ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἢ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 1952
ΕΤΟΣ Γ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 60 (12)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινότητες καὶ Σχολεῖα .... » 50.000
Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Παναγιώτης Καψάλης μὲ ἐρωτᾷ: 1) Τί εἶναι περγαμηνὴ καὶ εἰς τί ἐχρησιμοποιεῖτο; 2) Τί ἦσαν οἱ «Ἀτθίδες», αἱ Πιερίδες Μοῦσαι, τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια; 3) Τί θὰ ποῦν οἱ λέξεις πικάντικο καὶ ρεπορτάζ;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Περγαμηνὴ εἶναι δέρμα ζώου κατεργασμένο ἐπάνω στὸ ὁποῖον ἔγραφον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Ἡ περγαμηνὴ πῆρε τὸ ὄνομά της ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Περγάμου, ὅπου συστηματοποιήθηκε ἡ κατασκευή της ἐπὶ Ἀτταλιδῶν, ἀργότερα ἡ χρῆσις τῆς περγαμηνῆς γενικεύθηκε καὶ ἡ εὐρύτερη χρησιμοποίησή της δὲν σταμάτησε μέχρι τῆς κατασκευῆς τοῦ χαρτιοῦ. Σήμερα ἡ περγαμηνὴ χρησιμοποιεῖται σὲ ἐπίσημα καὶ σπουδαῖα ἔγγραφα διπλώματα, τίτλους εὐγενείας κλπ. Ἀπὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἡ φράση, αὐτὸς «ἔχει πολλὲς περγαμηνές». Σήμερα κατασκευάζεται καὶ τεχνητὴ περγαμηνή.

2) α) Ἀτθίδες ἱστορίαι λέγονταν ὡρισμένες μονογραφίες ποὺ ἐξετάζουν τοὺς μύθους, τὰ γεγονότα, τὰ γράμματα καὶ τὴν τοπογραφία τῆς Ἀττικῆς. Οἱ Ἀτθιδογράφοι εἶναι πολλοὶ ἰδίως κατὰ τοὺς Ἀλεξανδρειανοὺς χρόνους. Σήμερα λέμε ἀτθίδες τὶς Ἀθηναῖες κυρίες καὶ δεσποινίδες.

β) Πιερίδες ἐλέγοντο αἱ ἐννέα Μοῦσαι διότι κατὰ τὴν μυθολογίαν γεννήθηκαν στὴν Πιερία. Ἦσαν προστάτριες τῶν καλῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν: Ἐπειδὴ ἔμεναν εἰς τὸν Ἑλικῶνα ἐλέγοντο καὶ Ἑλικωνιάδες.

Οἱ Μοῦσες ἦσαν: 1) Καλλιόπη τῆς ἐπικῆς ποιήσεως, 2) Κλειὼ τῆς ἱστορίας, 3) Εὐτέρπη τῆς λυρικῆς ποιήσεως, 4) Τερψιχόρη τῆς ὀρχηστικῆς τέχνης, 5) Ἐρατὼ τῆς ἐρωτικῆς ποιήσεως, 6) Μελπομένη τῆς Τραγωδίας, 7) Θάλεια τῆς κωμωδίας, 8) Πολύμνια τῆς θρησκευτικῆς ποιήσεως, 9) Οὐρανία τῆς Ἀστρονομίας.

γ) Πολὺ συγχέουν τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια μὲ τὰς πρὸς τιμὴν τῆς Δήμητρος ἑορτὰς γνωστὰς ὡς Ἐλευσίνια. Πάντως τὰ Ἐλευσίνια Μυστήρια ἦσαν σειρὰ μυστικῶν καὶ ἀποκρύφων θρησκευτικῶν τελετῶν, εἰς τὰς ὁποίας μόνον οἱ «μεμυημένοι» ἠδύναντο νὰ μετέχουν.

3) Πικάντικο λέμε ἕνα ἀστεῖο ἢ ἕνα πείραγμα ποὺ εἶναι τσουχτερό. Ἐπίσης πικάντικα λέμε τὰ φαγητὰ ποὺ ἔχουν ἔντονη γεύση. Ρεπορτὰζ λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ δημοσιογράφου τῆς συλλογῆς εἰδήσεων καὶ πληροφοριῶν.

Ὁ Γεώργιος Νικ. Ζήσης μὲ ἐρωτᾷ: Εἶναι ἀλήθεια ὅτι εἰς τὸν Ταΰγετον τῆς Λακωνίας πρόκειται νὰ ἐκραγῇ ἡφαίστειον;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Ἡ γεωλογικὴ ἐπιστήμη δὲν ἀναφέρει τὴν ὕπαρξη ἐπικέντρου ἡφαιστειακῆς ἐνεργείας εἰς τὴν Πελοπόννησον (ἐκτὸς τῶν Μεθάνων). Κατὰ συνέπειαν καμμιὰ ἀπολύτως ἔνδειξη δὲν ὑπάρχει ὅτι ὁ ὄμορφός σας Ταΰγετος μπορεῖ νὰ ἀρχίση ξαφνικὰ νὰ καπνίζη. Νὰ κοιμᾶστε λοιπὸν ἥσυχοι καὶ νὰ εἶσθε βέβαιοι πὼς κανένας κίνδυνος σὰν κι' αὐτὸν τῆς Πομπηΐας δὲν σᾶς ἀπειλεῖ.

Ὁ Μακρίδης Πολυχρόνιος μὲ ἐρωτᾷ: 1) Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς μας ποία ἐπιστήμη εὑρίσκεται εἰς ἀνώτατο ἐπίπεδο; 2) Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ σκήνωμα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος εὑρίσκεται εἰς τὴν Κέρκυραν; 3) Τί πρεσβεύετε περὶ τῆς ὑπάρξεως φαντασμάτων; 4) Οἱ ἥρωες τῆς Πηνελόπης Δέλτα εἶναι ὅλοι πραγματικοί;

Ἀ π ά ν τ η σ η: 1) Ἀναμφισβήτητα εἰς τὸ μεγαλείτερο ἐπίπεδο εὑρίσκεται σήμερα ἡ χημεία καὶ ἡ μηχανική. Εἶναι αἱ δυὸ ἐπιστῆμαι ποὺ κατέχουν τὰ σκῆπτρα.

2) Τὸ σκήνωμα, τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος τοῦ μεγάλου Ἱεράρχου τῆς ὀρθοδοξίας, βρίσκεται πραγματικὰ στὴν Κέρκυρα. Κατὰ τὴν παράδοση ὁ Ἅγιος Σπυρίδων γεννήθηκε στὴν Κύπρο κατὰ τὸν 4ο μ. Χ. αἰῶνα. Ἐκλήθη στὸ θρόνο Τριμυθοῦντος τῆς Κύπρου καὶ ἔλαβε μέρος στὴν πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδο.

Τὸ λείψανόν του σώζεται ἀκέραιο καὶ ἀναλλοίωτον.

3) Φαντάσματα δὲν ὑπάρχουν. Ἐκτὸς φυσικὰ ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ δημιουργεῖ ἡ ἄρρωστη φαντασία τῶν ἀνθρώπων. Πόσοι τὶς σκιὲς τῶν δέντρων κάτω ἀπὸ τὸ σεληνόφως δὲν τὶς ἐξέλαβαν γιὰ φαντάσματα;

4) Οἱ περισσότεροι ἥρωες τῆς Πηνελόπης Δέλτα εἶναι πραγματικοί. Τὰ δευτερεύοντα πρόσωπα ὄχι. Σὲ μερικὰ ἀκόμη ἔργα, ποὺ δὲν ἔχουν ἱστορικὸ χαρακτῆρα εἶναι φανταστικοὶ οἱ ἥρωες. Ὁ «Τρελαντώνης» π. χ. εἶναι ὁ σήμερον σεβαστὸς φίλος τῶν παιδιῶν καὶ ἀρχιπρόσκοπος, ἀδελφὸς τῆς Πηνελόπης Δέλτα κ. Ἀντ. Μπενάκης.

ΧΑΡΑΥΓΗ...

Νύχτα βαρειὰ τῆς συφορᾶς ἐρείπια θλιμ-
(μένα
μὲ τοὺς καπνοὺς θυμίαμα, στέλνουνε προ-
(σευχή...
Νύχτα βαθειά. Κραυγὲς πνιχτὲς καὶ μάτια
(θολωμένα
ἀπ' τὴν ἀπαντοχή!...

Παντοῦ βαρειὰ κι' ἀσήκωτα τοῦ ὄλεθρου τὰ
(δίχτυα
καὶ σειέται ἀπὸ τὰ τρίσβαθα συθέμελα ἡ
(γῆ!
Μὰ νά! Σὰν ὅλες τὶς νυχτιὲς φεύγει καὶ
(τούτ' ἡ νύχτα
καὶ νά, ἡ χαραυγή!

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

Ὁ Γιῶργος Τσιφόγλου μὲ ἐρωτᾷ:
Πότε κατεσκευάσθη τὸ πρῶτο καράβι καὶ ἀπὸ ποιόν;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Κανεὶς δὲν ξέρει. Ὁ Δαυῒδ στοὺς ψαλμούς του ὁμιλεῖ περὶ πλοίων. Ἡ Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία μιλάει περὶ πλοίου! Ἴσως τὸ πιὸ ἀρχαῖο πλοῖο εἶναι ἡ Κιβωτὸς τοῦ Νῶε ἢ ἡ Κιβωτὸς τοῦ Δευκαλίωνα!...

Ἡ Μαρία Ἀγγέλου Ἀγγελίδου μὲ ἐρωτᾷ: Τί μπορεῖτε νὰ μᾶς πῆτε γιὰ τὰ ὡρολόγια καὶ τὴν ἱστορία τους;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Μέχρι τοῦ 1500 μ. Χ. δὲν ὑπῆρχαν ὡρολόγια μὲ τὴ σημερινή τους μορφή. Τὰ μόνα ὡρολόγια ἦσαν τὰ ἡλιακά, οἱ κλεψῦδρες, τὰ ἀμμωτά. Καὶ τὰ ἡλιακὰ ἐβασίζοντο στὴ σκιὰ ὡρισμένου ἀντικειμένου ἐπὶ ὡρισμένης ἐπιφανείας ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου. Ἡ κλεψύδρα ἐβασίζετο εἰς τὸν χρόνον ποὺ ἀπαιτοῦσε τὸ νερὸ νὰ διοχετευθῇ ἀπὸ ἑνὸς δοχείου εἰς ἄλλο ἀπὸ καθωρισμένο πόρο, καὶ τὰ ἀμμωτὰ τὸ ἴδιο· ἀντὶ τοῦ νεροῦ ἐχρησιμοποιεῖτο ἄμμος. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ 16ου μετὰ Χριστὸν αἰῶνος χρονολογεῖται ἡ εἰσαγωγὴ τῶν ὡρολογίων τῆς σημερινῆς μορφῆς, (κίνηση μὲ ὀδοντωτοὺς τροχούς). Ἡ κινητήριος δύναμη προκαλεῖται εἴτε μὲ ἐλατήριο ποὺ κουρδίζεται, ἢ μὲ βαρίδιο ποὺ κρέμμεται σὲ εἰδικὴ ἁλυσίδα καὶ θέτει σὲ κίνηση τοὺς ὀδοντωτοὺς τροχούς, εἴτε σὲ ἠλεκτρικό, τὸ ὁποῖον θέτει σὲ κίνηση τοὺς τροχοὺς ἀπ' εὐθείας ἢ κανονίζει τὴν κίνηση τοῦ βαριδίου.

Ὁ Εὐάγγελος Παρασχάκης ἀπὸ τὸ Σουφλὶ μὲ ἐρωτᾷ: Πόσες εἶναι οἱ φυλὲς στὴ γῆ καὶ ποῖες;

Ἀ π ά ν τ η σ η: Σήμερα δὲν ὑπάρχουν οἱ καθαροὶ τῦποι οἱ ὁποῖοι ἐδημιούργησαν τὶς πρῶτες διαιρέσεις τῶν ἀνθρώπων εἰς φυλάς. Οἱ μεταβολὲς ὀφείλονται στὴν ἀλλαγὴ τοῦ περιβάλλοντος, στὶς ἐπιμιξίες τῶν λαῶν καὶ στὴν μεταβολὴ τῶν ὅρων τῆς ζωῆς:

Ὁ χωρισμὸς τῶν ἀνθρώπων εἰς φυλὰς ἐγένετο κυρίως μὲ βάση τὰ τρία χαρακτηριστικά: Χρῶμα δέρματος, τρίχες, σχῆμα κρανίου. Πάντως σὰν βάση τῶν πρώτων ταξινομήσεων ἐλήφθη τὸ χρῶμα τοῦ δέρματος.

Ἔτσι ὁ Φ. Βερνιὲ στὰ 1672 περιέγραψε τέσσαρας ριζικοὺς τύπους φυλῶν: τὴν λευκὴν φυλὴν τῶν Εὐρωπαίων, τὴν μαύρην τῶν Ἀφρικανῶν, τὴν κιτρίνην τῶν Κινέζων, τὴν βορείαν τῶν Λαπώνων. Ὁ Λινναῖος (1738 - 1783) διήρεσε ἐπίσης τοὺς ἀνθρώπους σὲ 4 φυλές· τοὺς λευκοὺς Εὐρωπαίους, τοὺς κιτρίνους Ἀσιάτας, τοὺς μαύρους Ἀφρικανοὺς καὶ τοὺς χαλκόχρωμους ἢ καστανοχρόους Ἀμερικανούς. Τέλος ὁ Βλούμενβαχ (1752 - 1840) παραδέχθηκε πέντε φυλές: τὴν Καυκασία, τὴν Μογγολική, τὴν Αἰθιοπική, τὴν Ἀμερικανικὴ καὶ τὴν Μαλαϊκή. Ἡ κρανιολογικὴ καὶ ἡ ἀνθρωπολογικὴ γενικώτερα ἐπιστήμη κατέληξε νὰ καθορίση τρεῖς φυλές.

Τὴν Αἰθιοπική, τὴν Μογγολικὴ καὶ τὴν Καυκασία. Κάθε μιὰ δὲ ἀπ' αὐτὲς ἔχει δύο ἢ καὶ περισσότερες ὑποδιαιρέσεις.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΑΜΒΡΟΣΙΑ ΚΑΙ ΝΕΚΤΑΡ

Δὲν πρόκαμε καλὰ - καλὰ ὁ παποὺς νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ συγυριστῆ, ποὺ τὰ τρία ἐγγόνια του τὸν εἶχαν κι' ὅλας περιτριγυρίσει στὸ τραπέζι ποὺ κάθε πρωῒ ὁ γερο - χωρικὸς ἔπινε τὸ φασκόμηλό του...

— Πρωῒ - πρωΐ, παρατήρησε ὁ παπούς! Δὲν ἔχει σχολεῖο σήμερα; Ποῦ εἶναι τὰ βιβλία σας;

— Ἔχουμε καιρὸ μιὰ ὥρα παπού, εἶπε ὁ Γιῶργος, γιὰ λογαριασμὸ καὶ τῶν ἄλλων. Ἔξη κι' ὅλας ἡ ὥρα. Ἴσα μὲ τὶς ὀκτὼ ἔχομε καιρό...

— Νὰ μᾶς συνεχίσετε τὴν ἱστορία γιὰ τὸ φαγητὸ τῶν θεῶν τοῦ Ὀλύμπου συμπλήρωσε, κλείνοντας πονηρὰ τὸ μάτι στὸν παπού της ἡ Τασία.

— Μὰ σεῖς θὰ τὸ εἴδατε στὸν ὕπνο σας, εἶπε ἔκπληκτος ὁ παπούς! Πολὺ φοβᾶμαι πὼς ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Τασία θὰ φάγανε Ἀμβροσία καὶ Νέκταρ στὸν ὕπνο τους... Πῶς σοῦ φάνηκε ἀλήθεια, ἡ ἀμβροσία Κωστάκη.

— Ἦταν λιγάκι μπαγιάτικη, ἦταν ἡ πληρωμένη ἀπάντηση τοῦ Κωστάκη. Ἀλλὰ τί νὰ γίνη. Τὴν ἔφαγα... Καὶ δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῆς παπού, πόσο σκληρὰ φέρθηκα! Μοῦ ζητοῦσε καὶ ἡ Τασία ἕνα μεζὲ μὰ ἐγὼ δὲν τῆς ἔδωσα. Κι' ἄρχισε ἡ καϋμενούλα τὰ κλάματα. Καὶ γίνεται τόσο ἄσχημη ὅταν κλαίει...

— Πάψε τὶς ἀνοησίες, Κωστάκη, εἶπε πειραγμένη ἡ Τασία.

— Αὐτὸ μᾶς χρειάζεται τώρα νὰ μαλώσετε... εἶπε παρεμβαίνοντας ὁ παπούς!

— Τί ἦταν ἀκριβῶς, παπού, ἡ ἀμβροσία καὶ τὸ νέκταρ; ρώτησε ὁ Γιῶργος, γιὰ νὰ ἀλλάξουν τὴ συζήτηση.

— Ἂν σᾶς πῶ πὼς ἡ μυθολογία δὲν τὸ ἔχει καλὰ - καλὰ ξεκαθαρίσει, δὲν θὰ σᾶς πῶ ψέμματα. Λένε πολλοί, πὼς τὴν ἀμβροσία τὴν ἔτρωγαν καὶ τὸ νέκταρ τὸ ἔπιναν. Μὰ καὶ ἄλλοι, ἔλεγαν τὸ ἀντίθετο. Πὼς τὸ νέκταρ ἦταν φαγητὸ καὶ ἡ ἀμβροσία ποτό! Μὰ ἔχει ἐπικρατήσει τὸ πρῶτο. Λένε μάλιστα πὼς ἡ πρώτη πηγὴ τῆς ἀμβροσίας ἦταν τὸ «κέρας» ἢ καλλίτερα τὰ κέρατα τῆς Ἀμαλθείας.

— Καὶ τί ἦταν πάλι αὐτὰ τὰ κέρατα τῆς Ἀμαλθείας.

— Κάποτε θὰ σᾶς πῶ γιὰ τὴν Ἀμάλθεια, εἶπε ὁ παπούς. Τώρα μόνο θὰ πρέπει νὰ ξέρετε πὼς ἡ Ἀμάλθεια ἦταν ἡ κατσίκα ἀπὸ τὴν ὁποία ἔπινε γάλα ὁ Ζεύς, ὅταν βρέφος ἀκόμα, εἶχε καταφύγει στὴν Ἴδη τῆς Κρήτης γιὰ νὰ γλυτώση ἀπὸ τὸν πατέρα του τὸν Κρόνο ποὺ κατάπινε τὰ παιδιά του! Λένε, λοιπόν, πὼς ἀπὸ τὸ ἕνα κέρας τῆς Ἀμαλθείας ἔτρεχε νέκταρ καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀμβροσία.

Καὶ πρῶτα - πρῶτα ἡ λέξη ἀμβροσία προέρχεται ἀπὸ τὸ ἄ τὸ στερητικὸν καὶ τὸ βροτὸς ποὺ σημαίνει θνητός. Δηλαδὴ ἀμβροσία θὰ πῆ ἀθανασία - ἀθάνατος. Καὶ ὅσοι βροτοὶ τὴν ἔτρωγαν ἐγίνοντο ἀθάνατοι. Ἔτσι ἡ λέξις ἀμβροσία ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τροφὴ τῶν θεῶν σημαίνει: θεία, ἱερή, γλυκεία, εὐώδης. Λέμε ἀμβροσία νύκτα καὶ ἀμβρόσιος ὕπνος. Δηλαδὴ γλυκειὰ νύχτα καὶ γλυκὸς ἥσυχος ὕπνος.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ πολλοὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἀσχολήθηκαν μὲ τὴ Μυθολογία ποὺ βεβαίωναν ὅτι ἡ ἀμβροσία δὲν βγῆκε ἀπὸ τὸ «κέρας» ἀλλὰ βρισκότανε στὸν ὠκεανὸ ἀπὸ τὸν ὁποῖον τὴν ἔφερναν τὰ περιστέρια στὴν Ἴδη καὶ μὲ αὐτὴν τάϊζαν τὸν Δία.

Λένε μάλιστα ὅτι ἡ ἀμβροσία ἦταν πολὺ γλυκειά, ἐννέα φορὲς πιὸ γλυκειὰ καὶ ἀπὸ τὸ μέλι.

Ὑποστηρίζεται ἀκόμη πὼς ἡ ἀμβροσία γινόταν ἀπὸ μέλι, νερὸ καὶ χυμοὺς διαφόρων καρπῶν. Καὶ μάλιστα σ' αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς ἀμβροσίας οἱ θεοὶ ἔπαιρναν τὸ λουτρό τους. Ἡ Ἥρα μάλιστα ἐπῆρε πρώτη τὸ μπάνιο της μέσα στὴν ἀμβροσία αὐτή. Καὶ εὐωδίαζε θαυμάσια. Τὴν μεταχειρίζονταν ἀκόμη καὶ σὰν φάρμακο! Διατηροῦσε τὰ νεκρὰ σώματα, ἐθεράπευε πληγὲς καὶ ἄλλες ἀσθένειες καὶ ἀκόμα ξανάφερνε τὶς δυνάμεις στοὺς ἀδύνατους καὶ ἔκανε ἀθανάτους τοὺς θνητούς. Καὶ ἡ Θέτιδα ἡ μητέρα τοῦ Ἀχιλλέα μὲ ἀμβροσία θέλησε νὰ κάμη τὸν Ἀχιλλέα ἀθάνατο.

— Μὰ δὲν εἶπαν πὼς τὸν ἔβαζε στὶς φλόγες; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Μὰ γιὰ κάθε ζήτημα ὑπάρχουν δυὸ καὶ τρεῖς διαφορετικοὶ μῦθοι.

Τὸ νέκταρ ἦταν τὸ ποτὸ τῶν θεῶν, συνέχισε ὁ παπούς. Καὶ γιὰ νὰ προλάβω τὶς ἐρωτήσεις σας λέω πὼς ὑπάρχουν πολλὲς ἐξηγήσεις γιὰ τὸ πὼς βγῆκε αὐτὴ ἡ λέξη. Λένε δηλαδὴ πὼς ἡ λέξη νέκταρ προέρχεται ἀπὸ τὴ συλλαβὴ νε ποὺ εἶναι στερητική, ὅπως τὸ «ἄλφα» καὶ τὸ κτέαρ ποὺ θὰ πῆ κτῆμα. Δηλαδὴ κάτι ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ ἀνήκει στοὺς θνητούς. Ἀλλὰ καὶ ἄλλως πὼς προέρχεται ἀπὸ τὸ νέος καὶ κτέαρ γιατὶ τὸ νέκταρ διατηροῦσε ἀγέραστους τοὺς θεούς.

Ἡ πιὸ ὀρθὴ ἄποψη εἶναι πὼς ἡ λέξη προῆλθε ἀπὸ τὴ φοινικικὴ νίκταρ ἢ καὶ νέκταρ ποὺ σημαίνει θυμίαμα. Ἔτσι λέγεται ὅτι οἱ ποιηταὶ μὲ τὸ νέκταρ ἐννοοῦσαν τὴν κνίσσα τῶν κρεάτων, καὶ μὲ τὴ λέξη ἀμβροσία τὰ ψηνόμενα κρέατα τῆς θυσίας.

Ὁ Ἀθήναιος — ὁ συγγραφέας — γράφει κάπου ὅτι στὸ ὅρος Ὄλυμπος τῆς Λυδίας παρασκεύαζαν οἱ ἄνθρωποι ἕνα εἶδος ποτοῦ ἀπὸ μέλι, κρασὶ καὶ μυρωδάτα χόρτα καὶ τὸ ἔλεγαν νέκταρ.

Γιὰ τὴν ἀμβροσία, παιδιά μου, συνέχισε ὁ παπούς, κανένας δὲν μιλάει γιὰ τὸ χρῶμα της. Γιὰ τὸ νέκταρ ὅμως ὁ Ὅμηρος λέει πὼς ἦταν κόκκινο καὶ εἶχε εὐχάριστη μυρωδιά.

Καθὼς δὲ λένε ὅταν οἱ Ἀλωεῖδαι εἶχαν φυλακίσει τὸν Ἄρην 13 μῆνες γιατὶ εἶχε παραβῆ τὸ μεγάλο ὅρκο στὰ ὕδατα τῆς Στυγός, πῆγε γιὰ νὰ τὸν ἐλευθερώση ὁ Ἑρμῆς. Ἀλλὰ τὸν βρῆκε σὲ κακὰ χάλια. Δὲν μποροῦσε οὔτε νὰ μιλήση. Καὶ ἦταν σὰν ξυλιασμένος. Τοῦ ἔδωσε ὅμως νέκταρ καὶ συνῆλθε.

— Καὶ τί ἦσαν οἱ Ἀλωεῖδαι; παπού, ρώτησε ἡ Τασία.

— Καὶ τί τὰ ὕδατα τῆς Στυγός, ρώτησε ὁ Κωστάκης.

Ἡ ὥρα πέρασε παιδιά μου, εἶπε ὁ παπούς. Θὰ σᾶς πῶ καμμιὰ ἄλλη φορά. Τώρα τὶς σάκκες σας καὶ στὸ σχολεῖο.

Α. Κ. Μ.

Ὁ θούριος τοῦ ΤΥΡΤΑΙΟΥ

Τί τιμὴ στὸ παλληκάρι ὅταν πρῶτο στὴ φωτιὰ
σκοτωθῆ γιὰ τὴν πατρίδα μὲ τὴ σπάθη στὴ δεξιά.
Πόσο λυπηρὸ ν' ἀφίνη, τὴν πατρίδα τὴ γλυκειὰ
τὰ παχειά του τὰ χωράφια καὶ νὰ ζῇ, μὲ διακονειά,
μὲ γονιὸ νὰ παραδέρνη, μὲ γυναίκα ὁμορφονειὰ
μὲ γερόντισσα μητέρα καὶ μ' ἀνήλικα παιδιὰ
κι' ἀπ' τὴν στέρηση καὶ φτώχεια ὅπου πάει, ὅπου σταθῆ
νὰ γνωρίζη ὅτ' εἶναι σ' ὅλους ἡ θωριά του, μισητή
νὰ ντροπιάζη τὴ γενιά του, νὰ ντροπιάζεται κι' αὐτὸς
καὶ ποτὲ νὰ μὴν τοῦ λείπη ἀπ' τὰ χείλη ὁ στεναγμός.
Τέτοιον ἄνθρωπο καθένας ζωντανὸν καταφρονᾶ
μηδ' ἄφοῦ στὸν τάφο πέση τ' ὄνομά του μελετᾶ.
Εἰς τὴν μάχην ἂς χυθοῦμεν ὅλοι μ' ἄφοβη καρδιὰ
ὁ καθένας ἂς πεθάνει γιὰ πατρίδα γιὰ παιδιά.
Λεοντόκαρδο τὸ στῆθος καθενός σας ἂς φανῆ,
τοὺς ἐχθρούς σας πολεμοῦντες, μὴν ψηφᾶτε τὴ ζωή,
στὴ φωτιὰ παλληκαράδες γενῆτ' ὅλοι ἕνα κορμὶ
στὴ φωτιά, μὴν ντροπιασθῆτε σὰν φυγάδες, σὰν δειλοί,
νὰ μὴ φύγετε κι' ἀφῆστε τὰ σεβάσμια γηρατειὰ
ποὔχαν ἀχαμνὰ τὰ χέρια καὶ τὰ γόνατα βαρειά.
Ἐντροπή σας, ἐντροπή σας, ἀπ' ὀπίσω νὰ 'ναι ὁ νειὸς
κι' ὁ ἀδύνατος ὁ γέρος νὰ πεθάνη μπροστινὸς
ποὔχει κάτασπρα τὰ γένεια, κάτασπρη τὴν κεφαλὴ
καὶ νὰ φτῆ στὸ μαῦρο χῶμα τὴν ἀδούλωτη ψυχὴ
ὅλοι οἱ κίνδυνοι, οἱ πόλεμοι ὅλοι πρέπουν εἰς τὸ νειό,
εἰς τὸ νειὸ τὰ πάντα πρέπουν ποὺ τὸ σῶμα ἔχει ἀνθηρό.
Σεβαστὸς εἶναι στοὺς ἄνδρας, στὶς γυναῖκες ποθητὸς
ὥμορφος κι' ἂν πρωτοπέση εἰς τὸν πόλεμο νεκρός.
Ἂς προβῆ λοιπὸν στὴ μάχη μπρὸς στὸ γέρο ἂς ριφθῆ
καὶ τὰ χείλη τ' ἂς δαγκάση κι' ἄσειστος ἂς στηλωθῆ.

(Μετάφραση ΣΠ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ)

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Ὁ φίλος μας καὶ ἀναγνώστης τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ παιδιοῦ» Γρηγόρης Τουρλάκης ἀπὸ τὴ Λίμνη τῆς Εὐβοίας, μᾶς γράφει ἀνάμεσα στ' ἄλλα :

«Στὸ 55 τεῦχος καὶ στὴ στήλη μὲ «ἐρωτοῦν καὶ ἀπαντῶ» καὶ στὴν ἐρώτηση τοῦ Παναγιώτη Ἀγγελάκη «εἶναι ὁ Καραγκιόζης μυθικὸ πρόσωπο ἢ πραγματικὸ» ἀπαντᾶτε ὅτι ὁ Καραγκιόζης εἶναι μυθικὸ πρόσωπο! Δὲν ξέρω ἂν αὐτὴ εἶναι ἡ σωστὴ ἀπάντηση. Μὰ κάπου διάβασα πὼς στὴν ἐποχὴ τῶν Σταυροφοριῶν (12ος καὶ 13ος αἰώνας) ἔζησε στὴν Ἀνατολὴ ἕνας πανίσχυρος Σουλτάνος τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας, δυνατός, φιλάνθρωπος καὶ δίκαιος, ὁ Σαλαδῖνος.

»Ὁ Σαλαδῖνος, λοιπόν, εἶχε στὸ παλάτι του ἕνα Βεζύρη μεθύστακα καὶ κλέφτη. Ὁ Βεζύρης αὐτὸς ἐλέγετο Καραγκουὲζ καὶ καταγόταν ἀπὸ τὶς Σαράντα Ἐκκλησίες τῆς Θράκης. Ὁ Σουλτᾶνος ἀνεχόταν καὶ συγχωροῦσε τὶς παρεκτροπὲς τοῦ Βεζύρη του γιατὶ ἦταν ἔξυπνος καὶ ὁ ἴδιος ὁ Σουλτᾶνος διασκέδαζε μὲ τὰ ἀστεῖα του...

»Ὁ λαὸς ὅμως γελοιοποίησε τὸν ἀχρεῖο αὐτὸ ὑπουργό, καὶ τὸν παρέδωσε στὶς γενεὲς ποὺ θὰ ἔρχονταν. Ὁ Καραγκουὲζ πέθανε στὴν Προῦσα ὅπου σώζεται μέχρι σήμερα καὶ ὁ τάφος του.

»Στὴν Προύσα ὁ Καραγκουὲζ γνωρίστηκε μ' ἕνα μικρέμπορο τὸν Χατζῆ Ἐϊβὰτ — τὸ γνωστὸ Χατζηαβάτη. Ὁ Χατζῆ Ἐϊβὰτ σκοτώθηκε ἀργότερα ἀπὸ ληστὲς καθὼς γύριζε ἀπὸ τὴ Μέκκα ὅπου εἶχε πάει γιὰ προσκύνημα. Τὸν ἔθαψαν στὸ Βερδεϊχὰν κοντὰ στὴ Δαμασκό».

Εὐχαριστῶ τὸν φίλο Γρ. Τουρλάκη ποὺ μοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ ἀσχοληθῶ κι' ἐγὼ λίγο μὲ τὴν λαογραφία τοῦ Καραγκιόζη. Καὶ πρῶτα - πρῶτα Καραγκιόζης εἶναι Τούρκικη λέξη καὶ θὰ πῆ, ἂν θέλουμε νὰ τὸν μεταφράσουμε, Μαυρομμάτης. Καρὰ θὰ πῆ μαῦρος. Γκιὸζ θὰ πῆ μάτια.

Ἀλλὰ παρὰ τὸ θρύλο αὐτὸ γύρω ἀπὸ τὸν πανοῦργο Βεζύρη τοῦ Σουλτάνου Σαλαδίνου, παρὰ τὶς ἱστορίες ποὺ θὰ σᾶς διηγηθῶ ἐγὼ σήμερα, παρὰ ἀκόμα τὸν τάφο τοῦ Καραγκιόζη στὴν Προῦσσα, ὅλοι οἱ λαογράφοι καὶ συγγραφεῖς ποὺ ἀσχολήθηκαν γύρω ἀπὸ τὸν πρωταγωνιστῆ τοῦ θεάτρου τῶν σκιῶν παραδέχονται πὼς ὁ Καραγκιόζης εἶναι μυθικὸ πρόσωπο.

Οἱ ἐρευνητὲς δὲν κατάφεραν μέχρι σήμερα νὰ μάθουν παρὰ μόνο πὼς ὁ Καραγκιόζης εἶναι δημιούργημα τῶν Ἀσιατικῶν λαῶν, τὸ θέατρο δὲ τῶν σκιῶν ὑπῆρχε ἀπὸ τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια στὴν Κίνα, τὴν Ἰάβα, τὸ Σιὰμ κλπ. Στὴν ἀρχὴ ἡ παράσταση τοῦ θεάτρου τῶν σκιῶν ἦταν συνδυασμένη μὲ τὶς θρησκευτικὲς τελετές. Στὴ Τουρκία ὅμως τὸ θέατρο αὐτὸ πῆρε τὸν κατήφορο! Δὲν εἶχε καὶ πολλὴ σχέση μὲ τὴν ἀξιοπρέπεια τὴν ἠθικὴ καὶ τὴν σεμνότητα. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ παραστάσεις τοῦ Καραγκιόζη γίνονταν μόνο μπροστὰ σὲ ἄντρες καὶ ποτὲ μπροστὰ σὲ γυναῖκες καὶ παιδιά!...

Οἱ τέσσαρες πρωταγωνιστὲς τοῦ θεάτρου ἦταν ὁ Καραγκιόζης ποὺ συμβολίζει τὸ λαό, ὁ Χατζῆ - Ἐϊβὰτ (ὁ Χατζατζάρης), πολὺ μορφωμένος γνωστικὸς μὰ φοβιτσιάρης, ὁ Ζεϊμπέκης πολὺ γενναῖος καὶ ὁ Μπαμπᾶς ἠλίθιος τῶν ἠλιθίων!... Σὰ δευτερεύοντα νὰ ποῦμε πρόσωπα ἦταν ὁ Πέρσης ποὺ κι' αὐτὸς ἦταν ἕνας βλάκας καὶ γκαφαδῶρος μὲ πατέντα.

Μὰ λίγο καὶ θὰ δημιουργόταν πόλεμος μεταξὺ Τούρκων καὶ Περσῶν γιὰ τὴ γελοιοποίηση τῶν δευτέρων ἀπὸ τοὺς πρώτους. Μὰ οἱ Πέρσες βρῆκαν τρόπο νὰ ἐκδικηθοῦν. Ἔτσι αὐτοὶ προσέθεσαν στὸ δικό τους καραγκιόζη ἕνα Τουρκαλᾶ πιὸ ἠλίθιο τὸν Κετσὲλ Πεχλεβὶ τὸν Ὀσμανλῆ.

Τώρα πότε ὁ Καραγκιόζης ἔφτασε ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴ στὴν Τουρκία καὶ ἀπὸ τὴν Τουρκία στὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι γνωστό. Οἱ θρύλοι ποὺ ὑπάρχουν σχετικὰ ὄχι μόνο δὲν διαφωτίζουν τὴν ὑπόθεση ἀλλὰ μπερδεύουν τοὺς ἐρευνητές.

Λένε, λοιπόν, πὼς στὴν Κίνα στὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνα γύρω στὰ 1840 ζοῦσε ἕνας ἔξυπνος Ἕλληνας ἀπὸ τὴν Ὕδρα ποὺ λεγόταν Μαυρομμάτης. Ἦταν καλὸς ἐπιχειρηματίας καὶ εἶχε μπόλικα λεφτά. Μὰ μιὰ μέρα, τὰ ἔχασε ὅλα σὲ μιὰ ἄτυχη ἐπιχείρηση κι' ἔμεινε ἀπένταρος, χωρὶς δουλειά, χωρὶς καμμιὰ ἐλπίδα σὲ ξένα χώματα, ξένος ἀνάμεσα σὲ ξένους!

Μὰ μιὰ μέρα ἔπεσε στὰ χέρια του ἡ φυλλάδα τοῦ Μπερτόδουλου, καὶ στὴν ἀπελπισία του σκέφτηκε πὼς θὰ μποροῦσε νὰ κερδίζη τὸν ἐπιούσιο δίδοντας παραστάσεις μὲ χάρτινους ἠθοποιοὺς τοὺς ὁποίους καὶ ἔκοψε ἀπὸ χαρτόνια. Γιὰ νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυλογῶ ὁ Μαυρομμάτης ἀπὸ τὴν Ὕδρα ἔκαμε στὴν Κίνα τὸ πρῶτο καραγκιοζοθέατρο. Στὸν πρωταγωνιστή του μάλιστα ἔδωσε καὶ τὸ ὄνομά του Μαυρομμάτης ποὺ μεταφραζόμενο στὰ τούρκικα εἶναι Καραγκιόζ. Στὸν ἄλλο χάρτινο ἠθοποιό του ἔδωσε ὁ Μαυρομμάτης τὸ ὄνομα Χατζῆ - Ἀϊβάτ.

Ἀφοῦ γέμισε πάλι τὶς τσέπες του μὲ λεφτὰ ὁ Ὑδραῖος ἔφυγε ἀπὸ τὴν Κίνα κι' ἔφτασε στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου προσέλαβε γιὰ συνεργάτη του τὸν Μπάρμπα Γιάννη Βραχάλη.

Ὁ Βραχάλης στὰ 1860 ἦλθε στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ Πειραιᾶ ἔπαιξε γιὰ πρώτη φορὰ Καραγκιόζη. Ἔπειτα ἦρθε στὴν Ἀθήνα. Σὰν πέθανε τὸν διαδέχθηκε ὁ συνεργάτης του ὁ Ρεβαντινός. Κι' αὐτὸν ὁ Δημήτρης Μίμαρος ποὺ μπορεῖ νὰ πῆ κανεὶς

(Συνέχεια στὴ σελίδα 324)

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

Μεσημέρι ἦταν τοῦ Ἰουνίου, καφτερὴ ὥρα, πόρτες καὶ παράθυρα κατάκλειστα. Λὲς καὶ ἤθελαν νὰ σωθοῦν ἀπὸ τὸν καυστικὸ ἥλιο οἱ κάτοικοι τῆς μικροσυνοικίας ποὺ περνοῦσα. Ἡσυχία παντοῦ.

Καθισμένα κατὰ γῆς, σύρριζα σ' ἕνα τοῖχο, γιὰ νὰ προφυλάγωνται ἀπὸ τὴ σκιά του, μιλοῦσαν ζωηρὰ καμμιὰ δεκαριὰ παιδιά. Ἦταν ὅλα μικρὰ 8 - 12 χρονῶν τὸ πολύ. Κρεμασμένα ὅλα ἀπὸ τὸ στόμα ἑνὸς ἀγοριοῦ ποὺ μιλοῦσε χειρονομῶντας.

Ἦταν τόσο μεγάλη ἡ προσοχή τους ποὺ δὲν ἔννοιωσαν πὼς πλησίασα.

Στάθηκα κοντά τους. Κάποια ἀταξία θὰ σχεδιάζουν, σκέφθηκα, γιὰ νὰ εἶναι ἔτσι ἀπορροφημένα.

— Ἔτσι σκότωσαν τὸν Λάμπρο Κατσώνη, ἔλεγε μὲ συγκίνηση ἐκεῖνος ποὺ μιλοῦσε.

— Τὸ ἕνα του πόδι τοῦ τό 'βαλαν πάνω στὸ ἀμμόνι καὶ τοῦ τόσπασαν, πρόσθεσε ἕνας μικρότερος μὲ γουρλωμένα ἀπὸ τὸν τρόμο μάτια.

— Ποιὸς σᾶς μίλησε γιὰ τὸν Κατσώνη; ρώτησα.

— Τὸν ἔπαιξε ὁ Καραγκιόζης, μ' ἀπάντησαν ὅλα μ' ἕνα στόμα, καὶ μοῦ ἔδειξαν τὴν ἀπέναντι μάνδρα. Διάβασα κάτι μεγάλα γράμματα. «Θέατρον τοῦ λαοῦ ὁ Καραγκιόζης».

— Μὰ ποιὸς τὸν σκότωσε τὸν Κατσώνη, ρώτησα πάλι, θέλοντας νὰ δῶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς διδασκαλίας τοῦ Καραγκιόζη.

— Ὁ Πασσᾶς, εἶπε ἐκεῖνος ποὺ διηγεῖτο.

— Μὰ τὸν πῆραν κι' αὐτὸν οἱ διαβόλοι συνεπλήρωσε ὁ ἄλλος.

— Τὸν σκότωσαν κι' αὐτὸν τὰ παλληκάρια τοῦ Κατσώνη, εἶπε τρίτος καλλίτερα πληροφορημένος. Μὰ ν' ἀκούγατε τί ἔλεγε κι' αὐτὸς στὸν Πασσᾶ : «Θὰ μὲ κάνης σκόνη, μὰ ἐγὼ θὰ σὲ στραβώσω, θὰ μὲ ρίξης στὰ χωράφια, θὰ φυτρώσουν παλληκάρια μου νὰ σ' ἐκδικηθοῦν». Καὶ τότε ὁ Πασσᾶς τὸν σκότωσε.

Ὅλα τὰ παιδιὰ ἄκουγαν μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ ἐνθουσιασμό. Τὸ παιδὶ ποὺ διηγεῖτο εἶχε μεγάλο τάλαντο φυσικό. Ἡ ἔκφραση τοῦ προσώπου του δυνάμωνε τὰ λόγια του κι' ἕνα πλατὺ μειδίαμα, ποὺ ἔδειχνε τὰ κάτασπρα γερὰ δόντια του, παρακολουθοῦσε τὰ λόγια του:

— Αὔριο θὰ παίξουν τὸν Τζαβέλλα καὶ τὴν Παρασκευὴ τὸ σούβλισμα τοῦ Διάκου, εἶπε ἕνας ἄλλος μὲ χαρά.

Ἀθάνατε Καραγκιόζη. Πόσο σὲ εἶχα παραγνωρίση, φίλε μου. Σ' εὕρισκα πάντα ἀνούσιο, ἀσυνάρτητο, σαχλὸ μὲ τὰ συνηθισμένα σου ἀστεῖα — μακεδόνι, κυδώνι —. Κι' ὅμως ἐσὺ εἶσαι ὁ μεγάλος δάσκαλος τῆς φυλῆς μας, ξαίρεις καὶ ἐνθουσιάζεις μ' αὐτά.

Δὲν ἄκουσες ποτέ σου γιὰ ἐξελικτικὴ μέθοδο στὴ διδασκαλία τῆς ἱστορίας, γιὰ τμήματα, γιὰ συγκεντρωτικὲς ἐρωτήσεις καὶ ἀνακεφαλαίωση. Εὐτυχισμένε! Δὲν χάλασε τὸ μυαλό σου. Ἔμεινε φρέσκο. Γι' αὐτὸ βρίσκεις τὸν τρόπο νὰ ζωντανεύης τὰ περασμένα καὶ νὰ φθάνης στὴν ψυχὴ τῶν μικρῶν.

ΖΩΗ Σ. ΦΡΑΓΚΟΥ

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Σύνταγμα

— Καὶ τώρα, ἦρθε πάλι ἡ ὥρα νὰ μοῦ ξαναμιλήσης γιὰ τὸ Σύνταγμα! εἶπε ὁ Θάνος.

— Νάτο! ἔκανε γελῶντας ὁ παπούς. Καὶ τοῦ ἔδειξε ἕνα μικρὸ βιβλιαράκι, μιὰ φυλλαδίτσα.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ Σύνταγμα; ἀπόρησε ὁ Θάνος. Ἐγὼ παπού τὸ φανταζόμουν πιὸ μεγάλο — ἢ καλύτερα γιὰ νὰ πῶ τὴν ἀλήθεια πάρα πολὺ μεγάλο. Σὰν τὸ χοντρὸ λεξικὸ τοῦ θείου, τουλάχιστον!

— Κι' ὡστόσο Θάνο μου, τὸ Σύνταγμα, ὁ βασικός, ὁ «θεμελιώδης» νόμος τοῦ Κράτους, εἶναι ὅλο ὅλο αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι. Ἑκατὸν δεκατέσσερα εἶναι ὅλα τὰ ἄρθρα τοῦ Νέου μας Συντάγματος. Κι' αὐτὰ ὡστόσο φτάνουν γιὰ νὰ ὁρίσουν αὐτὰ ποὺ σοῦ εἶχα πῆ τὴν ἄλλη φορά. Τὸ Σύνταγμα εἶναι γιὰ τὴν Πολιτεία, ὅτι εἶναι οἱ «Δέκα Ἐντολές» γιὰ τὴν θρησκεία. Ὅλοι οἱ πολίτες πρέπει νὰ σέβωνται τὸ Σύνταγμα. Κανένας δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ κάνη πράγματα ἀντίθετα μὲ κεῖνα ποὺ ὁρίζει. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ τελευταῖο του ἄρθρο, τὸ 114 λέει: «Ἡ τήρησις τοῦ παρόντος Συντάγματος, ἀφιεροῦται εἰς τὸν πατριωτισμὸν τῶν Ἑλλήνων». Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἂν οἱ Ἕλληνες εἶναι πατριῶτες, γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδας τους, πρέπει νὰ τηροῦν τὸ Σύνταγμα θεληματικά, χωρὶς νὰ τοὺς ὑποχρεώνη κανείς. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι πὼς οἱ νόμοι ποὺ γίνονται μὲ βάση τὸ Σύνταγμα πάντα, ὑποχρεώνουν τοὺς πολίτες νὰ τὸ τηροῦν. Εἰδ' ἄλλως, τιμωροῦνται. Ὁ Θάνος πῆρε τὸ βιβλιαράκι, καὶ τὸ ξεφύλλισε.

Στὴν πρώτη σελίδα, διάβασε:

Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος
Παῦλος
Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων

Ὕστερα, ἦταν ἡ βασιλικὴ διαταγή, νὰ δημοσιευθῆ στὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως τὸ κείμενο τοῦ Συντάγματος, ὅπως τὸ ψήφισε ἡ Βουλή.

Καὶ παρακάτω, ἄρχιζε τὸ κείμενο:

«Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας καὶ Ὁμοουσίου καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος».

ἡ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων
ψηφίζει.

Ὁ παπούς πῆρε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Θάνου τὸ βιβλιαράκι.

— Εἶσαι μικρὸς ἀκόμη γιὰ νὰ τὸ διαβάσης μόνος σου καὶ νὰ τὸ καταλάβης. Καλύτερα νὰ ἔχης τὴν ὑπομονὴ νὰ μάθης τί λέει ἀπὸ μένα.

— Θέλει καὶ ρώτημα παπού; φώναξε ὁ Θάνος. Κι' ἐγὼ τὸ προτιμῶ. Γιὰ τί μιλάει πρῶτα πρῶτα τὸ Σύνταγμα παπού;

— Γιὰ τὴν θρησκεία! Γιατί ἄλλο μποροῦσε νὰ πρωτομιλήση ἕνα Σύνταγμα ἑλληνικό; «Περὶ θρησκείας» εἶναι τὸ πρῶτο κεφάλαιο τοῦ Συντάγματος. Ἡ θρησκεία ἔσωσε τὸν ἑλληνισμὸ ὅλα τὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς, αὐτὴ διατήρησε στὰ Ἑλληνόπουλα τὸν ἐθνισμό τους. Καὶ ἡ Ἐκκλησία ὅπως ξέρεις Θάνο μου, ἦταν καὶ εἶναι πάντα πρώτη σὲ ὅλους τοὺς μεγάλους ἀγῶνες τοῦ Ἔθνους. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ Σύνταγμά μας στὸ πρῶτο του ἄρθρο, λέει: «Ἡ ἐπικρατοῦσα θρησκεία ἐν Ἑλλάδι, εἶναι ἡ τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας· πᾶσα ἄλλη γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλεύθερα, καὶ τὰ τῆς λατρείας αὐτῆς τελοῦνται ἀκωλύτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν νόμων, ἀπαγορευομένου τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ πάσης ἄλλης ἐπεμβάσεως κατὰ τῆς ἐπικρατούσης θρησκείας».

Ἀπ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο, καταλαβαίνομε Θάνο μου πὼς ἡ ἐπίσημη θρησκεία μας, εἶναι ἡ Ὀρθοδοξία. Σύμφωνα μ' αὐτὴν γιορτάζονται οἱ γιορτές μας, καὶ γίνονται τὰ μνημόσυνα τῶν πεσόντων, ἡ στέψη τῶν Βασιλέων μας, οἱ δοξολογίες κι' ὅλες οἱ ἐπίσημες τελετές. Δὲν ἀπαγορεύεται ὅμως στοὺς Ἕλληνες πολίτες ν' ἀνήκουν καὶ σὲ ἄλλη θρησκεία, οὔτε καὶ στοὺς ξένους ποὺ ζοῦν στὴν Ἑλλάδα νὰ ἔχουν τὶς ἐκκλησίες τους καὶ νὰ γιορτάζουν τὶς γιορτές τους ἐλεύθερα.

Οἱ νόμοι μας μάλιστα τοὺς προστατεύουν, στὴν περίπτωση ποὺ θὰ ἤθελε κανεὶς π. χ. νὰ τοὺς ἐμποδίση. Ἐκεῖνο ποὺ ἀπαγορεύεται, εἶναι ὁ «προσηλυτισμός»: νὰ προσπαθῆ δηλαδὴ κάποιος ἀπὸ ἄλλη θρησκεία, νὰ κερδίση στὴν δική του ἕναν Ἕλληνα χριστιανὸ ὀρθόδοξο. Οὔτε κι' ἔχει τὸ δικαίωμα ὁ ἀλλόθρησκος νὰ ἐπέμβη στὴν δική μας τὴν θρησκεία. Καθὼς βλέπεις Θάνο μου, τὸ Σύνταγμα μας ἀφήνει στὸν καθένα τὸ δικαίωμα νὰ ἔχη ἐλεύθερα τὴν θρησκεία του. Αὐτὸ λέγεται «ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως» κι' ἀκόμα «ἀνεξιθρησκεία».

— Μὰ πῶς μπορεῖ οἱ Ἕλληνες νὰ μὴν εἶναι ὅλοι ὀρθόδοξοι; ρώτησε μὲ ἀπορία ὁ Θάνος.

— Ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν εἶναι, εἶπε ὁ παπούς. Ἔχεις δίκηο Θάνο μου. Ὅταν κανεὶς λέει «Ἕλληνας» ἡ φυσικὴ συνέχεια ποὺ σοῦ ἔρχεται στὸ στόμα εἶναι καὶ «χριστιανὸς ὀρθόδοξος». Μὴ ξεχνᾷς ὅμως πὼς ὑπάρχουν καὶ μερικοὶ Ἕλληνες πολίτες ποὺ εἶναι π. χ. Ἰσραηλῖτες.

— Ναί, ἔχεις δίκηο παπού. Δὲν τὸ συλλογίστηκα. Καὶ τὸ δεύτερο ἄρθρο, τί λέει;

Ὁ παπούς ἄνοιξε τὸ Σύνταγμα καὶ διάβασε.

— «Ἄρθρον 2. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, κεφαλὴν γνωρίζουσα τὸν Κύριον Ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὑπάρχει ἀναποσπάστως ἡνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλης καὶ πάσης ἄλλης ὁμοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας». Βλέπεις τὸ Σύνταγμα ὁρίζει καθαρὰ Θάνο μου, πὼς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Καὶ πὼς ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἑνώνεται ἐξ αἰτίας τῆς ἴδιας ὀρθόδοξης πίστης, μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινούπολης, καὶ μὲ ὅλες τὶς ἄλλες ὀμόδοξες ἐκκλησίες. Ἂς σοῦ διαβάσω τώρα παρακάτω: «τηροῦσα ἀπαρασαλεύτως ὡς ἐκεῖναι (οἱ ἄλλες δηλαδὴ ὀρθόδοξες ἐκκλησίες) τοὺς τε ἱεροὺς ἀποστολικοὺς καὶ συνοδικοὺς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις». Αὐτὸ δὲν χρειάζεται ἰδιαίτερη ἐξήγηση Θάνο μου.

Σημαίνει πὼς ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τηρεῖ «ἀπαρασαλεύτως» δηλαδὴ χωρὶς νὰ ξεφεύγη διόλου ἀπ' αὐτούς, τοὺς ἀποστολικοὺς κανόνες, καθὼς καὶ τοὺς κανόνες ποὺ ὥρισαν κατὰ καιροὺς οἱ διάφορες Ἱερὲς Σύνοδοι. Ἐπίσης τὶς ἱερὲς παραδόσεις.

— Τί εἶναι ἱερὰ παράδοση παπού; Πές μου καμμιὰ νὰ καταλάβω! παρακάλεσε ὁ Θάνος.

— Νά. Νὰ στολίζουν τὸν Ἐπιτάφιο. Κι' ἔπειτα νὰ τὸν περιφέρουν, κι' οἱ Χριστιανοὶ ν' ἀκολουθοῦν μὲ τὰ κεριὰ ἀναμμένα... Ἄκουσε τώρα τὴν συνέχεια. «Εἶναι αὐτοκέφαλος καὶ διοικεῖται ὑπὸ Ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιερέων». Αὐτὸ σημαίνει πὼς ἡ Ἐκκλησία μας, κυβερνιέται στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν «Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας» ποὺ μέλη της εἶναι Ἀρχιερεῖς, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο τῶν Ἀθηνῶν. Αὐτοὶ εἶναι ἐπικεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας μας.

«Τὸ κείμενον τῶν Ἁγίων Γραφῶν τηρεῖται ἀναλλοίωτον». Δηλαδὴ τὰ Εὐαγγέλια διαβάζονται στὴν ἐκκλησία στὴν γλῶσσα ποὺ γράφηκαν. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταφραστοῦν ἐκτὸς ἂν δώσουν τὴν ἄδεια ἡ Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ στὴν Κωνσταντινούπολη.

«Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως εἶναι ἀπαραβίαστος».

Δηλαδὴ ὁ καθένας εἶναι ἐλεύθερος νὰ πιστεύη ἐκεῖνα ποὺ τοῦ λέει ἡ δική του θρησκεία. καὶ κανεὶς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ τὸν ἀναγκάση ν' ἀπαρνηθῆ τὴν πίστη του.

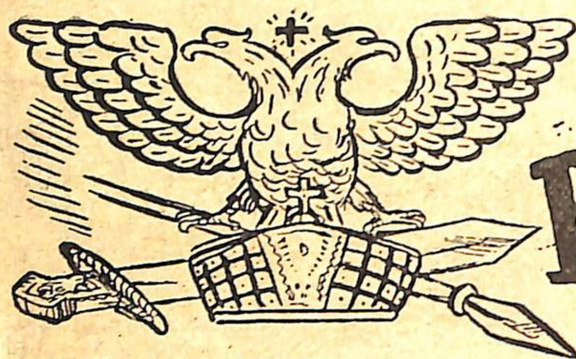
— Αὐτὸ εἶναι αὐτονόητο! εἶπε ὁ Θάνος.

— Καθόλου! εἶπε ὁ παπούς. Νάξερες σὲ πόσα κράτη ἀπαγορεύουν στοὺς πολίτες νὰ πιστεύουν ἐλεύθερα ὅτι θέλουν, καὶ νάχουν τὴ θρησκεία τῶν πατεράδων τους! Σὲ πόσους τόπους ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἀναγκάστηκε νὰ ξανακρυφτῆ, ὅπως στὰ πρῶτα ἐκεῖνα χρόνια ποὺ τὸν καταδίωκαν οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες! Αὐτὴ ἡ φράση ποὺ σοῦ διάβασα, δείχνει πὼς εἴμαστε ἕνα ἀληθινὰ πολιτισμένο, καὶ ἐλεύθερο κράτος... Προχωρῶ «Ἡ ἐλευθέρα ἄσκησις τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προσβάλλη τὴν δημοσίαν τάξιν ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη». Δηλαδή, ἀφήνομε ἐλευθερία στὸν καθένα νὰ γιορτάζη τὶς γιορτές του ὅπως θέλει. Δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ κάνη πράγματα ποὺ νὰ φέρνουν ἀναταραχή, ἢ — ἂν ἀνήκη σὲ ἄλλη θρησκεία — νὰ κάνη πράγματα ἄπρεπα.

— Δηλαδὴ παπού, ἔχει δίκηο ἡ ἀστυνομία ποὺ ἀπαγορεύει τὰ πυροτεχνήματα, τὰ βαρελότα καὶ τὶς τρακατρούκες στὸν Ἐπιτάφιο καὶ τὴν Ἀνάσταση! Ἀφοῦ τὸ ἴδιο τὸ Σύνταγμα δὲν ἐπιτρέπει «νὰ προσβάλλη κανεὶς τὴν Δημοσίαν Τάξιν».

— Δὲν τὸ λέει γιὰ τὰ πυροτεχνήματα τὸ Σύνταγμα, χαμογέλασε ὁ παπούς. Ποιὸ σοβαρὲς προσβολὲς τῆς Δημοσίας Τάξεως εἶχαν στὸ νοῦ τους αὐτοὶ ποὺ τὸ ἔγραψαν. Ἅμα μεγαλώσης, θὰ τὸ καταλάβης. Ἀλλὰ ἡ ἀστυνομία μὲ τὸ δίκηό της προστατεύει τοὺς τρελλοὺς ποὺ ἔχαναν ἀρκετὰ δάχτυλα καὶ χέρια παλιότερα μὲ τὶς τρακατρούκες, ἂς ἀφήσωμε τὰ ροῦχα ποὺ καιγόνταν καὶ τὴν τρομάρα ποὺ ἔπαιρναν οἱ φιλήσυχοι Χριστιανοί. Κανένα βεγγαλικό, δὲν εἶναι ἄσχημο, ἀλλὰ ἡ πολλὴ μπαρούτη καὶ τὸ μπὰμ - μποὺμ εἶναι βάρβαρα πράγματα γιὰ τὶς χριστιανικὲς γιορτές. Ἂς τὰ φυλᾶμε καλύτερα γιὰ ἐκεῖ ποὺ χρειάζονται: γιὰ τὸν πόλεμο. Μὰ τώρα, ἂς ἔρθωμε στὴν τελευταία παράγραφο τοῦ ἄρθρου 2. «Οὐδεὶς δύναται ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ πεποιθήσεων ν' ἀπαλλαγῆ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τὴν Πολιτείαν καθηκόντων ἢ ν' ἀρνηθῆ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν νόμων τῆς χώρας». Αὐτὸ Θάνο μου εἶναι πολὺ σπουδαῖο. Ἡ Πολιτεία ἀφήνει τὸν καθένα ἐλεύθερο νὰ φέρνεται σύμφωνα μὲ τὴν συνείδησή του. Κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ θέλει πραγματικὰ νὰ πράξη τὸ καλό, ὄχι μονάχα δὲν βρίσκει ἐμπόδιο ἀπὸ κανέναν, ἀλλὰ τουναντίον συναντᾷ ἐνθάρρυνση καὶ ἔπαινο ἀπὸ τὴν Πολιτεία. Ἀλλὰ ἡ Πολιτεία ποὺ εἶναι ἡ ἴδια ἡ Πατρίδα, γεννάει ὡρισμένες ὑποχρεώσεις στὰ παιδιά της. Μιὰ ἀπὸ τὶς σπουδαιότερες, εἶναι νὰ τὴν ὑπερασπίζωνται ὅταν κινδυνεύει. Γι' αὐτὸ δὲν ἐπιτρέπεται σὲ κανέναν νὰ πῆ: «ἐγὼ ἀνήκω στὴν τάδε θρησκεία καὶ γι' αὐτὸ δὲν πάω στρατιώτης». Ἂν κι' ἐδῶ ποὺ τὸ λέμε Θάνο μου, καμμιὰ θρησκεία δὲν λέει τέτοιο πρᾶγμα. Γιατί κι' ἡ θρη-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 327)

Τόν καιρό τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

36ον.

Στὴ μισοσκότεινη κάμαρα, ἄλλο δὲν ἀκούουνταν παρὰ ἡ λαφριὰ ἀναπνοὴ τοῦ Μιχαὴλ ποὺ ἔμοιαζε νὰ κοιμᾶται ἥσυχα.

Μὲ τὸ νοῦ της ἀκολουθοῦσε ἡ Ἀλεξία τοὺς δυὸ ἄντρες, γύρευε νὰ μαντέψει τὰ λόγια τους, τὴν ἀπάντηση τοῦ φρουράρχου. Φαντάζουνταν τὸν Δραξάν, τὸν ὑπερήφανο, ἀγέρωχο Δραξάν, μὲ σίδερα στὰ πόδια καὶ στὰ χέρια, σὲ καμμιὰ σκοτεινὴ φυλακὴ ριχμένο.

Ἡ καρδιά της σφίχθηκε. Θυμήθηκε τὸ γράμμα του πρὸς τὸν Ἰβάτζη, μὲ τὴ διαταγὴ ν' ἀπολύσουν τὸν Μιχαήλ.

— Ναί! μουρμούρισε, ἔχει εὐγενικὴ ψυχή!

— Σώπα!...

Ξαφνισμένη γύρισε, καὶ ἀντάμωσε τὸ ταραγμένο βλέμμα τοῦ Μιχαὴλ καρφωμένο ἀπάνω της.

—Μιχαήλ! εἶπε μὲ χαρά, Μιχαήλ... μὲ ἀκοῦς;

Ἡ ταραγμένη ἔκφραση δὲν ἔσβησε ἀπὸ τὸ πρόσωπό του. Τῆς φάνηκε ἀπεναντίας πὼς βάθαινε. Γύρισε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ τοίχου κι' ἔκλεισε πάλι τὰ μάτια.

Κάμποση ὥρα ἡ Ἀλεξία σκυμμένη ἀπάνω του περίμενε μιὰ λέξη, μιὰ ματιὰ ποὺ νὰ τῆς δείξει πὼς αἰσθάνουνταν καὶ γνώριζε.

Μὰ ὁ Μιχαὴλ δὲν κούνησε πιά.

Ἡ ὥρα περνοῦσε, ἡ σιωπὴ ἁπλώνονταν παντοῦ, καὶ οἱ δυὸ ἄντρες δὲ γύριζαν.

Ἦταν πιὰ ἀργά, ὅλοι μέσα στὸ φρούριο εἶχαν ἀποκοιμηθεῖ, ὅταν λαφρὺς κρότος στὸ διάδρομο, σὰ βήματα ὑπόκωφα, κίνησε τὴν προσοχὴ τῆς Ἀλεξίας.

Σηκώθηκε σιγὰ - σιγὰ γιὰ νὰ μὴν ξυπνήσει τὸν ἄρρωστο, καὶ προχώρησε στὴν πόρτα.

Ὁ διάδρομος ἦταν κατασκότεινος, καὶ ὅμως τὰ προσεκτικὰ βήματα ὁλοένα πλησίαζαν.

Ἡ κόρη πῆρε τὸ λυχνάρι καὶ βγῆκε ἔξω.

Δυὸ ἄντρες κουβαλοῦσαν ἕνα σῶμα τυλιγμένο σὲ κάτι μαῦρο, καὶ ἡ Ἀλεξία ἀναγνώρισε τὸν Κωνσταντῖνο καὶ τὸν Ἡγούμενο ποὺ τῆς ἔκαμναν νόημα νὰ μὴ μιλήσει.

Ἴσια στὴν κάμαρα μπῆκαν καὶ ἀκούμπησαν χάμω τὸ φορτίο τους.

— Ποιὸς εἶναι; ρώτησε χαμηλόφωνα ἡ Ἀλεξία, δείχνοντας τὸ ἀκίνητο σῶμα.

— Κλεῖσε τὴν πόρτα, ψιθύρισε ὁ Κωνσταντῖνος. Δὲν πρέπει ν' ἀκουστεῖ πῶς τὸν φέραμε ἀπέξω.

— Μὰ ποιὸς εἶναι;

Ὁ καλόγερος ὡστόσο εἶχε σηκώσει τὸ σκέπασμα καὶ ἡ Ἀλεξία ἀνεγνώρισε τὸ βουβὸ δοῦλο.

Τὰ ματόφυλλά του ἦταν κλειστὰ καὶ τὰ ροῦχα καὶ τὰ χέρια του ἦταν κόκκινα ἀπὸ αἷμα.

—Τὸν σκότωσαν; ρώτησε τρομαγμένη.

—Ὄχι, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος.

Καὶ μὲ βαθιὰ συγκίνηση τῆς διηγήθηκε πῶς πῆγαν στὸ φρούραρχο, μὰ ἐκεῖνος ἔμεινε ἀκλόνητος λέγοντας πὼς οἱ διαταγὲς τοῦ Αὐτοκράτορα ἦταν ρητὲς καὶ συγχώρεση δὲν μποροῦσε νὰ δώσει.

Μὲ τὰ πιὸ συγκινητικὰ λόγια εἶχε παρακαλέσει ὁ Εὐθύμιος νὰ τοῦ χαρίσουν μόνο λίγες ὧρες, νὰ τρέξει στὸ Βασιλέα ποὺ βιαστικὰ προχωροῦσε κατὰ τὰ Βοδενά, νὰ τὸν παρακαλέσει μιὰ φορὰ ἀκόμα νὰ συγχωρήσει τὸν Δραξάν, ἢ τουλάχιστον ν' ἀλλάξει τὴν ἄγρια ποινή, νὰ μὴν τὸν σουβλίσει, παρὰ σὰ στρατιώτη νὰ τὸν σκοτώσει.

—Ἀρχίζει νὰ θυμᾶται, λοιπόν, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος...

Μάταια στάθηκαν ὅλα.

Ἔξαφνα ἡ πόρτα ἄνοιξε, ὁ δήμιος μπῆκε μέσα...

Ἡ ποινὴ εἶχε ἐκτελεστεῖ.

— Κύριε, σπλαχνίσου τον! ἀναφώνησε ἡ Ἀλεξία, κρύβοντας τὰ μάτια της.

—Ὁ Κύριος τὸν σπλαχνίστηκε, Ἀλεξία, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος πολὺ συγκινημένος, καὶ τοῦ ἔστειλε τὸ φτωχὸ δοῦλο.

Καὶ δείχνοντας τὸν Ἡγούμενο, ποὺ σκυμμένος πλάγι στὸ βουβό, ἔπλενε τὰ αἵματα ἀπὸ τὰ χέρια του:

—Ὁ πάτερ Εὐθύμιος θέλησε νὰ τοῦ πάγει τὴν παρηγοριὰ τῆς θρησκείας, ἐξακολούθησε. Μὰ σὰ φθάσαμε κεῖ... ὁ Κύριος τὸν εἶχε πάρει κοντά Του...

— Πέθανε!

— Ναί! Τὸ κεφάλι του ἦταν γερμένο στὸ στῆθος, τὰ μάτια του κλειστά, καὶ στὴν καρδιὰ εἶχε μπηγμένο τὸ πλατὺ μαχαίρι τοῦ δούλου του...

— Τὸν σκότωσε; Ὁ βουβός;

— Ποιὸς ἄλλος θὰ τολμοῦσε νὰ τὸ κάνει; Γιὰ νὰ τὸν σώσει ἀπὸ τὸ μακρὺ μαρτύριο, ὁ πιστὸς δοῦλος τὸν μαχαίρωσε. Τὸν βρήκαμε ἀναίσθητο, σωριασμένο στὰ πόδια τοῦ ἀφέντη του... Ἂν τὸν ἀνακαλύψουν, θὰ τὸ πληρώσει μὲ τὴ ζωή του.

— Συνέρχεται, ψιθύρισε ὁ Εὐθύμιος.

Ὁ βουβὸς ἔρριξε μιὰ φοβισμένη ματιὰ γύρω, καὶ βλέποντας τρία πρόσωπα γερμένα πάνω του, σαστισμένος γύρευε νὰ καταλάβει τί ἔτρεξε. Ἔξαφνα θυμήθηκε, ἅρπαξε τὸ κεφάλι του καὶ ξέσπασε σὲ θρῆνο σιγανό, μακρύ, ποὺ ἔσχιζε τὴν καρδιά.

Ὁ Κωνσταντῖνος γονάτισε κοντά του καὶ μὲ νοήματα θέλησε νὰ τοῦ ἐξηγήσει πὼς βρίσκεται ἀνάμεσα σὲ φίλους.

Ὁ δοῦλος πῆρε τὰ χέρια του καὶ τὰ φίλησε, καὶ πάλι ἔκρυψε τὸ πρόσωπο του, καὶ τὸ θλιβερό του κλάμα ξανάρχισε.

— Πῶς τὸν φέρατε χωρὶς νὰ σᾶς δεῖ ὁ σκοπός; ρώτησε ἡ Ἀλεξία.

—Ἀπὸ τὸ παράθυρο, ἀποκρίθηκε ὁ Ἡγούμενος. Ἀφοῦ μπήκαμε μεῖς ἀπὸ τὴν πύλη, ὁ Κωνσταντῖνος ξαναβγῆκε ἀπὸ ἕνα παράθυρο καὶ πῆγε καὶ τὸν ἔφερε. Μὰ τώρα τί θὰ γίνει ὁ δύστυχος;

— Θὰ τὸν πάρω ἐγώ, ἀποκρίθηκε ὁ Κωνσταντῖνος, ὄχι δοῦλο, ἀλλὰ παρατρεχάμενο ἐλεύθερο.

Καὶ γυρνώντας στὸ βουβό, μὲ νοήματα τοῦ ἐξήγησε τὸ σχέδιό του.

Ὁ βουβὸς μισοκατάλαβε, καὶ γιὰ νὰ τοῦ δείξει τὴν εὐγνωμοσύνη του, ξανάρχισε νὰ φιλᾶ τὰ χέρια καὶ τὰ ροῦχα του.

Ἡ Ἀλεξία πῆγε πάλι καὶ κάθησε στὸ προσκέφαλο τοῦ Μιχαήλ. Τὰ μάτια της ἦταν πλημμυρισμένα δάκρυα.

—Ὁ ἄμοιρος! μουρμούρισε. Σὰ σκύλος πιστὸς ἀγαποῦσε τὸν ἀφέντη του...

Μὰ ἡ φωνὴ τοῦ Μιχαήλ, μισοθυμωμένη, μισοπαρακλητική, τὴ διέκοψε.

—Ἄχ, σώπα!... Παρακαλῶ σώπα!...

Ἡ Ἀλεξία καταταραγμένη ἔγειρε ἀπάνω του.

—Τί εἶναι, Μιχαήλ; Τί θέλεις; ρώτησε.

—Μὴ μιλᾶς πιά! παρακάλεσε κεῖνος.

Κι ἔξαφνα, βλέποντας κοντά του τὸ συγκινημένο πρόσωπο τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τὰ χαρούμενα δάκρυα ποὺ ἔστεκαν στὰ μάτια του:

—Ὅταν μιλᾶ, πρόσθεσε μὲ παράπονο, σβήνει πάλι ἡ εἰκόνα καὶ μένω μονάχος...

— Ποιὰ εἰκόνα, Μιχαήλ;

— Τῆς Βουβῆς... στὸ δάσος...

Ἡ Ἀλεξία ἔκανε νόημα τοῦ Κωνσταντίνου νὰ μὴν ἐπιμείνει.

Καὶ ὕστερα, σὰν εἶδε τὸν ἄρρωστο ἥσυχο καὶ τὸν πάτερ Εὐθύμιο καθισμένο

κοντά του, πῆρε παράμερα τὸν Κωνσταντῖνο καὶ ψιθυριστὰ τοῦ διηγήθηκε πῶς καὶ ἀπὸ νωρὶς εἶχε ταραχθεῖ τὸ ἴδιο σὰν ἄκουσε τὴ μιλιά της.

—'Αρχίζει καὶ θυμᾶται λοιπόν, εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος.

— Ναί, εὐλογημένη ἡ Πανάχραντη ! ἀποκρίθηκε ἡ 'Αλεξία.

Κι ἔκανε τὸ σταυρό της.

Πέρασαν μερικὲς ἑβδομάδες.

Σὰ θύελλα ἔπεσε ὁ Αὐτοκράτορας στὰ Βοδενά, καὶ ἀπ' ὅλα τὰ μέρη μὲ λύσσα πρόσβαλε τὴν πόλη καὶ τὸ φρούριο. Μὲ τοὺς κριοὺς ἀλύπητα ἔδερνε ὅλη μέρα τὰ τειχογυρίσματα, καὶ τὴ νύχτα οἱ ἐργάτες ἔσκαβαν ὑπονόμους ὅπου γκρεμίζουνταν οἱ βαρεῖς πέτρινοι τοῖχοι.

Σὲ λίγο ἔφερε τοὺς Βουλγάρους σὲ τέτοια ἀμηχανία, σὲ τέτοια ἀποθάρρυνση, ποὺ ἀναγκάστηκαν νὰ ζητήσουν ἔλεος καὶ νὰ παραδώσουν πόλη καὶ φρούριο, χωρὶς ὅρους, στὸν τρομερὸ Μακεδόνα [1].

'Ο Βασίλειος αὐτὴ τὴ φορὰ ἔστειλε στὸ Βολερὸ ὄχι μόνο τοὺς στρατιῶτες, ἀλλὰ καὶ τοὺς κατοίκους. Καὶ γιὰ νὰ προλάβει κάθε ἄλλο ἐπαναστατικὸ κίνημα, ἔχτισε δυὸ καινούρια δυνατὰ κάστρα, τὴν «Καρδιά», μέσα στὴν κλεισούρα ποὺ εἶναι κοντὰ στὰ Βοδενά, καὶ τὸν «Προφήτη 'Ηλία», λίγο ψηλότερα.

'Ο χειμώνας ἀπὸ καιρὸ εἶχε συμμαζέψει τὸ παγωμένο ἄσπρο του πάπλωμα ἀπὸ τὴ γῆ, καὶ στὴ θέση του ἀπλώθηκε, στοὺς λόφους καὶ στοὺς κάμπους, χαρούμενη καὶ μυρωδάτη, ἡ χλωρὴ ἀνοιξιάτικη πρασινάδα.

"Οσο περνοῦσαν οἱ μέρες, λίγο - λίγο ἀναλάμβανε ὁ Μιχαήλ, μὰ τόσο σιγά, ποὺ πολλὲς φορὲς ἀποθαρρύνουνταν ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἀνησυχοῦσε μὴ μείνει ἀνήμπορος ὅλη του τὴ ζωή. Τὸ μνημονικό του γιὰ καιρὸ ἔμεινε σκοτεινό. Κάποτε τὸν ἔπιαναν θυμοί, καὶ ἄλλες φορὲς παράπονα. Πότε ἔδιωχνε τὸν Κωνσταντῖνο καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν δεῖ, καὶ πότε πάλι ἔμενε ὧρες ὁλόκληρες σιωπηλός, κρατώντας τὸ χέρι τοῦ φίλου του. Κι ἔξαφνα τὸν ρωτοῦσε πῶς τὸν λέγουν. "Αλλες φορὲς πάλι θυμοῦνταν παλιὰ πράματα καὶ ξεχνοῦσε τὰ πρόσφατα.

'Η παρουσία τῆς 'Αλεξίας προπάντων τὸν μπέρδευε.

"Οσο κάθουνταν σιωπηλὴ κοντά του, τὴν κοίταζε ἥρεμος κι' εὐχαριστημένος. Μὰ μόλις ἔκαμνε νὰ μιλήσει, στενοχωριοῦνταν, θύμωνε ἢ τὸν ἔπαιρνε τὸ παράπονο.

Μιὰ μέρα παρoργισμένος τὴ ρώτησε:

— Μὰ ποιὰ εἶσαι;

— Εἶμαι ἡ 'Αλεξία 'Αργυρή, ἀποκρίθηκε σιγαλὰ ἡ κόρη.

Καὶ γιὰ νὰ ἡσυχάσει τὴν ταραχὴ ποὺ ἔβλεπε πάλι στὰ μάτια του:

— Δὲ μὲ θυμᾶσαι, τοῦ εἶπε, ποὺ ἦλθα μιὰ μέρα στὸ σπίτι σας στὴν 'Αδριανούπολη, καὶ μαζὶ παίξαμε στὰ χαλιά;

— Θυμοῦμαι, ἀποκρίθηκε. Μὰ γιατί λοιπὸν μοιάζεις τόσο μιᾶς βουβῆς Βουλγάρας, ποὺ τὴν ἀπάντησα σ' ἕνα δάσος;

Τότε τοῦ διηγήθηκε τὴ ζωή της ἀπὸ τὴ μέρα ποὺ μὲ τὸν Παγράτη πῆραν τὸ μακρὺ μαῦρο δρόμο τῆς σκλαβιᾶς, ὡς τότε ποὺ πρώτη φορὰ ξαναβρέθηκε μπροστά του, καὶ ἀνακατώθηκε τόσο στὴ ζωὴ τῶν δυὸ ἀγοριῶν, χωρὶς ἐκεῖνα νὰ φαντάζονται ποιὰ ἦταν.

Τὴν ἄκουε, πεσμένος στὸ μαξιλάρι, μὲ τὰ μάτια κλειστά. Κι' ἐκείνη μιλοῦσε σιγά, καὶ ὅλο κατέβαζε περισσότερο τὴ φωνή της, νανουρίζοντάς τον μὲ τὴ διήγηση. "Ωσπου τῆς φάνηκε πὼς ἀποκοιμήθηκε.

Μὰ ὁ Μιχαὴλ δὲν κοιμοῦνταν.

Στὸ ἀδύνατο ἀκόμα μυαλό του, μιὰ - μιὰ κατακάθιζαν οἱ ἐνθυμήσεις, καὶ τὰ πιὸ σκοτεινὰ μυστήρια τὰ ἐξηγοῦσε τώρα ἁπλὰ-ἁπλά, τὰ ἔβαζε στὴ θέση τους.

Καὶ σιγαλὰ μουρμούρισε, σὰ νὰ ἐξακολουθοῦσε ἀψιὰ τὴ σκέψη του.

— Καὶ ἤσουν 'Ελληνίδα... καὶ σὲ λέγαν 'Αλεξία...

'Απὸ κείνη τὴ μέρα ἄρχισε γρηγορώτερα νὰ παίρνει τ' ἀπάνω του, πέρασαν οἱ θυμοί του καὶ οἱ παραξενιές, καὶ ἀδιάκοπα ἤθελε κοντά του τὸν Κωνσταντῖνο, καὶ ὅλη του ἡ παλιὰ ἀγάπη γιὰ τὸ φίλο του ξανοξύπνησε δυνατότερη παρὰ ποτέ.

"Οσο ὅμως καλυτέρευε ἡ ὑγεία του, τόσο ἔπεφτε σὲ μελαγχολίες ποὺ τὸν ἄφηναν σιωπηλὸ καὶ μαραμένο γιὰ μέρες, καὶ ποτὲ δὲ μιλοῦσε γιὰ τὸ μέλλον καὶ γιὰ τὴ δουλειά του, οὔτε ζητοῦσε ποτὲ νὰ μάθει νέα. Μιὰ - δυὸ φορὲς τὸν ρώτησε ὁ πάτερ Εὐθύμιος τί τὸν ζάλιζε καὶ τοῦ χαλοῦσε τὴ διάθεση. Μὰ κάθε φορὰ ἀποκρίνουνταν μὲ κάποια πρόφαση, κι ἐξήγηση δὲν ἔδινε.

'Ο Κωνσταντῖνος ἐπίσης εἶχε παρατηρήσει τὴ μελαγχολία τοῦ φίλου του. Καὶ βλέποντάς τον τόσο θλιμμένο, δίσταζε νὰ τοῦ μιλήσει γιὰ τὴ δική του εὐτυχία.

Μόλις τὸν εἶδε νὰ δυναμώνει λίγο, ὁ πάτερ Εὐθύμιος πρότεινε νὰ τὸν βγάλουν ἀπὸ τὸ σκοτεινὸ καὶ ὑγρὸ φρούριο, καὶ νὰ τὸν πᾶνε σὲ μέρος ἀερικό, μὲ ἥλιο πολύ.

Βρῆκαν λοιπὸν ἕνα ὄμορφο σπιτάκι στὴ λίμνη τοῦ "Οστροβου, πλάγι στὸ Λουδία ποταμό, κι ἐκεῖ τὸν μετέφεραν.

Στὸ ἄστεγο προαύλιο μὲ τὰ μαρμαρένια καγκελαριά, ὅπου κάτασπρη μαρμαρένια σκαλίτσα κατέβαινε στὴ λίμνη, ὁ Μιχαήλ, ξαπλωμένος σὲ μιὰ προβιά, μεταξὺ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τῆς 'Αλεξίας, τοὺς διηγοῦνταν ἕνα δειλινό, πῶς τὸν εἶχαν πιάσει στὸν ξενῶνα τοῦ χωριοῦ.

Εἶχε ἀντισταθεῖ ὅσο μποροῦσε. Μὰ τὸν καταπόνεσαν. Καὶ ἀναίσθητο, μὲς στὰ αἵματα βουτηγμένο, τὸν εἶχαν σηκώσει, τὸν ἔδεσαν σ' ἕνα ἄλογο καὶ τὸν πῆγαν, ἀπὸ τὰ βουνά, στὴ Σέταινα ὅπου ἔφθασαν ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες.

Χωρὶς κἂν νὰ τοῦ δέσουν τὶς πληγές, τὸν ἔρριξαν σ' ἕνα κατώγι, κι ἐκεῖ τὸν ἄφησαν χωρὶς τροφὴ ἄλλη παρὰ ξερὸ ψωμί, χωρὶς σκέπασμα, χωρὶς κἂν ἕνα στρῶμα γιὰ νὰ ξαπλωθεῖ.

Γιὰ μέρες καὶ μέρες τὸν ἔτρωγε ἡ θέρμη. Καὶ τόσο τὸν ἀδυνάτισε, ποὺ τὸν περισσότερο καιρὸ ἔμενε ἀναίσθητος.

'Εκεῖ τὸν βρῆκε ὁ 'Ιβάτζης. Καὶ μιὰ νύχτα διέταξε νὰ τὸν σηκώσουν, καὶ μισοπεθαμένο νὰ τὸν δέσουν σ' ἕνα μουλάρι καὶ νὰ τὸν πᾶνε στὰ Βοδενά.

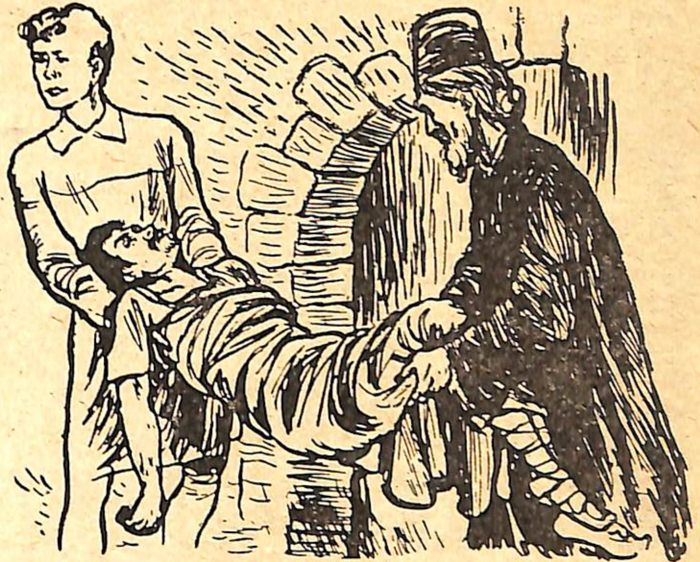
Μὰ ἐκεῖ ποὺ πήγαιναν, κάποιος ἔφθασε καβάλα καὶ τοὺς σταμάτησε.

Τί ἔγινε τότε, ἦταν πολὺ ἄρρωστος καὶ δὲν τὸ ἀντιλήφθηκε.

Μιὰ στιγμὴ συνῆλθε καὶ βρέθηκε χάμω, μὲς στὶς λάσπες. "Ηταν νύχτα ἥσυχη, καὶ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του ἄστρα λαμποκοποῦσαν.

Τὰ παρακάτω δὲν τὰ θυμοῦνταν.

— Μὰ ἐκείνην τὴν ὥρα, Κωνσταντῖνε, πρόσθεσε ὁ Μιχαήλ, σὲ συλλογίστηκα. Εἶπα πὼς τώρα, θέλοντας καὶ μή, θὰ παρατήσω πιὰ τὸ ἔργο μας καὶ θ' ἀναπαυθῶ ἐκεῖ ποὺ ξυπνημὸ δὲν ἔχει...

Δυὸ ἄνδρες κουβαλοῦσαν ἕνα σῶμα...

'Ο Κωνσταντῖνος ἔσφιξε τὸ χέρι του.

—Δὲ θ' ἀναπαυθεῖς, Μιχαήλ, τοῦ εἶπε, μὰ τὸ ἔργο μας θὰ τὸ παρατήσεις... 'Ο Αὐτοκράτορας σὲ περιμένει στὰ Βοδενὰ γιὰ νὰ σὲ διορίσει κλεισούραρχο στὸ καινούριο κάστρο ποὺ χτίζεται καὶ νὰ σὲ κάνει πατρίκιο. Καὶ στὸ μέλλον θὰ πολεμᾶς πλάγι του.

Χωρὶς χαρὰ ρώτησε ὁ Μιχαήλ.

— Εἶχες εἰδήσεις;

—Ναί, εἶχα γράμμα τοῦ Νικήτα. "Ερχεται αὔριο νὰ πάρει τὴν 'Αλεξία γιὰ νὰ τὴν παραδώσει τοῦ Αὐτοκράτορα.

'Ο Μιχαὴλ δὲ μίλησε. Συλλογισμένα κοίταζε τὸ χέρι τοῦ Κωνσταντίνου ποὺ βαστοῦσε σφιχτὰ τὸ δικό του.

— Δὲ χαίρεσαι, Μιχαήλ; ρώτησε ἡ 'Αλεξία.

'Απὸ κάτω ἀπὸ τὰ βαριά του ματόκλαδα, μιὰ στιγμὴ τὴν ἀτένισε.

"Υστερα πάλι γύρισε στὸ φίλο του.

— Τὸ ξέρεις, τοῦ εἶπε, πὼς ὅταν φύγεις, θὰ φύγω κι ἐγὼ μαζί σου.

'Ο Κωνσταντῖνος ἔρριξε μιὰ ματιὰ τῆς 'Αλεξίας.

— Δὲ θὰ φύγω πιά, Μιχαήλ, τοῦ εἶπε σιγαλά.

'Ο Μιχαὴλ ἀνασηκώθηκε. Λαφριὰ κοκκινάδα χύθηκε στὸ μέτωπό του καὶ σκέπασε σιγὰ - σιγὰ ὅλο του τὸ χλωμὸ πρόσωπο.

— Τὸ ἐννοεῖς; ρώτησε νευρικά.

— Ναί, Μιχαήλ.

— Εἶναι ὑπόσχεση;

— Ναί, εἶναι ὑπόσχεση.

'Ο Μιχαὴλ ἔγειρε στὰ μαξιλάρια κι ἔκλεισε τὰ μάτια.

'Η 'Αλεξία ἔσκυψε πιὸ κοντά.

— Μιχαήλ... ψιθύρισε ἀνήσυχη.

— Εἶναι τόσο ἀνέλπιστο, ποὺ δὲν μπο-

1 "Ανοιξη τοῦ 1015.

ρῶ νὰ τὸ ἀντιληφθῶ... μουρμούρισε ὁ Μιχαήλ, καὶ φοβοῦμαι νὰ τὸ πιστέψω...

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔρριξε πάλι μιὰ ματιὰ τῆς Ἀλεξίας καὶ ἀντάμωσε τὸ βλέμμα της.

Δὲ μίλησε οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ἡ ἄλλη. Ἀπὸ λόγια δὲν εἶχαν ἀνάγκη. Ἡ κόρη ἤξερε τὴν αἰτία ποὺ τὸν εἶχε κάνει νὰ δεχθεῖ τώρα κι ἐκεῖνος τὶς προτάσεις τοῦ Αὐτοκράτορα, καὶ στὸ βλέμμα του αὐτὸ εἶχε μετρήσει τὸ βάθος τῆς ἀγάπης του, ποὺ γι' αὐτὴν καὶ τὸ ἔργο του ἀκόμα τὸ ἄφηνε.

Σηκώθηκε σιγὰ - σιγὰ καὶ ἀκούμπησε στὴ μαρμαρένια καγκελαριά.

Πέρα ἀπὸ τὰ βουνὰ ὁ ἥλιος βασίλευε. Οἱ τελευταῖες πορφυρένιες ἀκτίνες ἅπλωναν στὸν οὐρανὸ τὸ βασιλικό τους πέπλο, καὶ τὰ νυσταγμένα νερὰ τῆς λίμνης ἀντανακλοῦσαν ἤρεμα τὸ ὑπερήφανο κόκκινο φῶς. Κάπου ἐκεῖ κοντὰ ἕνας κότσυφας σφύριζε τὸ βραδινό του ἀνοιξιάτικο τραγούδι.

Πάρα πολλὰ αἰσθήματα φούσκωναν τὴν καρδιά της. Δάκρυα γλυκὰ πλημμύρισαν τὰ μάτια της.

Γύρισε τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε τοὺς δυὸ φίλους.

Τὸ βλέμμα τοῦ Κωνσταντίνου ἦταν ἀκόμα ἀπάνω της. Στὸ σιωπηλὸ του ρώτημα ἀποκρίθηκε μὲ συγκινημένο χαμόγελο, καὶ σιγανὰ μπῆκε στὸ σπίτι.

Ἡ ὥρα ἦταν κατάλληλη νὰ μιλήσει ὁ Κωνσταντῖνος, καὶ ἡ καρδιά της τῆς ἔλεγε πὼς θὰ προτιμοῦσαν οἱ δυὸ φίλοι νὰ εἶναι μόνοι.

Πῆγε στὸ δωμάτιό της καὶ ἀκούμπησε στὸ παράθυρο.

Παρακάτω, κοντὰ στὸ ποτάμι, καθισμένος στὸ χλωρὸ χορτάρι, ὁ βουβὸς δοῦλος κοίταζε μελαγχολικὰ τὸ νερὸ ποὺ ἔτρεχε στὰ πόδια του.

«Συλλογίζεται τὸν πεθαμένο του ἀφέντη...» σκέφθηκε ἡ Ἀλεξία.

Καὶ λίγη ἀπὸ τὴ μελαγχολία τοῦ δούλου μπῆκε στὴν ψυχή της καὶ φώλιασε κεῖ.

«Γιατί, γιατί σὰν εἴμαστε τόσο εὐτυχισμένοι, νὰ μὴν μποροῦμε λίγη ἀπὸ τὴν εὐτυχία μας καὶ σὲ ἄλλους νὰ χαρίσωμε;»

Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ μισόκλειστά του ματόκλαδα ὁ Μιχαὴλ τὴν εἶχε δεῖ ποὺ ἔφευγε, καὶ τὴν ἀκολούθησε μὲ τὰ μάτια ὥσπου χάθηκε μὲς στὸ σπίτι.

Ἡ νυχτερινὴ καταχνιὰ κατέβαινε ἀργὰ - ἀργά. Καὶ ἡ πορφυρένια δόξα τ' οὐρανοῦ λίγο-λίγο χλώμαινε κι ἔσβηνε.

Σιγανὴ καὶ ἀπόμακρη ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Μιχαήλ, καὶ ξάφνισε τὸν Κωνσταντῖνο ποὺ ἦταν βυθισμένος στὶς σκέψεις του.

— Θὰ ἦταν ἀδύνατο τώρα πιά...
— Τί θὰ ἦταν ἀδύνατο, Μιχαήλ;
— Νὰ ξαναφύγομε.
— Ναί! εἶπε συλλογισμένα ὁ Κωνσταντῖνος, θὰ ἦταν ἀδύνατο τώρα πιά...
— Τὸ νοιώθεις; Τὸ μάντεψες; εἶπε ὁ Μιχαήλ, καὶ ἡ συγκίνηση ἔβαζε στὴ φωνή του λαφρὺ τρεμούλιασμα.
— Τί μάντεψα, Μιχαήλ;
— Πὼς τώρα... ἂν ἦταν νὰ τὴν ξεχάσω... δὲ θάθελα πιὰ νὰ ζήσω.

Ὅλο τὸ αἷμα τοῦ Κωνσταντίνου ὅρμησε στὴν καρδιά του.

— Ποιά; ρώτησε.
— Τὴν Ἀλεξία...

Καὶ μὲ τὸ χέρι σκέπασε τὰ μάτια του, ἀποκαμωμένος ἀπὸ τὴ συγκίνηση.

Ἄσπρος σὰν τὸν τοῖχο, μὲ χείλια σφιγμένα, κοίταζε ὁ Κωνσταντῖνος τὸ ἀναίματο πρόσωπο τοῦ φίλου του, λυωμένο ἀπὸ τὴν ἀρρώστεια, τὸ διάφανο σχεδὸν χέρι ὅπου ξεχώριζαν γαλάζιες οἱ φλέβες, καὶ τὸ κορμί, λιγνό, λυωμένο καὶ αὐτὸ τόσο, ποὺ μόλις ξεχώριζε κάτω ἀπὸ τὸ μάλλινο σκέπασμα.

— Τὴν ἀγαπᾷς; ρώτησε ἀπότομα.

Ὁ Μιχαὴλ δὲν ἀποκρίθηκε.

Ἡ καρδιὰ τοῦ Κωνσταντίνου χτυποῦσε σὲ σκεπαρνιὲς στὸ στῆθος του.

Τοῦ ἦλθε ζάλη.

Κατόρθωσε ὅμως νὰ καταπονέσει τὸ πάθος του, τὴν ἀναστάτωσή του.

— Τῆς τὸ εἶπες; ρώτησε πιὸ σιγά.
— Ὄχι ἀκόμα, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαήλ. Ἦταν νὰ φύγω... Δὲν ἤθελα νὰ τὴν ταράξω...

Ὁ Κωνσταντῖνος σηκώθηκε καὶ ἀκούμπησε στὴν πεζούλα, ἐκεῖ ποὺ πρωτύτερα εἶχε ἀκουμπήσει ἡ Ἀλεξία.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

ΣΕΙΡΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ

Κάστρον Καστελλορίζου – Δωδεκανησιακὸν Ἀγγεῖον – Δωδεκανησιακὴ ἐνδυμασία – Μονὴ Ἰωάννου (Πάτμος)

Ἐμμανουὴλ Ξανθός – ΗΛΙΟΣ-Κοινοῦ νησιωτῶν – Κάσος – Ἱπποκράτης – Κολοσσὸς Ρόδου

ΣΕΙΡΑ ΝΙΚΗΣ

Νηοπομπὴ ἐν πλῷ. – Τορπιλλισμὸς «ΕΛΛΗΣ» – Μάχη Πίνδου – Πορεία ἐν Ἀλβανίᾳ

Ἐκστρατεία Ἰταλίας – Ἀεροπόρος – Ρυμούλκησις ἐχθρικοῦ ὑποβρυχίου – Ἡρῷον Ελ-Αλαμέιν

Σᾶς δίνουμε σήμερα σὲ φωτοτυπία μιὰ σειρὰ ἀπὸ τὰ γραμματόσημα γιὰ τὰ ὁποῖα σᾶς ἔχουμε μιλήσει στὰ προηγούμενα τεύχη μας. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τὰ δῆτε καὶ νὰ τὰ παραλληλίσετε. Εἶναι ὅπως βλέπετε ἡ σειρὰ τῆς Δωδεκανήσου καὶ ἡ σειρὰ τῆς Νίκης.

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Πῶς καθαρίζουν τὰ μέταλλα.

Τὰ χάλκινα σκεύη καὶ τὰ μπακίρια, καθαρίζουν θαυμασια μ' ἕνα ὑγρὸ ποὺ μπορεῖ κανεὶς πολὺ εὔκολα νὰ τὸ φτιάση στὸ σπίτι. Σὲ ἑκατὸ δράμια νερό, ρίχνομε τριάντα δράμια ὀξαλικὸ ὀξύ, καὶ τὴν ὥρα ποὺ τὸ χρησιμοποιοῦμε, λίγο πηλό.

Μποροῦμε ἀκόμη νὰ χρησιμοποιήσωμε αὐτὴν τὴ συνταγή:

Νερὸ	75 δράμ.
Σαποῦνι	25 »
Ἄργιλλο (πηλόχωμα)	20 »
Ἀμμωνία	5 »

Ξύνομε τὸ σαποῦνι καὶ τὸ λυώνομε στὸ χλιαρὸ νερό. Ὕστερα προσθέτομε τὸ πηλόχωμα, καὶ τελευταῖα τὴν ἀμμωνία.

Πῶς καθαρίζουν μόνον τὰ χάλκινα.

Τὰ χαλκώματα καθαρίζονται θαυμάσια μὲ ζεστὸ νερό, ὅπου ρίξαμε στὰ ἑκατὸ δράμια δέκα δράμια ποτάσσα, κι' ὕστερα ἀρκετὸ ἀλάτι, ὡς νὰ μὴ λυώνη ἄλλο στὸ νερό. (Διάλυση κορεσμένη).

Βουτᾶμε τὸ χάλκινο πρᾶγμα ποὺ θέλομε νὰ καθαρίσωμε μισὸ λεπτὸ σ' αὐτὸ τὸ διάλυμα. Τὸ βγάζομε, τὸ βουρτσίζομε μὲ καθαρὴ βούρτσα, καὶ τὸ ξαναβουτᾶμε στὸ διάλυμα. Τὸ ξεπλένομε ὕστερα μὲ καθαρὸ νερὸ καὶ τὸ ἀφήνομε νὰ στεγνώση.

Ἂν ἔχομε χάλκινα κηροπήγια, γιὰ νὰ τὰ καθαρίσωμε ἀπὸ τὶς κηλῖδες τῶν κεριῶν, πρέπει νὰ τὰ βουτήξωμε σὲ καφτὸ νερό. Ποτὲ ὅμως δὲν πρέπει νὰ πλησιάσωμε τὰ κηροπήγια στὴ φωτιὰ γιὰ νὰ λυώση τὸ κερί, γιατὶ οἱ κηλῖδες θὰ διατηρηθοῦν.

Γιὰ νὰ καθαρίσωμε ἀπὸ τὶς κηλῖδες τῆς μελάνης ἕνα μετάλλινο ἀντικείμενο, τὸ βουρτσίζομε πρῶτα μὲ βούρτσα, ποὺ τὴν βουτᾶμε σὲ διάλυση πυκνὴ ποτάσσας μὲ νερό, κι' ἔπειτα σὲ διάλυση ὀξαλικοῦ ὀξέος 10 δράμ. ὀξαλικὸ σὲ 100 δράμια νερό.

Ἀλουμίνια

Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ καθαρίζωμε τὰ ἀλουμίνια μὲ ποτάσσα. Ἡ ποτάσσα τὰ μαυρίζει. Τὸ ἀλουμίνιο θέλει μόνον γερὸ σαποῦνι μὲ χλιαρὸ νερό.

Ὕστερα βουτᾶμε ἕνα βρεμένο κουρέλι σὲ ἀργιλόχωμα σὲ σκόνη, καὶ τρίβομε τὸ σκεῦος ἀπὸ ἀλουμίνιο. Μόλις γυαλίση, τὸ περνᾶμε ἀπ' ἔξω μ' ἕνα κουρέλι στεγνά, στεγνά, βουτηγμένο σὲ λάδι ἀλλὰ στημένο.

Νίκελ.

Τὰ ἀντικείμενα ἀπὸ νίκελ καθαρίζουν ἂν πλυθοῦν μὲ νερὸ ζεστὸ ὅπου λυώσαμε ποτάσσα. Ὕστερα τὰ γυαλίζομε, τρίβοντάς τα μ' ἕνα στεγνὸ κουρέλι μὲ ἀσημόσκονη.

Ὀρείχαλκος

Βουτᾶμε τὸ ἀντικείμενο ποὺ θέλομε νὰ καθαρίσωμε σὲ ζεστὸ νερὸ καὶ ποτάσσα. Ὕστερα τὸ τρίβομε μὲ μάλλινο κουρέλι ὅπου στάξαμε λίγες σταγόνες πετρέλαιο. Στὸ τέλος τὸ τρίβομε γιὰ νὰ τὸ γυαλίσωμε, μ' ἕνα κομμάτι φανέλλα.

Χυτοσίδηρος (μαντέμι) **καὶ ἀτσάλι.** (Κουζίνες σιδερένιες).

Πλένεται μὲ ποτάσσα, καὶ καθαρίζει περίφημα. Πρέπει νὰ σκουπιστῆ μόνο καλά, γιατὶ σκουριάζει. Ἂν ἡ σιδερένια κουζίνα σκουριάση, ἀνακατεύομε σὲ 75 δράμια πετρέλαιο 10 δράμια παραφίνη, ἀλείφομε καλὰ τὴν κουζίνα, καὶ τὴν ἀφήνομε μερικὲς ὧρες. Ὕστερα τρίβομε ὡς νὰ καθαρίση. Ξαναλείφομε μὲ τὸ μῖγμα, ὡς νὰ φύγη ἐντελῶς ἡ σκουριά. Ὅλα τὰ μαντέμια καθαρίζουν μὲ πετρέλαιο καὶ παραφίνη, κι' ὅλα τὰ σιδερικά.

Τηγάνια, σκάρες κλπ.

Μιὰ θεωρία ὑποστηρίζει πὼς τὰ τηγάνια, σκάρες κλπ. δὲν πρέπει νὰ πλένωνται ποτέ. Πρέπει μονάχα νὰ σκουπίζωνται μ' ἕνα στρατσόχαρτο.

Ὡστόσο καλὸ εἶναι νὰ πλένωνται κάθε τόσο μὲ ζεστὸ νερὸ καὶ ποτάσσα. Ὕστερα θέλουν καλὸ σκούπισμα καὶ ἄλειμα μὲ λάδι.

Τὰ ποτήρια.

Τὰ ποτήρια πλένονται μὲ κρύο νερὸ κι' ὄχι μὲ ζεστό. Ἔτσι εἶναι μικρότερος ὁ κίνδυνος νὰ σπάσουν, πλένονται καλύτερα καὶ λάμπουν περισσότερο. Ἂν εἶναι λεκιασμένα μὲ λάδι (δὲν μιλῶ μόνο γιὰ τὰ ποτήρια, ἀλλὰ καὶ γιὰ γυάλινες σαλατιέρες κλπ.) τὸ καλύτερο εἶναι νὰ τὰ πλύνωμε μὲ κρύα σαπουνάδα. Οἱ μπουκάλες καὶ οἱ καράφες τοῦ νεροῦ ἢ τοῦ κρασιοῦ ποὺ ἔχουν λερωθῆ ἀπὸ μέσα, καθαρίζουν μὲ λίγο ὑδροχλωρικὸ ὀξὺ (σπίρτο τοῦ ἀλατιοῦ) ἢ λίγο ξύδι καὶ ἀλάτι χοντρὸ τῆς κουζίνας, ποὺ τὰ κουνᾶμε ἀδιάκοπα μέσα στὴν καράφα ἢ τὴ μπουκάλα.

Γιὰ τὰ πιάτα.

Πρὶν πλύνετε πιάτα, σκουπῆστε τα σφιχτὰ - σφιχτὰ μὲ κοινὸ χαρτὶ ἢ ἐφημερίδα. Ἔπειτα, χρησιμοποιῆστε δυὸ κάδους: τὸν πρῶτο κάδο μὲ νερὸ χλιαρὸ καὶ λίγη ποτάσσα καὶ σαποῦνι. Τὸν δεύτερο γιὰ τὸ πέρασμα: καφτὸ νερὸ μόνον. Πλένομε τὰ πιάτα στὸν πρῶτο κάδο (τὸν χλιαρὸ) καὶ τὰ ρίχνομε νὰ ξεβγαλθοῦν στὸν δεύτερο (τὸν ζεματιστό). Τὰ βγάζομε ἀπὸ τὸν δεύερο καὶ τὰ βάζομε νὰ στραγγίσουν. Ἀφοῦ τελειώσωμε ὅλα τὰ πιάτα, τὰ σκουπίζομε μὲ καθαρὴ πετσέτα καὶ τὰ τοποθετοῦμε στὴν πιατοθήκη.

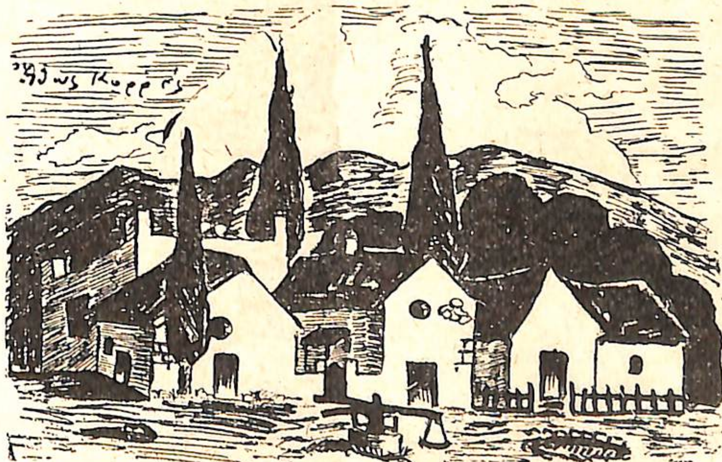
Ἀφοῦ τελειώσωμε ὅ,τι ἔχομε νὰ κάνωμε στὴν κουζίνα, πλένομε καλὰ τὸν νεροχύτη μὲ ποτάσσα, σαποῦνι καὶ ἄφθονο νερό, σαπουνίζομε τὶς πετσέτες τῆς κουζίνας καὶ τὶς βάζομε νὰ στεγνώσουν.

Μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα τρίβομε τὸν νεροχύτη μὲ ἐλαφρόπετρα καὶ τὸν ξεπερνᾶμε μὲ βαρεκίνα.

Πῶς καθαρίζουν τὰ ἀντικείμενα ποὺ μαύρισαν στὴ φωτιά.

Οἱ κατσαρόλες ποὺ μαύρισαν στὴ φωτιά, καθαρίζουν ἂν τὶς τρίψωμε μὲ αὐτὸ τὸ μῖγμα:

Νερὸ	75 δράμ.
Λευκὴ ἀσημόσκονη .	20 »
Σαποῦνι κοινὸ . . .	5 »
Πηλόχωμα	5 »
Ἀμμωνία	5 »

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΣΥΝΟΙΚΙΑ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ

(Σκίτσο τοῦ Ἀθ. Κορρὲ)

Πῶς καθαρίζουν τὰ πήλινα.

Ἂν ἔχουν λερωθῆ ἀπὸ λιπαρὲς οὐσίες: τὰ γεμίζομε μὲ μιὰ διάλυση ἀπὸ ὑπερμαγγανικὸ κάλι. Ἀφήνομε αὐτὴν τὴν διάλυση πολλὲς ὧρες, κι' ὕστερα ρίχνομε καὶ λίγο σπίρτο τοῦ ἀλατιοῦ. Τὰ κουνᾶμε, κι' ὕστερα τὰ πλένομε μὲ ἄφθονο νερό.

Ἂν τὸ πήλινο δοχεῖο εἶναι μικρό, πολὺ ἀποτελεσματικὰ εἶναι τὰ κατακάθια τοῦ καφέ. Τὸ κουνᾶμε καλὰ - καλά, ὡς νὰ καθαρίση. Ἐπαναλαμβάνομε πολλὲς φορές. Ὕστερα ξεπλένομε μὲ ἄφθονο κρύο νερό.

Ἂν τὸ πήλινο ἀγγεῖο ἔχει λερωθῆ ἀπὸ πετρέλαιο, θὰ χρησιμοποιήσωμε ἀσβεστόγαλα. Ἀλλὰ ποτὲ θειϊκὸ ὀξὺ (βιτριόλι).

Γιὰ τὰ κουνούπια.

Τὸ ντὶ-ντὶ-τὶ εἶναι βέβαια ἀποτελεσματικώτατο. Ἂν τύχη ὅμως νὰ μὴν ἔχετε: τοποθετῆστε ἕνα καντῆλι σ' ἕνα πιάτο γεμᾶτο νερὸ καὶ φορμόλη (10 μέρη φορμόλη γιὰ 100 μέρη νερό). Ἢ νάχετε στὸ δωμάτιο ἕνα λαδοφάναρο, ποὺ οἱ πόρτες του νὰ εἶναι ἀλειμμένες κόλλα, ποὺ δὲν στεγνώνει (ὅπως στὸ μυγόχαρτο).

Μὴν ἔχετε ποτὲ κοντὰ στὸ σπίτι σας λάκκους μὲ νερά, κ.λ.π.

Κλείνετε ἑρμητικὰ τοὺς τενεκέδες τῶν σκουπιδιῶν.

Πῶς πλένονται τὰ χρωματιστά.

Ὄχι φυσικὰ τὰ ντελικάτα ὑφάσματα (μεταξωτά, ραιγιὸν κλπ.) ἀλλὰ τὰ κοινὰ ἀσπρόρρουχα.

Ὁ γενικὸς κανόνας εἶναι ὅτι τὰ χρωματιστὰ ὑφάσματα δὲν πρέπει νὰ βράζωνται, γιατὶ ἀχνίζουν. Τὰ χρωματιστὰ τ' ἀφήνομε νὰ μουσκέψουν λιγώτερη ὥρα ἀπὸ τὰ λευκά. (Καλὸ εἶναι νὰ βάζωμε ἐκεῖνα ποὺ ἔχουν τὸ ἴδιο χρῶμα μαζί. Γιατὶ ἂν συμβῆ κανένα... ἀπρόοπτο, ἔτσι θὰ εἴμαστε ἥσυχοι).

Ἀφοῦ τὸ ροῦχο μουσκέψη κάπου μιὰ ὥρα σὲ κρύο νερό, τὸ σαπουνίζομε σὲ χλιαρὸ νερό, καὶ τὸ ξεπερνᾶμε σὲ χλιαρὸ πάλι. Ἂν τὸ ὕφασμα δείχνει τάση νὰ ξεβάψη, πρέπει νὰ τὸ ἀφήσωμε νὰ στεγνώση ἁπλωμένο χάμω ἐπάνω σ' ἕνα παλιὸ κομμάτι σεντόνι, προσόψι ἢ ὅ,τι ἄλλο. Γιατὶ τὸ νερὸ ὅταν στάζη ἀπὸ τὸ ἁπλωμένο σὲ σχοινὶ ροῦχο, μαζεύεται συνήθως στὶς ἄκρες. Καὶ καθὼς ἔχει ἀρκετὸ χρῶμα λυωμένο, αὐτὸ τὸ χρῶμα καθὼς στεγνώνει τὸ ροῦχο κάνει λεκέδες.

Πάντα στεγνώνουμε τὰ χρωματιστὰ ὑφάσματα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη.

Ἡ θειὰ ΜΑΡΙΑΝΑ

121 Γιὰ πρώτη φορὰ βρίσκονται ἀντιμέτωποι οἱ ἀντίπαλοι στὴν Ἀσία. Κι' ἀνάμεσά τους ὁ Γρανικὸς ποταμὸς ξεχύνεται ἀπ' τὰ ριζὰ τῆς Ἴδης καὶ φτάνει στὴν Προποντίδα. Ἀσήμαντο ρυάκι τὸν ἄλλον καιρό, γίνεται ἐπικίνδυνος χείμαρρος μὲ τὸ λυώσιμο τοῦ χιονιοῦ τὴν ἄνοιξη.

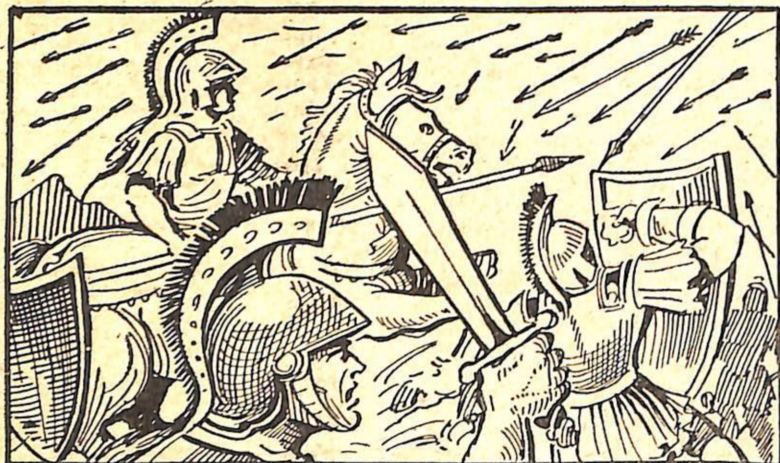
Ἀπόκρημνες καὶ ψηλότερες εἶναι οἱ ὄχθες του στ' ἀνατολικὰ ὅπου ἔχουν στρατοπεδεύσει οἱ Πέρσες, ἱππεῖς καὶ πεζοί, πάνω ἀπὸ ἑκατὸν τριάντα χιλιάδες.

Χαμηλότερα, στὴν ἀντικρυνὴ ὄχθη, οἱ Μακεδόνες γυρεύουν εὐκολοδιάβατο μέρος γιὰ νὰ περάσουν. Ὁ Παρμενίων τὸ θεωρεῖ τολμηρὸ κι' ἐπικίνδυνο.

122 — Ὄχι ἀμέσως, λέει στὸν Ἀλέξανδρο. Τὸ ἱππικὸ τῶν Περσῶν θὰ μᾶς κατακόψη. Κοίταξέ το ποὺ περιμένει σὲ πυκνὴ φάλαγγα μὲ τὶς λόγχες στὸ χέρι... Χαράματα, πρέπει νὰ ὁρμήσωμε, πρὶν προφτάσουν οἱ Πέρσες νὰ πάρουν θέση.

— Σωστὰ μιλᾶς, στρατηγέ μου, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, μὰ δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ δειλιάσουμε μπροστὰ σ' αὐτὸ τὸ ρυάκι καὶ νὰ τ' ἀφίσουμε νὰ μᾶς ἐξευτελίση, ἐμᾶς ποὺ περάσαμε τόσο εὔκολα τὸν Ἑλλήσποντο; Φαντάσου τί θάρρος θὰ πάρουν οἱ Πέρσες ὅταν ἰδοῦν πὼς δὲν ἔπαθαν τίποτε ἀπὸ ὅσα φοβόντουσαν πὼς θὰ πάθουν. Θὰ ποῦνε πὼς δὲν τολμήσαμε νὰ σταθοῦμε ἀντίκρυ τους. Προτιμῶ νὰ χτυπήσω ἀμέσως!

123 Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Ἀλέξανδρος πήδησε στ' ἄτι του κι' ὥρμησε, παράφορος κι' ἀσυγκράτητος, μέσα στὸ ποτάμι, σέρνοντας πίσω του τὸ στρατό του. Ἠχοῦσαν οἱ σάλπιγγες, χλιμιντρίζανε τ' ἄλογα, ἀλάλαζαν οἱ Μακεδόνες, ποὺ εἶχαν μεθύσει ἀπ' τὴν ἀνδρεία του βασιλιᾶ τους. Ὁ παιὰν τῆς νίκης ἀντιλαλοῦσε ὣς πέρα στὶς ὄχθες τὶς περσικές.

Μὰ σὰν ἔφτασαν στὴν ἀντικρυνὴ ὄχθη, βροχὴ ἀπὸ δόρατα ἔπεσε ἐπάνω στοὺς Μακεδόνες. Τὴν πρώτη στιγμὴ πῆγαν νὰ τὰ χάσουν κι' ἔκαμαν νὰ γυρίσουν πίσω. Μὰ ὁ Ἀλέξανδρος προχωροῦσε ἀτρόμητος, σὰ θεός, ἠλεκτρίζοντας τὶς ψυχές. Κι' ἡ διάβαση ἄρχισε.

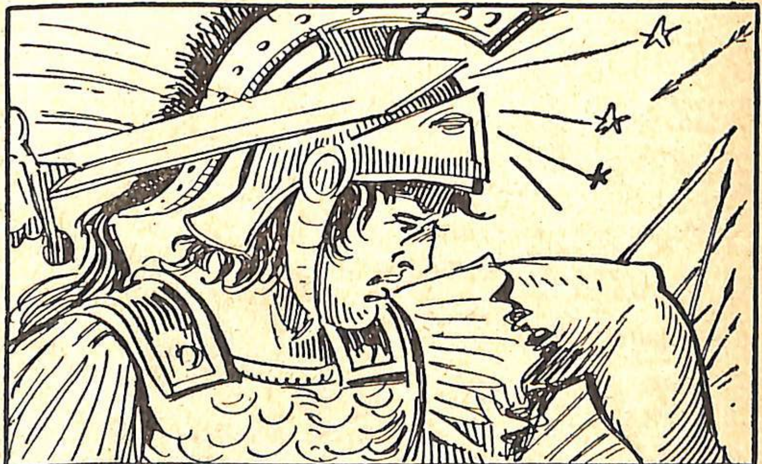
124 Μὰ δὲν ἦταν καθόλου εὔκολη. Ὑγρὲς καὶ γλυστερὲς ἦταν οἱ ἀκροποταμιὲς καὶ τὰ πόδια τῶν Μακεδόνων καὶ τῶν ἀλόγων τους ἦταν βαριὰ ἀπ' τὴ λάσπη ποὺ ἔσερναν. Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ πολεμοῦσαν γιὰ τὴ ζωή τους. Ἡ σύγκρουση ἔγινε ἀκράτητη, τρομερή. Οἱ καβαλάρηδες ἔσμιγαν σῶμα μὲ σῶμα, δόρυ μὲ δόρυ, σπαθὶ μὲ σπαθί, ὥσπου ὁ ἕνας κυλιόταν κάτω νεκρὸς κι' ὁ ἄλλος συνέχιζε τὸν ἀγῶνα, μ' ἄλλον ἐχθρό.

Κι' ἀνάμεσα στὴ βουὴ καὶ στ' ἀλαλητό, σὰν τὸ μούγκρισμα λιονταριοῦ μαινομένου, ξεχώριζες τὴν φωνὴ τοῦ Ἀλέξανδρου.

—«Ἴτε παῖδες Ἑλλήνων»!

125 Οἱ Πέρσες τὸν εἶχαν διακρίνει ἀπ' τὴν ἀρχή. Ξεχώριζε ἀπὸ τὴ λαμπρή του ἁρματωσιά, τὴ μεγάλη τιμητική του ἀκολουθία, τὴν ἄσπρη στολή του τὴ φουντωτὴ περικεφαλαία του ποὺ ὁ ἀγέρας ἀνέμιζε τὰ φτερά της, τ' ὡραῖο παράστημα καὶ τὴ χάρη του καὶ τὸ κυριώτερο ἀπ' τὸ σεβασμὸ ποὺ τοῦ ἔδειχναν ὅλοι. Γι' αὐτὸ προσπαθοῦσαν οἱ Πέρσες νὰ τὸν κυκλώσουν. Ὁ ἥρωας ἀνεμοστροβίλιζε τὸ σπαθί του πότε δεξιά, πότε ἀριστερά, σπέρνοντας τὸν ὄλεθρο γύρω του κι' ἀψηφώντας τὸν κίνδυνο σὰ νὰ ἦταν ἀθάνατος. Σκότωσε τὸ Μιθριδάτη γαμπρὸ τοῦ Δαρείου ποὺ βγῆκε μπροστά του.

126 Μ' ἄξαφνα ἔμεινε στὸ χέρι του ἄχρηστο τὸ μισὸ κοντάρι.

— Δός μου τὸ δόρυ σου, εἶπε στὸν Ἀρέτη ποὺ πολεμοῦσε κοντά του.

— Δὲ μοῦμεινε παρὰ τὸ μισό, εἶπε ἐκεῖνος, καὶ τράβηξε τὸ σπαθί του.

— Ἕνα κοντάρι, φώναξε ἔξαλλος ὁ Ἀλέξανδρος.

— Πάρτε τὸ δικό μου, τοῦ εἶπε ὁ Δημάρατος ὁ Κορίνθιος.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας κινδύνεψε φοβερά. Δυὸ σατράπες γενναῖοι ὁ Σπιθριδάτης καὶ ὁ Ρουσάκης, ὥρμησαν μὲ τ' ἄλογά τους. Κι' ἐνῶ ζητοῦσε κοντάρι ὁ βασιλιᾶς τῆς Μακεδονίας, ἔνιωσε ἕνα χτύπημα τρομερὸ στὸ κεφάλι.

(Συνεχίζεται)

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Ἐξετάσεις

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Σᾶς σκέπτομαι τοῦτες τὶς μέρες, ποὺ ὅλα, μικρὰ καὶ μεγάλα, ἔχετε ἐξετάσεις. Στὸ σπίτι μας, ὅπως ξέρετε, ἔχουμε μαθητούδια σὲ κάθε τάξη καὶ τὸ τί γίνεται μὲ τὸ διάβασμα εἶναι εὔκολο νὰ τὸ φαντασθῆτε.

Οἱ μεγάλοι, πᾶνε πιὰ στὸ Γυμνάσιο, ἔχουν τὴν ἰδέα πὼς ὅλο τὸ σπίτι πρέπει νὰ βουβαθῆ γιὰ νὰ μὴ τοὺς ταράξη τὴ μελέτη. Τὰ βάζουν ἀκόμα καὶ μὲ τοὺς κτίστες ποὺ δουλεύουν σ' ἕνα διπλανὸ γιαπί, καὶ μὲ τοὺς μικροπουλητάδες, ποὺ διαλαλοῦν τὸ ἐμπόρευμά τους στὸ δρόμο. Ἂν πῆς γιὰ τὰ καϋμένα τὰ μικρούλια, ἀλλοίμονο ἂν ὑψώσουν τὴ φωνή τους λίγο δυνατώτερα:

— Πάψε λοιπὸν Δημητρό!

— Μὴ διαβάζης φωναχτά, Βούλα!

Τὰ παιδιὰ μὲ τὸ δίκιο τους διαμαρτύρονται.

— Μά, γιαγιά, μίλησε στὸν Τέλη, ἔχουμε κι' ἐμεῖς ἐξετάσεις.

— Ἐγὼ μόνο φωναχτὰ μπορῶ καὶ μαθαίνω, λέει ἡ Φροσούλα κι' αὔριο ἔχουμε ἱστορία.

— Σπουδαῖα τὰ λάχανα! Ἱστορία τετάρτης Δημοτικοῦ. Ἡ Μάχη τοῦ Μαραθῶνος, ὁ Περικλῆς, τρία λόγια καθένα...

— Εἶσαι πολὺ κουτός, Τέλη, μπαίνω στὴ μέση ἐγώ. Ἀνάλογα μὲ τὰ χρόνια εἶναι κι' οἱ δυσκολίες. Γιὰ τὸ μυαλουδάκι τῆς Δροσούλας, αὐτὰ τὰ δέκα κεφάλαια ποὺ τῆς ἔβαλαν γιὰ τὶς ἐξετάσεις, εἶναι τὸ ἴδιο βαρειὰ ὅσο καὶ τὰ τριάντα δικά σου. Γιατὶ δίνει πρώτη φορὰ ἐξετάσεις καί, πρώτη φορά, κάνει ἐπανάληψη τὸ μισό της βιβλίο. Νὰ μάθης λοιπὸν νὰ λογαριάζης καὶ τὴν ἐργασία τῶν ἄλλων καὶ μάλιστα νὰ βοηθᾶς τοὺς μικρότερούς σου.

— Μὰ πῶς νὰ τοὺς βοηθῶ ἀφοῦ εἶμαι πνιγμένος ἀπ' τὴ δουλειά;

— Καλά, μὴν τσακώνεστε, εὐτυχῶς εἶναι καλοκαίρι καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ διαβάση καὶ στὸ ὕπαιθρο. Ἐσεῖς, οἱ μεγάλοι, μείνετε μέσα, καθένας σὲ μιὰ κάμαρα καὶ φωνάζετε ὅσο θέλετε. Ὁ Δροσούλα κι' ὁ Δημητρὸς ἂς ἀνεβοῦν στὴν ταράτσα, κι' ἂς μελετήσουν μαζὶ ποὺ πᾶνε στὴν ἴδια τάξη. Ὅσο γιὰ τὴ Βούλα, ποὺ εἶναι μικρότερη, θὰ τὴν πάρω ἐγὼ στὸν κῆπο, νὰ τὴν ἐξετάσω στὰ θρησκευτικά της, ἕνα - ἕνα κεφάλαιο.

Ἔτσι ἔγινε, παιδιά μου. Κι' ἂν εἴσαστε ἀπὸ πουθενὰ ν' ἀκοῦτε, θὰ κλείνατε τ' αὐτιά σας νὰ μὴ ζαλισθῆτε. Γιατί, ἀπὸ τὸ παράθυρο ἔφτανε ἡ περιγραφὴ τοῦ... ἐλέφαντος, ἀπὸ τὴν πόρτα ὁ ὁρισμὸς τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, ἀπὸ τὴν ταράτσα... ἡ ναυμαχία τῆς Σαλαμῖνος κι' ὁ κῆπος ἀντιλαλοῦσε ἀπ' τὴ φωνὴ τοῦ Ἰσαὰκ ποὺ ὁ πατέρας του ἤθελε νὰ τὸν θυσιάση. Ἡ φασαρία ὅμως αὐτὴ ζάλιζε μόνο ἐμένα, γιατὶ τὸ κάθε παιδί, ἀφοσιωμένο στὴ δική του μελέτη, δὲν ἄκουγε τοὺς ἄλλους. Αὐτὰ ὅμως τὰ ξέρετε, γιατὶ τοῦτες τὶς μέρες συμβαίνουν σ' ὅλα τὰ σπίτια. Εὔχομαι λοιπὸν σ' ὅλα σας, μιὰ μεγάλη ἐπιτυχία στὶς ἐξετάσεις καὶ μὲ ἄριστα τὸ ἐνδεικτικό σας.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Τά 2 κουτιά

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ζοῦσε ἕνας γέρος Βασιλιᾶς. Ἡ χώρα του ἦταν πλούσια καὶ τρανὴ ὅσο καμμιὰ ἄλλη. Κι' αὐτὸς κυβερνοῦσε μὲ ἄφταστη φρόνηση καὶ μὲ πολλὴ γνώση μὰ καὶ μὲ καλωσύνη ἀπέραντη. Νέος εἶχε παντρευτῆ μιὰ ὄμορφη βασιλοπούλα ποὺ τοῦ χάρισε δύο μικρὰ βασιλόπουλα δίδυμα. Μὰ ἡ Βασίλισσα πέθανε, κι' ὁ Βασιλιᾶς μαζὶ μὲ τὶς φροντίδες γιὰ τὸ λαό του, εἶχε καὶ τὴν ἔγνοια του γιὰ τὸ μεγάλωμα καὶ τὶς σπουδὲς τῶν παιδιῶν του.

Τὰ δύο δίδυμα ἀδέλφια, ποὺ ἔμοιαζαν σὰν δύο σταλαγματιὲς νεροῦ, εἶχαν διαφορετικὸ χαρακτῆρα.

Ὁ ἕνας ἦταν ζωηρός, ἔξυπνος, τοῦ ἄρεσαν τ' ἅρματα, καὶ ὀνειρευόταν πολέμους! Τοῦ ἄρεσαν τὰ πλούτη, καὶ μάζευε χρήματα σ' ἕνα σεντοῦκι, γιὰ νἄχη πάντα σὰν θὰ τοῦ χρειασθοῦν. Μὰ καὶ στοὺς καυγάδες ἦταν πρῶτος καὶ καλλίτερος. Δὲν τολμοῦσε κανένας συνομήλικός του νὰ τοῦ ἀντιμιλήση. Τὸν καλοῦσε σὲ πάλαιμα, καὶ πάντα ὁ ἄλλος ἔβγαινε νικημένος. Κι' ὀνειρευόταν πολέμους. Ἀπὸ μικρὸς στ' ἅρματα. Καὶ σὰν μεγάλωσε καὶ ὁ πατέρας του εἶχε πόλεμο μὲ γειτονικοὺς ἐχθροὺς ζώστηκε τ' ἅρματα του καὶ βρέθηκε πρῶτος στὸ μέτωπο.

Κι' ὁ ἄλλος ἦταν ἔξυπνος. Εἶχε κληρονομήση ἀπὸ τὸν πατέρα του τὴν καλωσύνη. Ἦταν αἰσθηματικὸς τύπος. Μάζευε κι' αὐτὸς λεπτὰ μὰ δὲν τὰ φύλαγε στὸ σεντοῦκι ὅπως ὁ ἀδελφός του. Χωρὶς κανεὶς νὰ ξαίρη, ἔβγαινε ἔξω στὴν πολιτεία καὶ γύριζε τὰ στενοσόκκακα στὶς φτωχογειτονιὲς καὶ σκόρπιζε ὅσους παράδες εἶχε στοὺς φτωχούς. Ἔδινε χρήματα σ' ἀρρώστους, σὲ χῆρες μάνες καὶ γενικὰ σὲ κάθε ἄνθρωπο ποὖχε ἀνάγκη τὴ βοήθειά του. Ἔτσι ἁπλᾶ ντυμένος, ὅπως συνήθιζε, παρουσιαζόταν στοὺς φτωχούς, κι' αὐτοὶ δὲν ἔπαιρναν χαμπάρι πὼς ὁ «καλός τους ἄγγελος» ἦταν τὸ βασιλόπουλο. Κι' ἔτσι τὸν ἔλεγαν ὅλοι ὁ «Καλὸς Ἄγγελος».

Ὅσο γιὰ καυγάδες αὐτὸς δὲν μάλλωσε ποτὲ μὲ κανένα. Ἂν κάποιος τὸν πρόσβαλε αὐτὸς τοῦ ἀπαντοῦσε μὲ καλωσύνη. Καὶ στὸ τέλος ὁ πρῶτος μετανόιωνε καὶ τοῦ ζητοῦσε συγγνώμη.

Ὅσο γιὰ τὸν πόλεμο: Ἀκολούθησε κι' αὐτὸς τότε τὸν ἀδελφό του. Καὶ πολέμησε κι' αὐτός. Μὰ σὰν τελείωσε ἡ μάχη δὲν σταμάτησε. Ἔτρεξε στοὺς τραυματίες γιὰ νὰ τοὺς περιποιηθῆ, γιὰ νὰ τοὺς πῆ δυὸ καλὰ λόγια καὶ νὰ τοὺς ἀνακουφίση ἔτσι τὸν πόνο τους...

Κι' ὁ πατέρας τους βρισκόταν σὲ δίλημμα. Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ γιούς του θὰ καθήση στὸ θρόνο, ὅταν αὐτὸς θὰ περάση στὴν ἄλλη, τὴν αἰώνια ζωή;

Δὲν ἤξερε. Καὶ σκεφτόταν. Μὰ μιὰ μέρα φώναξε τὰ δυό του παιδιά. Τοὺς ἔδειξε δυὸ κουτιά. Τὸ ἕνα ἦταν ὁλόχρυσο, μὲ διαμάντια καὶ τὸ ἄλλο ἁπλὸ μὰ κομψό! Τὰ ἔβαλε ἐπάνω στὸ τραπέζι.

— Αὐτὰ τὰ δυὸ κουτιὰ τὰ προορίζω γιὰ σᾶς. Θὰ ἤθελα νὰ ἦταν βολετὸ νὰ σᾶς τὰ μοιράσω. Μὰ δὲν γίνεται. Ἂν τὰ κόψω στὴ μέση, τὰ κουτιὰ θὰ καταστραφοῦν. Κι' ἔτσι δὲν θὰ ἔχουν ἀξία. Πρέπει λοιπὸν κάποιος ἀπὸ σᾶς νὰ πάρη τὸ ἕνα κι' ὁ ἄλλος τὸ ἄλλο!

— Μὰ πῶς θὰ γίνη αὐτό; εἶπε τὸ ζωηρὸ ἀπὸ τὰ βασιλόπουλα. Ἂν διαλέξη ὁ ἀδελφός μου πρῶτος τότε θὰ πάρη τὸ καλλίτερο. Θὰ πρέπει νὰ διαλέξω ἐγὼ πρῶτος. Ἀλλοιῶς δὲν θέλω οὔτε τὸ ἕνα οὔτε τὸ ἄλλο...

—Καὶ δὲν διαλέγεις ἐσὺ πρῶτος ἀδελφέ μου, εἶπε ὁ δεύτερος. Γιὰ ἕνα κουτὶ θὰ χαλάσουμε τὴν καρδιά μας. Διάλεξε ἐσὺ πρῶτος.

Κι' ὁ πρῶτος, ὁλόχαρος ἅρπαξε γρήγορα - γρήγορα τὸ χρυσὸ κουτί.

— Ἂς πάρω ἐγὼ τὸ ἄλλο εἶπε ὁ δεύτερος. Εἶναι τόσο ὄμορφο. Ὅποιος τὸ ἔφτιασε πρέπει νὰ εἶχε πολὺ γοῦστο.

Καὶ ἄνοιξαν καὶ οἱ δυὸ τὰ κουτιά. Τὸ ἕνα τὸ χρυσὸ ἦταν ἄδειο. Ἀλλὰ τὸ ἄλλο εἶχε ἕνα κομμάτι γραμμένο χαρτί.

Φαντασθῆτε τὴν ἔκπληξη τοῦ πρώ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 324)

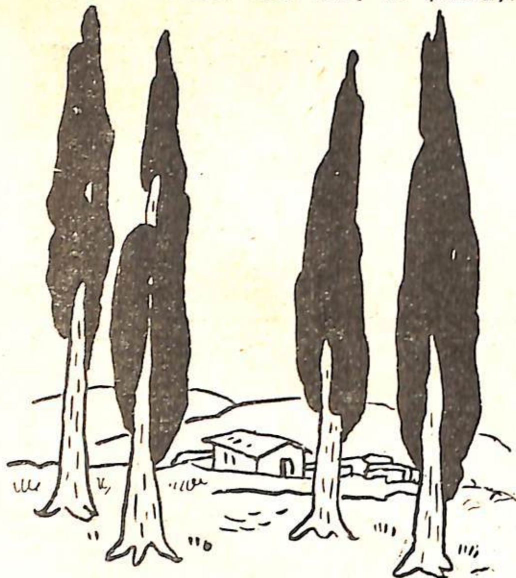
—Ἅρπαξε τὸ χρυσὸ κουτί...

ΠΩΣ ΜΕΤΑΦΥΤΕΥΟΝΤΑΙ ΤΑ ΑΕΙΘΑΛΗ ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Τὰ ἀειθαλῆ δέντρα, δηλαδὴ ἐκεῖνα ποὺ διατηροῦν τὰ φύλλα τους καὶ τὸν χειμῶνα, μεταφυτεύονται συνήθως στὴν ἐποχὴ τῆς ἀνάπαυσης, δηλαδὴ τὸν χειμῶνα.

Τὰ ρετσινοφόρα (πεῦκο, κυπαρίσσι, ἔλατο, κέδρο, μελοκυπάρισσο) φυτεύονται στὴν ἀρχὴ τοῦ χειμῶνα γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρουν ἀπὸ τὴν ἐξάτμιση. Τὰ δέντρα τῶν θερμῶν κλιμάτων (ξυνόδεντρα, φοινικὲς) φυτεύονται κατὰ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνα ἢ τὴν ἀρχὴ τῆς ἄνοιξης, γιατὶ τὸ κρύο τὰ ἐμποδίζει νὰ ριζοβολήσουν, κι' ὑπάρχει φόβος νὰ σαπίσουν οἱ ρίζες. Τὰ ἀειθαλῆ ὡστόσο, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ρετσινοφόρα, μποροῦν νὰ μεταφυτευτοῦν καὶ σὲ πολὺ προχωρημένη ἐποχή, ('Ιούνιο καὶ 'Ιούλιο) ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχει ἄφθονο νερὸ γιὰ πότισμα νὰ βγῆ ἡ ρίζα μὲ τὸ σβῶλο της κανονικά, καὶ νὰ κλαδευτοῦν ἀμέσως πολύ, (στὴν ἀνάγκη νὰ κοποῦν ὅλα τους τὰ φύλλα).

Τὰ δέντρα ποὺ σκοπεύουμε νὰ τὰ μεταφυτέψουμε καλοκαίρι, τ' ἀφήνομε ἀπότιστα γιὰ νὰ βγῆ ξερὸς καὶ στεγνὸς ὁ σβῶλος τους. Καὶ μόλις φυτευτοῦν, κόβομε τὰ φύλλα τους.

Ὅλα τὰ ἀειθαλῆ γενικὰ πρέπει νὰ μεταφυτεύονται μὲ τὸ χῶμα ποὺ περιζώνει τὴ ρίζα τους, τὸν «σβῶλο» τους. Ὁ σβῶλος πρέπει νὰ ἔχῃ ὄγκο ἀνάλογο μὲ τὸ δέντρο καὶ τὶς ρίζες του. Ὁ φῦκος π. χ. μπορεῖ νάχῃ μικρότερο σβῶλο ἀπὸ τὴν πορτοκαλιά.

Τὰ δεντράκια βγαίνουν εὔκολα μὲ τὸ σβῶλο τους ἂν τὸ χῶμα εἶναι συνεκτικό, σφιχτό. Στὶς ἀμμουδὲς αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μεταφυτεύωμε ὅταν τὸ ἔδαφος εἶναι ξερό, στεγνό. Τότε τὸ χῶμα γύρω ἀπὸ τὶς ρίζες εἶναι πιὸ στέρεο καὶ τὸ δέντρο ὑποφέρει λιγότερο ἀπὸ τὴν διακοπὴ τῆς λειτουργίας τῶν ριζῶν. Ὅσο πιὸ καλοκαίρι γίνεται ἡ μεταφύτεψη τόσο πιὸ ξερὸς πρέπει νὰ εἶναι ὁ σβῶλος.

Πολλοὶ νομίζουν πὼς τὸ δέντρο πρέπει νὰ ποτιστῆ πρὶν ξεριζωθῆ. Αὐτὸ εἶναι μεγάλο λάθος.

Γιατὶ πρέπει νὰ ξέρουμε πὼς ὅσο περισσότερο διψάει τὸ δέντρο, τόσο σφίγγονται τὰ ὀργανικά του κύτταρα, καὶ τὸ ἴδιο ζῆ σ' ἕνα εἶδος λήθαργου. Κι' ἔτσι ὅταν τοῦ κόψουμε τὶς ρίζες καὶ τὸ μεταφυτέψουμε, ὑποφέρει ἐλάχιστα. Ἂν ποτίσουμε τὸ δεντράκι ἀμέσως μάλις τὸ φυτέψουμε, ὁ ξερὸς σβῶλος συγκρατῆ τὸ νερὸ σὰν σφουγγάρι, καὶ τὸ στέλνει μὲ τὶς ρίζες σιγὰ - σιγὰ ἐπάνω, στὰ φύλλα καὶ στὰ κλαριά. Ἔτσι τὰ κύτταρά του γεμίζουν χυμοὺς κανονικά. Ἐνῶ ἂν ποτίσουμε τὸ δέντρο πρὶν τὸ ξεριζώσουμε, μὲ τὸ ξερίζωμα ἀδειάζουν ἀπότομα ἀπὸ τοὺς χυμούς τους τὰ κύτταρα, καὶ ἡ ἀπότομη διακοπὴ τῆς ὑγρασίας, κάνει ὥστε νὰ μαραθῆ τὸ δέντρο.

Αὐτὸ δὲ τὸ μάραμα δὲν διορθώνεται, γιατὶ ἡ αἰτία του δὲν εἶναι ἡ ἔλλειψη τοῦ νεροῦ, ἀλλὰ τὸ κόψιμο ἀπὸ τὶς ρίζες. Τὸ δέντρο ἀρχίζει νὰ συνέρχεται ὅταν ἀρχίζει τὸ ριζοβόλημα στὸ νέο τόπο ὅπου τὸ φυτέψαμε, ἂν ὅμως στὸ μεταξὺ πέση ξηρασία, τὸ δέντρο θὰ ξεραθῆ ὁριστικά.

Μόλις ἕνα ἀειθαλὲς δέντρο φυτευτῆ, πρέπει νὰ κλαδευτῆ τόσο περισσότερο, ὅσο πιὸ προχωρημένη (πρὸς τὸ καλοκαίρι) εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ φυτεύτηκε. Γιατὶ ὅσο περιορίζεται τὸ φύλλωμα, τόσο λιγότερη εἶναι ἡ ἐξάτμιση.

ΘΕΡΙΝΕΣ ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΣΤΟ ΑΜΠΕΛΙ

Μιλήσαμε στὰ προηγούμενα γιὰ τὸ στερφολόγημα, τὸ κορφολόγημα καὶ τὸ ξεφύλλισμα. Σήμερα θὰ μιλήσουμε γιὰ τὸ Χάραγμα ἢ χαράκωμα.

Ἡ χαραγὴ τοῦ ἀμπελιοῦ, ἔχει σκοπὸ νὰ διακόψη τὴ συγκοινωνία μὲ τὶς ρίζες γιὰ νὰ ἐμποδιστῆ τὸ κατέβασμα τῶν χυμῶν καὶ νὰ δυναμώσουν τὰ μέρη πάνω ἀπὸ τὴ χαρακιά.

Αὐτὴ ἡ διακοπὴ τῆς κυκλοφορίας δὲν γίνεται χωρὶς βλάβη τοῦ φυτοῦ. Γιατὶ τὰ μέρη κάτω ἀπὸ τὴ χαρακιά, παθαίνουν ἀτροφία καὶ τὸ ἴδιο παθαίνουν τὰ βλαστάρια καὶ τὰ μάτια ποὺ βρίσκονται κι' αὐτὰ σ' αὐτὸ τὸ μέρος τοῦ φυτοῦ.

Κι' αὐτὸ εἶναι ἀκόμη πιὸ ἐπικίνδυνο ὅταν αὐτὰ τὰ βλαστάρια καὶ τὰ μάτια, προορίζονται γιὰ τὴ βλάστηση καὶ τὴν καρποφορία τοῦ ἐρχόμενου χρόνου.

Ἀκόμη πιὸ βλαβερὴ εἶναι ἡ χαραγὴ ὅταν ἀντὶ νὰ γίνεται στὰ «μπράτσα» ὅπως εἶναι τὸ σωστό, γίνεται πάνω στὸν ἴδιο τὸν κορμό, ὅπως πολὺ ἐσφαλμένα τὸ συνηθίζουν στὸν τόπο μας.

Τὸ καλοδιατηρημένο ἀμπέλι καὶ ἡ σουλτανίνα, ποτὲ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ χαράκωμα ἂν ἔγιναν ταχτικὰ τὰ ἀνοιξιάτικα κλαδέματα.

Γιατὶ ἡ χαραγὴ εἶναι πολὺ δραστικὸ μέτρο καὶ πρέπει νὰ γίνεται μόνον ὅταν εἶναι μεγάλη ἀνάγκη καὶ πάντα μὲ μεγάλη προσοχή. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀτροφία ποὺ ὅπως εἴπαμε παθαίνει τὸ μέρος κάτω ἀπὸ τὸν κορμό, ἡ χαραγὴ εὐκολύνει καὶ διάφορα βλαβερὰ παράσιτα νὰ μποῦν, ποὺ πολλὲς φορὲς ξεραίνουν τὸ κλῆμα. Κι' ὅπως διακόπτεται ἡ ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν χυμῶν καὶ γενικὰ ἀναστατώνεται ὁλόκληρος ὁ ὀργανισμὸς τοῦ φυτοῦ τ' ἀμπέλια μὲ τὴ χαραγὴ γερνοῦν γρήγορα.

Ἡ χαραγὴ πρέπει νὰ γίνεται :

α) Ὅταν τὸ κλῆμα χάνει συνέχεια τὸν ἀνθό του (χρόνια ἀνθόρροια).

β) Ὅταν κλῆμα εἶναι τέτοιο, ποὺ τὸ σταφύλι ἐκεῖ ἀργεῖ νὰ δέση.

γ) Ὅταν θέλουμε πιὸ μεγάλη ράγα. Ἀφοῦ ἐξαντλήσουμε ὅλα τ' ἄλλα καλλιεργητικὰ μέσα χωρὶς ἀποτέλεσμα, τότε καταφεύγουμε στὴ χαραγὴ ἀλλὰ προσέχοντας.

α) Νὰ τὴν κάνουμε μόνον μὲ εἰδικὸ ἐργαλεῖο ποὺ κανονίζει ἀκριβῶς τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος τῆς τομῆς, καὶ ποτὲ ἔτσι, στὴν τύχη μὲ ἕνα συνηθισμένο κοφτερὸ ἐργαλεῖο, μαχαίρι κλαδευτήρι ἢ πριόνι.

β) Νὰ χαράζονται μοναχὰ τὰ μπράτσα (οἱ κοπέλλες) καὶ ποτὲ ὁ κορμὸς τοῦ φυτοῦ.

γ) Νὰ κρατᾶμε σωστὴ ἰσορροπία στὰ μέλη ποὺ χαράξαμε. Δηλαδὴ τὸ μπράτσο ποὺ χαράκτηκε ἐδῶ, ν' ἀντιστοιχῆ σὲ ἄλλο μπράτσο ποὺ χαράχτηκε στὴν ἄλλη πλευρὰ τοῦ κλήματος.

δ) Νὰ γίνεται πάντα ἡ χαραγὴ ἀπὸ ἐργάτη ἔμπειρο, κι' ὄχι ἀπ' ὁποιονδήποτε.

ε) Νὰ γίνεται στὰ κλήματα ὅσο τὸ δυνατὸν πιὸ νωρίς, καὶ πρὶν ἀρχίση ἡ γονιμοποίηση καὶ πέσει ὁ ἀνθός.

στ) Τὸ μέρος ποὺ χαράχτηκε, νὰ κλαδεύεται πάντα, στὸ ἐπόμενο κλάδεμα, καὶ νὰ κόβεται ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὴ χαραγή.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Στὸ χωράφι. Ἀρχίζουμε νὰ συνάζουμε τὰ ὄσπρια καὶ τὰ πρώϊμα σιτηρά. Θερίζουμε τὸ στάρι λίγο πρὶν ὡριμάσει, κι' ὄχι ὅταν ξεραθοῦν ἐντελῶς τὰ σπυριά. Βοτανίζουμε καὶ σκαλίζουμε τὰ ποτιστικὰ καλαμπόκια. Σπέρνουμε πτηνοτροφικὸ καλαμπόκι. Σκαλίζουμε τὰ μπαμπάκια. Στὰ βορεινὰ χωράφια βοτανίζουμε ὅλα τὰ καλοκαιρινὰ φυτά.

Στὰ δέντρα: Ποτίζουμε γιὰ δεύτερη φορὰ τὴν ἐληὰ καὶ ψεκάζουμε γιὰ τὸ δάκο.

Στήνομε παγίδες γιὰ τὸν καλοκαιρινὸ πυρηνοτρίτη. Μπολιάζουμε τὰ καρποφόρα, τὰ σκαλίζουμε καὶ τὰ ποτίζουμε. Κόβουμε τὰ βλαστάρια κάτω ἀπὸ τὸ μπόλι. Κορφολογοῦμε τὴ ροδακινιά, τὴ μηλιά, τὴν ἀχλαδιὰ καὶ τὴν κυδωνιά, γιὰ νὰ μὴ πετάξουν ἄλλο μπόϊ

Στὸ λαχανόκηπο: Προσέχουμε

νὰ μὴν σκουληκιάσουν οἱ πατάτες. Ποτίζουμε καὶ σκαλίζουμε τὸ χορταρικά.

Στὸ ἀμπέλι: Ψεκάζουμε μὲ νικοτίνη γιὰ τὸ σκουλήκι. Κάνουμε μέτριο ξεφύλλισμα. Ὄχι ὅμως στὶς κληματαριές.

ΤΑ ΚΟΥΝΕΛΑΚΙΑ ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ

Τὰ κουνελάκια δὲν πρέπει νὰ τρέφωνται ἀποκλειστικὰ μὲ χλωρὲς τροφές, γιὰ ν' ἀποφεύγουμε τὴ διάρροια. Δὲν πρέπει νὰ τοὺς δίνουμε ρίζες καὶ κονδύλους (παντζάρια, καρόττα κλπ.) πρὶν κλείσουν τοὺς 4 μῆνες. Τὰ παντζάρια καὶ τὰ καρόττα τὰ κόβουμε φέτες καὶ τὶς πασπαλίζουμε μὲ πίτυρο ποὺ τραβάει τὴν ὑγρασία. Τὸ ἴδιο εἶναι καλὸ νὰ κάνωμε καὶ στὰ χλωρὰ χόρτα ποὺ δίνουμε στὰ μικρὰ κουνελάκια. Ἀντὶ γιὰ πίτυρο, μποροῦμε νὰ τὰ τρίψουμε μὲ λίγο τριμμένο θυμάρι. Τὸ θυμάρι κάνει πολὺ καλὸ στὸ στομάχι τῶν μικρῶν ζώων.

Ἐξαιρετικὴ τροφὴ εἶναι ὁ ζωχὸς (χλωρὸς) καὶ γιὰ τὰ μικρὰ καὶ γιὰ τὰ μεγάλα κουνέλια. Μόνο ποὺ πρέπει νὰ τοὺς τὸν δίνομε σὲ μικρὴ ποσότητα. Ἂν φᾶνε μόνο ζωχό, ἔστω καὶ γιὰ μιὰ μέρα μόνο, θὰ ψοφήσουν.

Ὁ μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

Μιὰ ἐπεξήγηση τοῦ Χάρτη τοῦ ἐξωφύλλου μας

Ὁ Θησεὺς

Ἂν κοιτάξετε στὸν χάρτη τὴν Πελοπόνησο, θὰ σᾶς φανῆ σὰν μιὰ ἀνοιχτὴ δεξιὰ παλάμη ποὺ τῆς λείπει τὸ μικρὸ δάχτυλο, καὶ ποὺ ἀκουμπάει στὴ θάλασσα. Ἐκεῖ κάτω - κάτω στὸν ἀντίχειρα, κοντὰ στὸ νησὶ Πόρο, θὰ βρῆτε μιὰ ἀρχαία πολιτεία: Τὴν Τροιζήνα, ποὺ βρίσκεται στὴν Ἀργολίδα. Στὸ βασίλειο λοιπὸν τῆς Τροιζήνας, μεγάλωνε ἕνα παιδί, ποὺ ἐνῶ ἦταν γυιὸς τῆς κόρης τοῦ Βασιληά, τοῦ κρατοῦσαν μυστικὸ τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα του: αὐτὸ τὸ παιδὶ λεγόταν Θησέας. Ἡ Αἴθρα, ἡ Βασιλοπούλα τῆς Τροιζήνας, ἡ μητέρα του ἦταν γυναίκα τοῦ Βασιληὰ τῶν Ἀθηνῶν, τοῦ Αἰγαία. Ἔτσι ὁ Θησέας ἦταν διάδοχος τοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν.

Γιὰ λόγους πολιτικοὺς ὡστόσο, ἡ Αἴθρα μὲ τὸν μονακριβό της, ἐξακολουθοῦσε νὰ ζῆ στὸ παλάτι τοῦ πατέρα της, στὴν Ἀργολίδα.

Ὅταν τὴν ἀποχαιρέτησε γιὰ τελευταία φορὰ ὁ ἄντρας της ὁ Αἰγαίας, ἔβαλε κάτω ἀπὸ ἕνα θεώρατο κοτρώνι ἕνα θαυμάσιο σπαθὶ μέσα σὲ χρυσὸ θηκάρι, κι' ἕνα ζευγάρι πέδιλα.

—Ἔχω πολλοὺς ἐχθροὺς στὴν Ἀθήνα εἶπε στὴν γυναίκα του. Καὶ φοβᾶμαι πὼς θὰ μοῦ τὸ σκοτώσουν τὸ παιδί. Γιὰ τοῦτο ὅταν γίνει παλληκάρι, πές του νὰ σηκώση αὐτὸν τὸν βράχο καὶ νὰ πάρη τὰ δῶρα ποὺ ἔχω κρυμμένα γι' αὐτὸν ἀπὸ κάτω. Ἂν τὸν κουνήση ἀπὸ τὴ θέση του, σημαίνει πὼς ἔγινε πιὰ ἄντρας καὶ δὲν ἔχει πιὰ νὰ φοβᾶται κανέναν. Τότε ἂς ἔρθη νὰ μ' εὕρη στὴν Ἀθήνα.

—Ἀλλοίμονο ἄντρα μου! εἶπε ἡ Αἴθρα. Κανένας θνητὸς δὲν μπορεῖ νὰ κουνήση τέτοιον βράχο! Πῶς περιμένεις τοῦτο τὸ μικρὸ παιδάκι νὰ κάνη τέτοιον ἆθλο;

Ὁ πατέρας του χάϊδεψε τὰ μαλλιὰ τοῦ μικροῦ Θησέα, καὶ εἶπε χαμογελῶντας.

— Τὸ μικρὸ παιδὶ θὰ μεγαλώση, θὰ γίνη ἄντρας. Θὰ δῆς...

Πράγματι. Ὁ μικρὸς Θησέας μεγάλωνε καὶ τράνευε χρόνο μὲ τὸν χρόνο. Ὅταν ἔκλεισε τὰ δεκαπέντε, ἦταν ἕνα λεβεντόπαιδο ποὺ ἡ μητέρα του δὲν χόρταινε νὰ τὸ καμαρώνη. Κι' ἔτσι μιὰ μέρα τὸν πῆρε καὶ τὸν πῆγε στὸν βράχο.

— Κάτω ἀπὸ ἐκεῖ, τοῦ εἶπε ἔχει κρύψει ὁ πατέρας σου κάποια δῶρα γιὰ σένα. Ὅταν θὰ μεγαλώσης ἀκόμη, θὰ προσπαθήσης νὰ τὸν κουνήσης γιὰ νὰ τάβρης ! Μόλις τ' ἄκουσε αὐτὸ ὁ νεαρὸς Θησέας, πέταξε χάμω τὸν μανδύα του, καὶ ρίχτηκε μὲ μανία στὸ κοτρώνι. Ἔκανε νὰ τὸ σηκώση, ἀλλὰ ποῦ! Σπιθαμὴ δὲν τὸ κουνοῦσε. Ὁ ἱδρὼς ἔτρεχε ποτάμι στὸ πρόσωπό του. Οἱ μῦς ἀπὸ τὶς πλάτες καὶ τὰ μπράτσα του, εἶχαν ξεπεταχτῆ σὰν χοντρὰ φίδια. Πάλευε τὸ ἀγόρι μὲ ὁλοένα πιὸ μεγάλο πεῖσμα. Καὶ νά! Στὰ τελευταῖα, σάλεψε ὁ βράχος, ἔφυγε ἀπὸ τὴ θέση του, κι' ἀπὸ κάτω ἄστραψε τὸ χρυσὸ σπαθὶ καὶ φάνηκαν τὰ ὀμορφοκεντημένα πέδιλα.

Ὁ Θησέας ζώστηκε τὸ σπαθί, φόρεσε τὰ πέδιλα, καὶ παρουσιάστηκε στὴν μητέρα του γιὰ νὰ τὸν καμαρώση. Θαύμασε ἡ Αἴθρα καὶ τὸν φίλησε, ἀλλὰ τὰ μάτια της βούρκωσαν συνάμα γιατὶ κατάλαβε ὅτι εἶχε φτάσει ἡ στιγμὴ νὰ τὸν ἀποχωριστῆ.

— Εἶναι καιρὸς παιδί μου, τοῦ εἶπε, νὰ πᾶς νὰ συναντήσης τὸν πατέρα σου, τὸν Βασιλῆὰ τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Αἰγαία.

Ὁ Θησέας ὡστόσο δὲν ἤθελε νὰ πάη ἀπὸ τὴν θάλασσα.

Εἶχε ἀκούσει πὼς στὸ δρόμο ποὺ περνοῦσε ἀπὸ τὴν Κόρινθο κι' ἔφτανε στὴν Ἀθήνα, παραφύλαγαν ἕνα πλῆθος κακοῦργοι ποὺ σκότωναν μὲ τρόπο ἀπαίσιο τοὺς διαβάτες. Καὶ ζηλεύοντας τὴν δόξα τοῦ Ἡρακλέα, συλλογίστηκε νὰ πάη ἀπὸ τὴν ξηρά, γιὰ νὰ τοὺς τιμωρήση ἕναν ἕναν! Τίποτε δὲν φοβόταν ὁ νεαρὸς Θησέας! Ξεκίνησε λοιπὸν ὁ Θησέας, καὶ φθάνοντας στὴν Ἐπίδαυρο — λίγο πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὴν Τροιζήνα, συνάντησε πρῶτα πρῶτα τὸν κακοῦργο Περιφήτη ποὺ χτυποῦσε τοὺς διαβάτες μὲ τὸ ρόπαλό του. Ὁ Θησέας τὸν σκότωσε καὶ τοῦ πῆρε τὸ ρόπαλο.

Ὅταν ἔφτασε στὸν Ἰσθμὸ τῆς Κορίνθου, οἱ ντόπιοι τοῦ εἶπαν νὰ φυλαχτῆ καὶ νὰ μὴν περάση. Γιατὶ ἐκεῖ παραμόνευε ἕνας ἄλλος φοβερὸς κακοῦργος, ὁ Σίνις. Αὐτὸς ἔπιανε δυὸ πεῦκα, τὰ ἔγερνε, κι' ἀνάμεσά τους ἔδενε τὸν δυστυχισμένο διαβάτη ποὺ εἶχε τὴν κακὴ τύχη νὰ πέση στὰ χέρια του, ὕστερα ἄφηνε τὰ πεῦκα ἐλεύθερα, κι' ὁ ἄνθρωπος εὕρισκε οἰκτρὸ θάνατο, γιατὶ κόβονταν στὰ δύο. Ὅπως τὸ πεῦκο ἀρχαῖα λέγεται «Πίτυς», αὐτὸν τὸν κακοῦργο τὸν ἔλεγαν «Πιτυοκάμπτη».

Ὁ Θησεὺς τὸν ἔπιασε καὶ τὸν ἔδεσε στὰ ἴδια του τὰ πεῦκα, κι' ἔτσι ἐκεῖνος ὁ κακὸς ἄνθρωπος, βρῆκε τὸ ἴδιο τέλος ποὺ ἔδινε στὰ θύματα του. Προχώρησε στὸ δρόμο του, κι' ἔφτασε σ' ἕνα μέρος ἀνάμεσα στὴν Κόρινθο καὶ τὰ Μέγαρα, ὅπου κάτι τεράστιοι βράχοι καθρεφτίζονται στὴ θάλασσα. Τὸ πέρασμα εἶναι στενὸ καὶ ἐπικίνδυνο. Στὴν ἀρχαία ἐποχὴ τὸ μέρος λεγόταν «Σκειρωνίδες πέτρες» καὶ σήμερα «Κακὴ Σκάλα».

Ἐκεῖ στὴν Κακὴ Σκάλα λοιπόν, καθόταν ἕνας ἄλλος κακοῦργος, ὁ Σκείρων. Ἂν τύχαινε νὰ περάση ἀπὸ ἐκεῖ κανένας διαβάτης, τὸν ὑποχρέωνε νὰ τοῦ πλύνη τὰ πόδια, μὲ τὴν ράχη γυρισμένη στὸ γκρεμό. Κι' ἐνῶ τὸ ἀνυποψίαστο θῦμα τρέμοντας ἔτριβε τὰ πόδια τοῦ ληστή, ὁ Σκείρων τούδινε ξαφνικὰ μιὰ κλωτσιά, καὶ τὸν γκρέμιζε στὴ θάλασσα, ὅπου μιὰ μεγάλη θαλασσινὴ χελῶνα περίμενε κολυμπῶντας, καὶ τὸν ἔτρωγε.

Ὅταν ζήτησε ὁ Σκείρων ἀπὸ τὸν Θησέα νὰ τοῦ πλύνη τὰ πόδια, ὁ ἥρωας τοῦ ἔδωσε ἐκεῖνος πρῶτος τὴν κλωτσιά, καὶ τὸν ἔρριξε στὴν θάλασσα ὅπου τὸν κατεβρόχθισε ἡ ἴδια του ἡ χελῶνα! Θριαμβευτικὰ ὁ ἥρωας, τραβοῦσε κατὰ τὴν Ἀθήνα, ξεκαθαρίζοντας τὸ δρόμο ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τ' ἀνθρωπόμορφα τέρατα, ποὺ ἦταν ὁ φόβος κι' ὁ τρόμος τῶν περαστικῶν: ὅλοι τὸν θαύμαζαν καὶ τὸν εὔχονταν. Ὡστόσο πρὶν φτάση στὴν Ἀθήνα, ἔμελλε νὰ συναντήση κι' ἄλλον κακοῦργο, ποὺ ἦταν ὁ χειρότερος ἀπὸ ὅλους.

Αὐτὸς λέγονταν Δαμάστης, κι' ἔμενε σ' ἕνα βουνὸ τῆς Ἀττικῆς, τὸν Κορυδαλλό. Εἶχε ἕνα κρεββάτι, ὅπου ἀνάγκαζε τὸν διαβάτη ποὺ ἔπιανε νὰ ξαπλώση. Ἂν ὁ διαβάτης ἦταν πιὸ μακρὺς ἀπὸ τὸ κρεββάτι, τὸν ἀκρωτηρίαζε ὣς νὰ ἔρθη ἴσια ἴσια. Ἂν ἦταν πιὸ κοντός, τὸν τραβοῦσε (τὸν «προέκρουε» ὅπως ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι) καὶ τὸν τέντωνε, ὣς νὰ τὸν φέρη στὰ μέτρα! Γι' αὐτὸ τὸν εἶχαν βγάλει Προκρούστη. Ὅταν θέλησε νὰ κάνη τὰ ἴδια καὶ τοῦ Θησέα, ὁ ἥρωας τὸν ἀποκεφάλισε μὲ τὸ σπαθί του.

Ἔτσι μπῆκε στὴν Ἀθήνα, καὶ τράβηξε ἴσια γιὰ τὸ παλάτι τοῦ πατέρα του. Οἱ ὑπηρέτες δὲν ἤθελαν νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ μπῆ. Ἀλλὰ ὅταν ὁ Βασιλῆὰς Αἰγαίας ἀντίκρυσε ἐκεῖνο τὸ ὡραῖο παιδὶ ποὺ ἦταν ζωσμένο μὲ τὸ χρυσὸ σπαθὶ καὶ φοροῦσε στὰ πόδια τὰ ὀμορφοκεντημένα πέδιλα, κατάλαβε πὼς ἦταν ὁ πολυαγαπημένος του μοναχογυιός! Ἄνοιξε τὴν ἀγκαλιά του, καὶ ἀφοῦ τὸν φίλησε διέταξε νὰ γίνουν χαρὲς καὶ γλέντια σὲ ὅλο τὸ βασίλειο, γιὰ νὰ γιορτάσουν τὸν ἐρχομὸ τοῦ διαδόχου. Ὁ Αἰγαίας εἶχε πενῆντα ἀνεψιοὺς — γυιοὺς τοῦ ἀδελφοῦ του τοῦ Πάλλαντος. Σ' αὐτοὺς πολὺ ἐκακοφάνηκε τὸ ὅτι γύρισε ὁ Θησέας, ὁ νόμιμος κληρονόμος τοῦ θρόνου.

Ἀποφάσισαν λοιπὸν νὰ τὸν σκοτώσουν. Στὸν πόλεμο ποὺ ἔγινε, ὁ Θησέας τοὺς νίκησε καὶ τοὺς πενῆντα, κι' ἔτσι στερέωσε ἀκόμη περισσότερο στὸν θρόνο τὸν πατέρα του.

Πόσο καμάρωσε ὁ Αἰγαίας τὸν μονακριβό του! Πόσο τὸν ἀγαποῦσε! Κι' ὁ Θησεὺς περνοῦσε εὐτυχισμένες μέρες στὴν Ἀθήνα, ὅλο μὲ γιορτὲς καὶ διασκεδάσεις!

Νὰ ὅμως ποὺ μιὰ μέρα, ξύπνησε ἀπὸ τοὺς θρήνους: σὲ ὅλη τὴν Ἀθήνα, ὅλοι μυρολογοῦσαν κι' ἔκλαιγαν, λὲς καὶ τοὺς εἶχε εὕρη ὅλους μεγάλη συμφορά. Ὁ Θησέας ρώτησε τὸν πατέρα του τὶ συνέβαινε, κι' ἐκεῖνος τότε στενοχωρημένος, ἀναγκάστηκε νὰ τοῦ πῆ τὴν φοβερὴ ἀλήθεια: παλιώτερα, εἶχε νικηθῆ στὸν πόλεμο ἀπὸ τὸν Βασιλῆὰ τῆς Κρήτης, τὸν Μίνωα, ποὺ τοῦ ἐπέβαλε γιὰ τιμωρία ἕναν φόρο πρωτάκουστο. Κάθε χρόνο, ἔπρεπε νὰ στέλνουν οἱ Ἀθηναῖοι στὴν Κρήτη ἑφτὰ πανόμορφα κορίτσια, κι' ἑφτὰ ἐφήβους, γιὰ νὰ τοὺς ρίχνη ὁ Μίνως στὸ τέρας, τὸν Μινώταυρο νὰ τοὺς τρώη! Καὶ νά, εἶχε φτάσει ἡ ὥρα νὰ φύγουν οἱ νέοι γιὰ τὴν Κρήτη, κι' ὅλοι ἡ Ἀθήνα θρηνοῦσε τὸν ἄδικο χαμό τους!

— Πατέρα, δὲν γίνεται! εἶπε ὁ Θησέας. Θὰ φύγω καὶ γὼ μαζί τους. Καὶ ἢ θὰ σκοτώσω τὸν Μινώταυρο, ἢ θὰ μὲ φάη μὲ τοὺς ἄλλους. Δὲν τὸ καταδέχομαι, ἡ χώρα μου νὰ πληρώνη τέτοιον ἀπαίσιο φόρο!

Ἄδικα παρακάλεσε ὁ Αἰγαίας. Ὁ Θησέας ἦταν ἀμετάπειστος.

Τότε ὁ Αἰγαίας ἔδωσε κρυφὰ στὸν καπετάνιο τοῦ καραβιοῦ ποὺ θὰ πήγαινε τοὺς νέους στὴν Κρήτη, ἕνα πανὶ ἄσπρο. (Γιατὶ γιὰ δεῖγμα πένθους, τὸ καράβι τῶν Ἀθηναίων, εἶχε πανιὰ κατάμαυρα).

—Ἂν νικήση τὸν Μινώταυρο ὁ γυιός μου καὶ γυρίσετε μὲ τὸ καλὸ μαζί, νὰ βάλης στὸ καράβι σου τοῦτο τὸ λευκὸ πανί, κι' ἐγὼ ποὺ θὰ περιμένω τὸν ἐρχομό σας μέρα - νύχτα, θὰ δῶ καὶ θὰ καταλάβω ! Ὑποσχέθηκε ὁ καπετάνιος, καὶ ξεκίνησαν.

Ὁ Μινώταυρος, τὸ τέρας, ἦταν ἕνας πελώριος ἄνθρωπος μὲ κεφάλι ταύρου. Ζοῦσε κλεισμένος στὸ Λαβύρινθο, ἕνα κτήριο ὅλο μὲ στριφτοὺς διαδρόμους, ποὺ ὅταν κανεὶς ἔμπαινε σ' αὐτόν, ἦταν πιὰ ἀδύνατο νὰ ξαναβγῆ, γιατὶ χανόνταν. Ἐκεῖ ἔρριχναν τοὺς Ἀθηναίους, νὰ τοὺς φάη τὸ τέρας.

Ἡ Ἀριάδνη ὅμως, ἡ κόρη τοῦ Μίνωα, ὅταν εἶδε τὸν Θησέα, τόσο τὸν συμπάθησε, ποὺ τοῦ ἔδωσε ἕνα κουβάρι σπάγγο μαγικό, ἕναν «μίτο» μὲ τὴν συμβουλὴ νὰ δέση τὴν ἄκρη του στὴν εἴσοδο τοῦ Λαβυρίνθου, γιὰ νὰ μπορέση νὰ βρῆ τὸν δρόμο του στὸν γυρισμό. Τούδωσε ἀκόμη κι' ἕνα μικρὸ σπαθί. Ὅταν οἱ Κρητικοὶ ἔρριξαν τοὺς Ἀθηναίους στὸ Λαβύρινθο, ὁ Θησέας ποὺ ἦταν ἐπὶ κεφαλῆς, ἔδεσε τὴν ἄκρη τοῦ σπάγγου στὴν εἴσοδο. Ὕστερα, ὁδηγημένος ἀπὸ τὰ μουγκανητὰ τοῦ τέρατος, τὸ ζύγωσε ἄφοβα, τὸ ἔπιασε ἀπὸ τὰ κέρατα, καὶ τὸ ἀποκεφάλισε.

Ὕστερα, ἀφοῦ ἔβγαλε ἀπὸ τὸν Λαβύρινθο τοὺς νέους καὶ τὶς νέες ποὺ εἶχαν ἔρθει μαζί του, μπαρκάρισαν ὅλοι κρυφὰ στὸ πλοῖο τους, κι' ἔκαναν πανιὰ γιὰ τὴν Ἀθήνα. Ὁ Θησέας πῆρε μαζί του καὶ τὴν Ἀριάδνη, ποὺ τὸν ἔσωσε, καὶ ἦταν πιὰ τώρα μνηστή του.

Ὁ καπετάνιος ὅμως στὴν χαρά του, ξέχασε ν' ἀλλάξη τὰ πανιά.

Κι' ὅταν ὁ δύστυχος Αἰγέας ποὺ ἀγνάντευε τὸ πέλαγο νύχτα μέρα μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ δῆ τὸ καράβι νὰ γυρίζη μὲ ἄσπρο πανί, τὸ εἶδε νὰ ξεπροβάλη μὲ κατάμαυρο, ἔνοιωσε τέτοια λύπη, ποὺ ἔπεσε στὴ θάλασσα καὶ πνίγηκε. Γι' αὐτὸ ἔβγαλαν ἐκείνη τὴ θάλασσα «Αἰγαῖον πέλαγος» στὴ μνήμη τοῦ Βασιλῆὰ Αἰγαία.

Ἔτσι ὁ Θησέας ὅταν γύρισε στὴν Ἀθήνα, ἔμαθε μὲ θλίψη τὸν χαμὸ τοῦ πατέρα του. Ἔγινε Βασιληάς, καὶ στὸν καιρὸ τῆς βασιλείας του ἔκανε κι' ἄλλα σπουδαῖα κατορθώματα, ὣς ποὺ βρῆκε θάνατο τραγικὸ στὸ νησὶ Σκύρο: ὁ Βασιλῆὰς τῆς Σκύρου Λυκομήδης ποὺ τὸν φιλοξενοῦσε, τὸν γκρέμισε μὲ τέχνασμα ἀπὸ ἕναν βράχο. Ἀργότερα, ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηνῶν Κίμων, ἔφερε τὰ ὀστὰ τοῦ Θησέα στὴν Ἀθήνα, ὅπου τὰ ἔθαψαν σ' ἕνα ναὸ ποὺ πρὸς τιμὴ τοῦ ἥρωα - Βασιληά, ὀνομάστηκε «Θησεῖο». Τὸ Θησεῖο ὑπάρχει ἀκόμη στὴν Ἀθήνα. Εἶναι ἀπὸ τοὺς ὡραιώτερους δωρικοὺς ναοὺς τῆς ἀρχαιότητας. Οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τιμὴ τοῦ Βασιληά τους, ἔκαναν κάθε χρόνο καὶ γιορτές, ποὺ ὀνομαζόνταν «Θήσεια».

Ἡ θειὰ ΕΙΡΗΝΗ

Τὰ ΔΩΡΑ τῆς ΜΟΙΡΑΣ

—Ἐλᾶτε νὰ σᾶς πῶ τὸ παραμῦθι! μᾶς εἶπε μὲ τὴ γλυκειὰ φωνή της ἡ γιαγιά!...

Καὶ τὰ μικρά της ἐγγόνια τρέξαμε γιομάτα χαρὰ καὶ περικυκλώσαμε τὴ μεγάλη πολυθρόνα της, ὅπου ἡ καϋμένη ἡ γιαγιά μας, καθόταν, χρόνια τώρα ἀπὸ τὸ πρωῒ ἴσαμε τὸ βράδυ ἀκίνητη. Τὰ πόδια της εἶχαν παράλυση. Οὔτε κι' ἔβλεπε. Μὰ ἄκουγε περίφημα.

Λίγη ὥρα προτοῦ μᾶς φωνάξη κοντά της εἴχαμε ὅλοι οἱ μικροὶ συγκεντρωθῆ στὴ γωνιὰ τοῦ δωματίου της καὶ φλυαρούσαμε. Λέγαμε γιὰ χίλια δυὸ πράγματα. Καὶ μὲ τὴν παιδική μας ἀφέλεια ἐκφράζαμε πόθους ἀστόχαστους ποὺ δὲν μποροῦσαν ποτὲ νὰ ἐκπληρωθοῦν.

Ὁ ἕνας μας ἤθελε νὰ γίνη Βασιλιᾶς μεγάλος καὶ δυνατός. Ὁ ἄλλος ὀνειρευόταν νὰ γίνη στρατάρχης, νικητὴς σὲ μάχες καὶ σὲ πολέμους. Ὁ ἄλλος ἤθελε νὰ ἔχη λίρες χρυσές, γιατὶ δὲν εἶχε μάθει ποτὲ ὅτι οἱ σύγχρονοι Κροῖσοι, χάνουν κάθε χαρὰ κυνηγῶντας τὸ κέρδος...

—Ἐλᾶτε νὰ σᾶς πῶ τὸ παραμῦθι εἶπε ξανὰ ἡ γιαγιά!

Στὴ μαγικὴ αὐτὴ λέξη τρέξαμε ὁλόγυρα στὴ γιαγιὰ καὶ κρεμαστήκαμε ὅλοι μας ἀπὸ τὰ χείλη της, τὰ ὁποῖα χαμογελοῦσαν μὲ καλωσύνη καὶ μὲ μιὰ ἀδιόρατη ἀπόχρωση εἰρωνείας. Καὶ στράφηκαν σ' αὐτὴ μὲ περιέργεια ξανθὲς κεφαλές, ποὺ σήμερα εἶναι κατάλευκες, καὶ πρόσωπα ρόδινα, ποὺ αὐλάκωσαν μὲ ρητίδες ὁ χρόνος καὶ οἱ φροντίδες, καὶ οἱ σκοτοῦρες καὶ ζωηρὰ μάτια ὅλο ἀθωότητα, ποὺ πολλὰ ἀπ' αὐτὰ ἔχουνε ἀπὸ καιρὸ τώρα σβήση στὸ σκοτάδι τοῦ τάφου.

Καὶ ἡ γιαγιὰ ἄρχισε τὴ διήγησή της:

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρὸ ζοῦσε κάποιο ἀντρόγυνο. Δὲν εἶχαν παιδιά. Δὲν ἦταν πλούσιοι. Μὰ δὲν ἦταν καὶ φτωχοί! Εἶχαν τὸ δικό τους καὶ μποροῦσαν νὰ ζήσουν καλὰ κι' εὐτυχισμένα.

Ἕνα βράδυ ὁ ἄντρας γύρισε στὸ σπίτι ἀπὸ τὴ δουλειά του, κ' ἔπιασε κουβέντα μὲ τὴ γυναῖκα του.

Ὁ ἄντρας δὲν ἦταν στὰ κέφια του. Κάτι τὸν δυσαρεστοῦσε. Κάποια δουλειά του δὲν πῆγε καλὰ ἐκείνη τὴν ἡμέρα κι' εἶχε παράπονα. Καὶ καταριόταν τὴν τύχη του. Καὶ τὸ κακὸ εἶναι ποὺ συχνὰ τὰ ἔβαζε μὲ τὴ Μοίρα του.

Ἡ γυναῖκα του τοῦ βαστοῦσε, ὅπως λέμε τὸ ἴσο! Μεμψιμοιροῦσε κι' αὐτὴ δίπλα στὸν ἄντρα της. Καὶ οἱ δυὸ σύγκριναν τὴν ἀτυχία τους, ὅπως οἱ ἴδιοι τὴν φαντάζονταν, μὲ τὴν εὐτυχία τῶν ἄλλων, γνωστῶν τους καὶ γειτόνων τους. Καὶ τοὺς φαρμάκωνε ἡ ζήλεια κι' ὁ φθόνος.

— Τἄμαθες δά, ἔλεγε ὁ ἄντρας στὴ γυναῖκα του... Ὁ Μιχαλάκης ὁ γείτονας μας καθὼς ἔσκαβε στ' ἀμπέλι του βρῆκε χωσμένο ἕνα κιοῦπι γιομάτο φλωριά.

—Ἀμ ὁ μυλωνᾶς, ὁ Γιάννης, πρόσθεσε ἡ γυναῖκα ποὺ κέρδισε ἐκείνη τὴ δίκη ποὺ εἶχε καὶ θὰ πάρη κι' ἐγὼ δὲν ξέρω πόσες χιλιάδες, ὅπως ἔλεγαν σήμερα στὴ βρύση οἱ γειτόνισσες.

—Ἀμ ὁ ἀνεψιὸς τοῦ παπᾶ, μιλοῦσε ὁ ἄντρας ποὺ τοῦ ἦλθε ξάφνου μιὰ κληρονομιὰ μεγάλη καὶ τρανὴ ἀπὸ ἕνα θεῖο του ποὺ ἦταν χρόνια στὸ Μισίρι; Νὰ τύχη μιὰ φορά! Ὄχι σὰν τὴ δική μας τὴ γρουσούζα, τὴ στρίγκλα, ποὺ μιὰ σταλιὰ ψωμὶ μᾶς δίνει κι' ἐκεῖνο μὲ γκρίνια καὶ μὲ στενοχώρια.

—Ἐγὼ εἶμαι ἡ Μοῖρα, τοὺς εἶπε μὲ μιὰ φωνὴ ὅλο μελωδία.

Κι' ἐξακολουθοῦσαν τὴν γκρίνα τους καὶ ἔψελναν τὸν ἐξάψαλμο στὴ μοίρα τους, ποὺ τῆς κολλοῦσαν χίλια δυὸ προσβλητικὰ ἐπίθετα.

Ξαφνικὰ ὅμως στὸ δωμάτιο, ποὺ στὸ μεταξὺ εἶχε σκοτεινιάσει, ἔλαμψε ἕνα περίεργο φῶς. Ἦταν κάτι τὸ ἀλλόκοτο. Καὶ μέσα στὴ λάμψη αὐτή, φάνηκε μπροστά τους μιὰ ὡραία γυναῖκα. Μὲ μιὰ μορφὴ ποὺ εἶχε κάτι τὸ θεϊκό. Τὸ οὐράνιο! Καὶ κρατοῦσε στὸ χέρι της ἕνα μικρὸ χρυσὸ σκῆπτρο.

—Ἐγὼ εἶμαι ἡ Μοῖρα τοὺς εἶπε μὲ μιὰ φωνὴ δυνατή κ' ὅλο μελωδία. Εἶναι καιρὸς ποὺ ἀκούω τὰ παράπονα σας κι' ἦλθα ἐδῶ γιὰ νὰ διορθώσω τὸ κακὸ ποὺ σᾶς ἔκαμα. Σᾶς ἀδίκησα; Θὰ σᾶς ἀποζημιώσω. Νὰ μοῦ ζητήσετε ἴσαμε αὔριο τὸ πρωῒ τρία πράγματα. Κι' ὅτι ζητήσετε θὰ τὸ πάρετε.

Οἱ δυὸ γκρινιάρηδες φίλοι μας δὲν πρόλαβαν νὰ συνέλθουν ἀπὸ τὴν ἔκπληξη τους καὶ ἀπὸ τὸ φόβο τους, κι' ἡ Μοῖρα χάθηκε. Κι' αὐτοὶ ἔμειναν θαμπωμένοι, ζαλισμένοι κι' ἀμίλητοι γιὰ κάμποση ὥρα. Καὶ σὰν μπόρεσαν νὰ μιλήσουν κύτταξε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον μὲ ἀπορία.

— Καὶ τώρα τί θὰ κάμουμε; ρώτησε ὁ ἄντρας.

— Νὰ ζητήσουμε γρήγορα τὰ τρία πράγματα, εἶπε ἡ γυναῖκα.

— Καὶ σὰν τί θὰ ζητήσουμε; ξαναρώτησε ὁ ἄντρας.

Ἐδῶ ἦταν ὁ κόμπος! Ἔπιασαν λοιπὸν κουβέντα, ἄρχισαν νὰ κοντραστάρουν καὶ νὰ καυγαδίζουν.

— Νὰ γυρέψουμε πλούτη, ἔλεγε ὁ ἕνας.

— Ναὶ ἀλλὰ νὰ γυρέψουμε καὶ ὑγεία εἶπε ὁ ἄλλος. Τί τὸ θέλεις τὸ χρυσὸ λαγίνι καὶ νὰ φτύνης μέσα τὸ αἷμα;

— Καὶ νὰ ζητήσουμε καὶ χρόνια πολλὰ ζωῆς γιὰ νὰ χαροῦμε τὰ πλούτη, εἶπε ὁ ἄντρας.

— Καὶ νὰ ζητήσουμε καὶ παιδιά, γιὰ νὰ ἔχουμε κάποιο ποὺ νὰ ἀφήσουμε τὰ πλούτη μας, εἶπε ἡ γυναῖκα.

— Καὶ νὰ γυρέψουμε νειᾶτα.

— Καὶ ὀμορφιά.

— Καὶ δόξα καὶ τιμὲς γιὰ νὰ μᾶς θαυμάζει ὁ κόσμος καὶ νὰ σκάσουν οἱ ἐχθροί μας.

—Ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ πετάω ψηλὰ στὸν ἀέρα σὰν πουλὶ καὶ νὰ μπορῶ πετῶντας νὰ φτάνω ἴσα μὲ τ' ἄστρα γιὰ νὰ βλέπω ἀπὸ κοντὰ πῶς εἶναι.

— Κι' ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ κατεβαίνω ἴσα μὲ τὰ πιὸ σκοτεινὰ βάθη τῆς θάλασσας γιὰ νὰ δῶ τί κρύβεται ἐκεῖ μέσα.

— Τὸ καλύτερο εἶναι νὰ γίνεται κανεὶς ἀόρατος ὅταν θέλη καὶ νὰ τὰ γνωρίζη ὅλα καὶ νὰ τὰ ἐξουσιάζη ὅλα.

—Ἀμ τὸ Χάρο τὸν ξεχάσαμε; Πρῶτ' ἀπ' ὅλα τ' ἄλλα πρέπει νὰ ζητήσουμε τὸ ἀθάνατο νερὸ νὰ τὸ πιοῦμε καὶ νὰ μὴ πεθάνουμε ποτέ.

Κι' ἐξακολούθησαν μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ νὰ μιλᾶνε πολλὴ ὥρα. Καὶ ὁ καθένας τους προσπαθοῦσε νὰ φαντασθῆ τὸ πιὸ παράξενο καὶ τὸ πιὸ πολύτιμο πρᾶγμα ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴ Μοίρα τους.

— Γυναῖκα, εἶπε σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ ἄντρας. Πήραμε βλέπω τὸ κατήφορο. Ἡ μοίρα μᾶς εἶπε νὰ ζητήσουμε τρία πράγματα. Κι' ἐμεῖς, ὡς τὰ τώρα σκεφτήκαμε ἑκατό. Τὸ καλλίτερο ποὺ ἔχουμε νὰ κάμουμε εἶναι νὰ ἀφήσουμε τώρα τὴ συζήτηση, νὰ πλαγιάσουμε καὶ νὰ σκεφθοῦμε καθένας μὲ τὴν ἡσυχία μας. Μάτι βέβαια, δὲν θὰ κλείσουμε ἀπόψε. Ἔτσι θἄχουμε τὸν καιρὸ νὰ βροῦμε τὰ τρία καλλίτερα ἴσαμε αὔριο τὸ πρωΐ. Ὡστόσο στρῶσε νὰ δειπνήσουμε.

— Καὶ τί νὰ δειπνήσουμε, ποὺ δὲν ἔχουμε τίποτα ἀπαν-

τησε ἡ γυναίκα.

—Ἀλήθεια, ξέχασα νὰ ψωνίσω σήμερα ἀπὸ τὴν πολλή μου σκάση, εἶπε ὁ ἄντρας.

— Καὶ τὸ κελλάρι μας δὲν ἔχει τίποτα! εἶπε λυπημένη ἡ γυναίκα.

Κάθισαν ὡστόσο καὶ τραγάνιζαν λίγο ξερὸ ψωμὶ ποὺ βρέθηκε, μὲ τὸ κεφάλι γεμᾶτο σκέψεις καὶ ἰδέες.

— Νάχαμε τουλάχιστο ἕνα λουκάνικο, εἶπε σὰν ἀφηρημένη ἡ γυναίκα.

Δὲν ἀπόσωσε ὅμως τὸ λόγο της. Κι' ἀπὸ τὴν καπνισμένη ὀροφὴ τοῦ σπιτιοῦ ἔπεσε ἐμπρός τους, πάνω στὸ τραπέζι τους, ἕνα παχύτατο καὶ ὀρεχτικώτατο λουκάνικο!

Τὰ ἔχασαν καὶ οἱ δυό!! Κυττάχτηκαν μὲ φόβο καὶ ἔκπληξη. Κι' ἀφοῦ πέρασε ἡ πρώτη στιγμή, ὁ θυμὸς κυρίεψε τὸν ἄντρα καὶ τὸν ἔκαμε ἔξω φρενῶν.

— Τί ἔκαμες; εἶπε στὴ γυναίκα του βρίζοντας την.

Κι' αὐτὴ ζαρωμένη καὶ ντροπιασμένη κύτταζε τὸ λουκάνικο.

— Τί σοῦ ἦλθε ἀστόχαστη καὶ ἄμυαλη γυναίκα νὰ ὀρεχτῇς λουκάνικο; Ὁρίστε! Ἀπὸ τὰ τρία δῶρα τῆς Μοίρας ἐχάσαμε κι' ὅλας τὸ ἕνα. Κι' ἐκεῖ ποὺ μπορούσαμε νὰ ζητήσουμε μ' αὐτὸ ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου ξοφλήσαμε μ' ἕνα λουκάνικο! Ἤθελα, κακομοίρα μου, γιὰ τιμωρία σου, ἂν ἦταν βολετό, ὅλο αὐτὸ τὸ λουκάνικο, νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ κολλήση στὴ μύτη σου!

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ τὸ λουκάνικο ποὺ κινιόταν ἀπὸ κάποια ἀόρατη μαγικὴ δύναμη σηκώθηκε μὲ μιᾶς καὶ κόλλησε στὴ μύτη τῆς γυναίκας.

Ὁ ἄνδρας στὸ νέο αὐτὸ ἀπροσδόκητο κάμωμα ἔμεινε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στόμα. Ἦταν σὰν ἀπολιθωμένος ἀπὸ τὴ φρίκη. Κι' ἄκουε τὶς τρομερὲς φωνὲς τῆς γυναίκας του, ποὺ πάσχιζε τώρα, μὰ τοῦ κάκου, νὰ ξεκολλήση τὸ διαβολικὸ ἐκεῖνο λουκάνικο ἀπὸ τὴ μύτη της.

Ὁ θρῆνος κι' ἡ ἀπελπισία τους δὲν περιγράφονται. Κι' ἀφοῦ εἶδε πὼς τὸ δυστύχημα της ἦταν ἀνεπανόρθωτο, στράφηκε σὰν τίγρης πρὸς τὸν ἄντρα της:

— Τί νὰ σοῦ πῶ κι' ἐγὼ τώρα; Ὁρίστε τρελλὲ καὶ κακομοίρη, τί ἔκαμες μὲ τὸν ἀσυλλόγιστο θυμό σου. Στὸ κάτου κάτου τῆς γραφῆς ἔπειτα ἀπὸ τὸ δικό μου σφάλμα μᾶς ἔμεναν ἀκόμη δυὸ πράμματα νὰ ζητήσωμε. Καὶ θὰ μπορούσαμε νὰ γίνουμε εὐτυχισμένοι. Ἔτσι τώρα δὲν μᾶς μένει παρὰ ἕνα. Ἡ καλλίτερα δὲν μᾶς μένει κανένα. Γιατὶ τὸ τρίτο ποὺ θὰ ζητήσουμε θὰ εἶναι νὰ ξεκολλήση τὸ λουκάνικο ἀπὸ τὴ μύτη μου.

Μάταια, προσπάθησε ὁ ἄντρας της νὰ τὴν παρηγορήση, μὲ χίλιες δυὸ ὑποσχέσεις. Κοπίασε νὰ τὴν πείση νὰ ζητήσουν μὲ τὴν τελευταία ἐπιθυμία τους ἀμέτρητους θησαυροὺς καὶ αὐτὸς νὰ τὶς φτιάση μιὰ χρυσὴ θήκη ποὺ νὰ κρύβη τὸ λουκάνικο. Τῆς ὑποσχέθηκε ἀκόμα πὼς θὰ τῆς χαρίση καὶ ὅ,τι ἄλλο ἤθελε. Ἀλλὰ καὶ τὰ χάδια, καὶ οἱ συμβουλὲς καὶ οἱ ὑποσχέσεις πῆγαν ὅλα χαμένα. Ἡ γυναίκα ἐπέμενε κι' ἀφοῦ καυγάδισαν ὅλη τὴ νύχτα τὸ πρωὶ ὁ ἄντρας ὑποχώρησε.

Κι' ἐζήτησαν κι' οἱ δυὸ μαζὶ νὰ πέση τὸ λουκάνικο ἀπὸ τὴ μύτη τῆς γυναίκας.

Καὶ τὸ λουκάνικο πραγματικὰ ἔπεσε ἀμέσως.

Σχεδὸν ἀμέσως παρουσιάστηκε ξανὰ μπροστά τους ἡ Μοίρα. Τοὺς κύτταζε μ' ἕνα κοροϊδευτικὸ χαμόγελο. Κι' ἀφοῦ τοὺς κύτταξε ντροπιασμένους καθὼς ἔστεκαν μπροστά της, μ' ἕνα βλέμμα σὰν νὰ τοὺς ἐλεεινολογοῦσε τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρὴ φωνή.

— Βλέπετε καὶ μόνοι σας πόσο ἦταν δίκαια τὰ παράπονά σας. Τέτοια εἶναι καὶ τὰ παράπονα ὅλων τῶν ἀνθρώπων ὅπου κλαίγονται καὶ κατηγοροῦν τὴ Μοῖρα τους. Ἐγὼ σᾶς ἔδωσα τὸ μέσο νὰ γίνετε πλούσιοι, δυνατοί, δοξασμένοι κι' εὐτυχισμένοι, καὶ σεῖς ἀπὸ τὴν ἀμυαλιά σας τὰ χάσατε γιὰ ἕνα λουκάνικο.

— Τί νὰ σοῦ πῶ ἐγὼ τώρα;

Βάλετε μυαλὸ ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἑξῆς καὶ συλλογισθῆτε ὅτι ἡ μοῖρα ἢ καλλίτερα ἡ μεγάλη καὶ ἀόρατη Δύναμη ποὺ κυβερνᾶ τὸν κόσμο ξέρει καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄνθρωπο πὼς νὰ μοιράζη δίκαια τὰ ἀγαθά.

Καὶ ἡ Μοῖρα ἔγινε ἄφαντη.

* * *

Αὐτὸ ἦταν τὸ παραμῦθι τῆς γιαγιᾶς. Πέρασαν τόσα χρόνια ἀπὸ τότε καὶ ὅμως τὸ θυμᾶμαι σὰ νἆταν χτές. Καὶ τὸ θυμήθηκα πολλὲς φορὲς στὴ ζωή μου· ὅταν τὸ μυαλό μου ἀσυλλόγιστο καὶ ἐπηρεασμένο ἀπὸ τὶς καθημερινὲς δυσκολίες ἀφηνόταν ἀχαλίνωτο σὲ ὀνειροπολήσεις γιὰ πράγματα ποὺ δὲν θὰ μποροῦσα ποτὲ ν' ἀποκτήσω ἢ ἐπιθυμίες ποὺ δὲν θὰ γινόταν πραγματικότης, τὸ λουκάνικο ἔπεφτε μόνο του πάνω στὸ δίσκο τῆς ζυγαριᾶς καὶ ξανάφερνε τὴν ἰσορροπία τοῦ μυαλοῦ μου. Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο λουκάνικο ποὺ μοῦ κάθησε στὸ μυαλὸ καὶ ὄχι, ὅπως συνήθως, στὸ στομάχι.

ΜΠΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ
(διασκευὴ Η. Γ. Μ.)

Λίγα λόγια γιὰ τὸ Μπάμπη Ἄννινο

Ὁ Μπάμπης Ἄννινος κατάγεται ἀπὸ τὴν Κεφαλληνία. Γεννήθηκε στὸ Ἀργοστόλι στὰ 1852 καὶ πέθανε στὴν Ἀθήνα στὰ 1934. Τὸ δημοτικὸ σχολεῖο καὶ τὸ Γυμνάσιο τὸ ἔβγαλε στὴν πατρίδα του. Ἦταν φιλομαθὴς καὶ μὲ τὶς ἀδιάκοπες μελέτες του ἀπόχτησε εὐρύτατες φιλολογικὲς γνώσεις. Ἦταν καὶ γλωσσομαθέστατος.

Νέος ἀκόμα ἐγκαταστάθηκε στὴν Ἀθήνα καὶ γίνηκε δημοσιογράφος. Ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους, τοὺς κυριώτερους καὶ τοὺς καλλίτερους συνεργάτες τῆς «Ἐφημερίδος» τοῦ Κορομηλᾶ. Ἦταν ὁ συντάκτης τῶν «πινακίδων» τῆς «Ἐφημερίδος» ποὺ ἦταν περίφημες γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη. Ἀργότερα ἀνέλαβε τὴν ἀρχισυνταξία τῆς «Καθημερινῆς» τοῦ Μιχ. Λάμπρου. Ἐπίσης μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφό του, Θέμο, τὸν περίφημο σκιτσογράφο καὶ γελοιογράφο ἔβγαλαν τὸ «Ἄστυ». Ἐπίσης ὁ Μπάμπης Ἄννινος συνεργάστηκε κατὰ καιροὺς σὲ πολλὲς ἐφημερίδες, ὅπως στὴν «Ἑστία» καὶ ἄλλες.

Ἔγραψε θεατρικά, ἱστορικὰ καὶ λογοτεχνικὰ ἔργα. Μεταξὺ ἄλλων σημειώνουμε ἐδῶ: «Λυκαυγὲς» συλλογὴ ποιημάτων ποὺ ἐκδόθηκε στὰ 1872. «Ἐδῶ κι' ἐκεῖ» (1884), «Ἀττικαὶ ἡμέραι» (1894), «Οἱ φιλέλληνες τοῦ 1821». Τὴν κωμωδία «Ζητεῖται ὑπηρέτης» ποὺ καὶ σήμερα ὅταν παίζεται προκαλεῖ τὰ γέλια. Εἶναι δὲ αὐτὴ ποὺ περιέχει τὴν παροιμιακὴ φράση «πολλῶν δεινῶν ἀφορήτων καὶ ἀπροσδοκήτων».

Στὰ 1925 ὁ Μπάμπης Ἄννινος ἐξέδωσε τὶς ἱστορικές του ἐργασίες σὲ ὀγκωδέστατο τόμο μὲ τὸν τίτλο «Ἱστορικὰ σημειώματα».

Ἔκαμε πολλὲς μεταφράσεις ξένων ἔργων ἰδίως δὲ τῆς γαλλικῆς καὶ ἰταλικῆς λογοτεχνίας καθὼς καὶ τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἰταλικῆς Παλιγγενεσίας» τοῦ Μπερτολίνι καὶ τὴν «Ἱστορίαν τῆς Ἀγγλικῆς Ἐπαναστάσεως» τοῦ Γκυζώ. Διετέλεσε διευθυντὴς 1891 - 1895 τοῦ περιοδικοῦ «Παρνασσός». Ἀργότερα ἐξέδωσε τὴν «Ἶριδα» φιλολογικὴ καὶ ἐγκυκλοπαιδικὴ ἐπιθεώρηση.

Ὁ Μπάμπης Ἄννινος τιμήθηκε μὲ τὸ Ἀριστεῖον Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν.

Η. Γ. Μ.

Τί πρέπει νὰ κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΖΕΣΤΗ

Ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀντέχει οὔτε στὴ μεγάλη ζέστη οὔτε στὸ πολὺ μεγάλο κρύο.

Ὡστόσο εἶναι ὑποχρεωμένος πολλὲς φορὲς νὰ ἐργάζεται στὸ ὕπαιθρο χειμώνα - καλοκαίρι, ἢ σὲ μέρος ὑπερβολικὰ θερμαινόμενο (ἐργοστάσιο, φοῦρνο, καμίνι, κλπ.).

Τί παθαίνει ἀπὸ τὸ κρύο, θὰ τὸ ποῦμε ἄλλη φορά.

Ἀπὸ τὴ ζέστη ὅμως, μπορεῖ νὰ πάθη τρία κακά.

1. Ἡλίαση.
2. Θερμοπληξία.
3. Ὀδυνηρὲς μυϊκὲς συσπάσεις. (Δηλαδὴ σπασμοὺς στοὺς μῦς ποὺ νὰ πονοῦν).

Ἐκεῖνοι ποὺ κινδυνεύουν περισσότερο ἀπὸ τὴ ζέστη, εἶναι οἱ ἀδύνατοι, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν μιὰ ὁποιαδήποτε ἀρρώστεια, ἐκεῖνοι ποὺ μόλις σηκώθηκαν ἀπὸ ἀρρώστεια, τὰ παιδιά, οἱ ἡλικιωμένοι, οἱ παχεῖς, καὶ οἱ πότες (μπεκρῆδες).

Προφύλαξη: Ὅποιος φυλάει τὰ ροῦχα του, ἔχει τὰ μισά, κι' ὅποιος προσέχει τὴν ὑγεία του, τὴν ἔχει ὁλάκερη.

Ὁ ἄνθρωπος ὅταν ἐργάζεται σὲ μέρος πολὺ ζεστό, ἔχει ἕνα σπουδαῖο μέσον γιὰ νὰ προφυλαχτῆ καὶ νὰ μὴ πάθη: τὸν ἱδρώ.

Μὲ τὸν ἱδρῶτα, διατηρεῖται ἡ θερμοκρασία τοῦ σώματος σὲ κανονικὰ ὅρια.

Γιὰ νὰ ἱδρώνη ὅμως κανεὶς ὅσο χρειάζεται, πρέπει νὰ πίνη ἄφθονο νερό. Καὶ 12 καὶ 15 ποτήρια τὴν ἡμέρα. (Φυσικὰ ἂν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐργάζεται στὴν κάψα τοῦ ἥλιου, ἢ σὲ μέρος πολὺ ζεστό).

Ὅσο ὅμως ἱδρώνει ὁ ἄνθρωπος, τόσο ἁλάτι χάνει ἀπὸ τὸν ὀργανισμό του. Αὐτὸ τὸ ἁλάτι ποὺ τοῦ φεύγει εἶναι ἡ κυριώτερη αἰτία τῆς θερμοπληξίας καὶ τῶν ὀδυνηρῶν μυϊκῶν συσπασμῶν, ποὺ τοὺς παθαίνουν κυρίως οἱ ἀθληταὶ ὅταν ἀρχίζουν νὰ γυμνάζωνται.

Γι' αὐτὸ τὸ καλοκαίρι, πρέπει νὰ παίρνουμε περισσότερο ἁλάτι μὲ τὴν τροφὴ κι' ἀκόμη μὲ τὸ νερό. Στ' ἀμερικάνικα ἐργοστάσια, δίνουν στοὺς ἐργάτες παστίλιες ἁλάτι, νὰ τὶς καταπίνουν μὲ τὸ νερό, καὶ οἱ ἐργάτες εἶδαν μεγάλη ὠφέλεια.

Ὅσοι ἐργάζονται σὲ ζέστη πρέπει νὰ φοροῦν ἐλαφρὰ καὶ φαρδιὰ ροῦχα, γιὰ νὰ κρυώνη ὁ ἱδρὼς καὶ νὰ ἐξατμίζεται.

Ἐπίσης τὸ καλοκαίρι οἱ μεγάλοι πρέπει ν' ἀποφεύγουν τὸ κρασί, τὰ οἰνοπνεύματα, τοὺς πολλοὺς καφέδες καὶ τὸ πολὺ κάπνισμα.

ΗΛΙΑΣΗ

Παθαίνει κανεὶς ἡλίαση εἴτε γιατὶ τὸν χτύπησαν ἀπευθείας οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου, εἴτε γιατὶ ζεστάθηκε ὑπερβολικά.

Συμπτώματα: Τὰ πρῶτα συμπτώματα εἶναι πονοκέφαλος, ζάλη, ξερὸ τὸ στόμα, δέρμα στεγνό, στενοχώρια. Γρήγορα ἐπακολουθεῖ λιποθυμία. Ἕνα ἀρκετὰ μεγάλο ποσοστὸ ἀνθρώπων ποὺ ἔπαθαν ἡλίαση, πεθαίνουν.

Τὸ πρόσωπο εἶναι κατακόκκινο.

Ὁ σφυγμὸς γρήγορος καὶ πλήρης.

Ὁ ἄρρωστος ἔχει πυρετό, πολλὲς φορὲς πάνω ἀπὸ 40.

Εἶναι ὅμως ἤρεμος, καὶ σπάνια ἔχει σπασμούς.

Τί πρέπει νὰ κάνωμε: Νὰ μεταφέρωμε ἀμέσως τὸν ἄνθρωπο ποὺ ἔπαθε σὲ μέρος δροσερό. Νὰ τοῦ βγάλωμε τὰ ροῦχα του, ἢ νὰ τὸν ξαλαφρώσωμε ἀπὸ τὰ πιὸ βαριά. Νὰ τοῦ βάλωμε κρύες κομπρέσες στὸ κεφάλι, πάγο ἂν εἶναι δυνατὸν σὲ παγοσακούλα. Αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερο. Καὶ νὰ τὸν τοποθετήσωμε μὲ τὸ κεφάλι ψηλώτερα ἀπὸ τὸ σῶμα. Ἔπειτα προσπαθοῦμε νὰ δροσίσωμε τὸ σῶμα τοῦ ἀρρώστου μὲ διαφόρους τρόπους.

1. Περιτυλίγουμε τὸ σῶμα του μ' ἕνα σεντόνι καὶ τὸ περιβρέχομε μὲ νερὸ κρύο, συνέχεια. Ἂν ἔχομε σωλῆνα τοῦ νεροῦ γιὰ πότισμα, τὸν ψεκάζομε μ' αὐτόν. Δὲν προσπαθοῦμε νὰ χαμηλώσουμε ἀπότομα τὴν θερμοκρασία του· γι' αὐτὸ ἡ μέθοδος τοῦ σεντονιοῦ εἶναι ἡ καλύτερη. Κάθε τόσο τὸν ἀφήνουμε. Ἂν ξαναζεσταθῆ, τὸν ξαναβρέχομε. Τοῦ κάνομε ἐντριβὴ στὰ χέρια καὶ στὰ πόδια μὲ κατεύθυνση πρὸς τὴν καρδιὰ γιὰ νὰ βοηθήσωμε τὴν κυκλοφορία. Κι' αὐτὸ εἶναι σπουδαῖο κι' ἀπαραίτητο. Κάνομε τὴν ἐντριβὴ πάνω ἀπὸ τὸ βρεμένο σεντόνι. Δὲν τοῦ δίνομε διεγερτικά. Καλοῦμε τὸ γιατρό. Ὅταν συνέλθη, τοῦ δίνομε νὰ πιῆ δροσιστικὰ ποτὰ (λεμονάδα, πορτοκαλάδα, νερὸ κρύο, χυμὸ φρούτων).

2. Μποροῦμε νὰ τὸν βάλωμε σὲ κρύο μπάνιο ὡς 20 λεπτά, τρίβοντας ἀδιάκοπα τὰ ἄκρα του καὶ τὸν κορμό του γιὰ νὰ τονώσωμε τὴν κυκλοφορία.

3. Χρησιμοποιοῦμε ὑφάσματα βρεμένα σὲ κρύο νερό, παγοσακοῦλες, ἐντριβές.

Αὐτὰ πρέπει νὰ ἐξακολουθήσουν πολλὲς ὧρες, ὡς νὰ ξανάβρη τὴν κανονική του θερμοκρασία, καὶ νὰ σταματήση ὁ πονοκέφαλος, ἡ ζάλη καὶ ἡ ἀδιαθεσία.

Τὰ πρόσωπα ποὺ ἔπαθαν μιὰ φορὰ ἡλίαση, εἶναι πιὸ εὐαίσθητα ἀπὸ τ' ἄλλα, καὶ ξαναπαθαίνουν εὐκολώτερα.

Πάντως καὶ πρὶν πάθη κανεὶς ἡλίαση, μόλις αἰσθανθῆ λίγο πονοκέφαλο ζάλη, πρέπει νὰ βρῆ ἕνα δροσερὸ καὶ ἰσκερὸ μέρος γιὰ νὰ ξεκουραστῆ καὶ νὰ συνέλθη.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς μιλήσω γιὰ τὴν θερμοπληξία.

Ὁ γιατρὸς Χ.

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ σελίδα 312)

εἶναι ὁ πραγματικὸς ἱδρυτὴς τοῦ ἑλληνικοῦ Καραγκιόζη.

Μὰ ὑπάρχει καὶ ἄλλος θρύλος. Καθώς, λέει, κτιζόταν κατὰ διαταγὴ τοῦ Σουλτάνου Σουλεϊμὰν τὸ τζαμὶ τοῦ Σουλεϊμανιὲ ἕνας ἐργάτης, Μαυρομμάτης λεγόταν κι' αὐτός, ἢ ἂν θέλετε καλλίτερα Καραγκιόζ, διηγόταν στοὺς ἄλλους ἐργάτες καὶ μαστόρους τόσα ἔξυπνα ἀνέκδοτα ποὺ αὐτοὶ ἄφηναν τὴ δουλειὰ καὶ τὸν ἄκουγαν χασκογελῶντας. Ἔτσι οἱ ἐργασίες δὲν σημείωναν καμμιὰ πρόοδο καὶ τὸ τζαμὶ δὲν προχωροῦσε.

Ὁ Σουλεϊμὰν ζήτησε νὰ μάθη γιατὶ αὐτὴ ἡ βραδυπορία καὶ σὰν πληροφορήθηκε τί γινόταν ἔβγαλε διαταγὴ νὰ πιαστῆ ὁ Μαυρομμάτης, νὰ θανατωθῆ χωρὶς δίκη, καὶ νὰ γραφτοῦν σ' ἕνα τετράδιο τὰ ἀνέκδοτα ποὺ ἔλεγε καὶ νὰ παραδοθοῦν στὸ Σουλτάνο.

Ὁ ἀρχιτέκτονας τοῦ Σουλτάνου ποὺ τὸν ἔλεγαν Χατζῆ - Ἀϊβὰτ λυπήθηκε πολὺ γιὰ τὴ θανάτωση τοῦ Μαυρομμάτη καὶ γιὰ νὰ τιμήση τὴ μνήμη του ἵδρυσε τὸ θέατρο τῶν σκιῶν στὸ ὁποῖον ἔδωσε τὸ ὄνομα τοῦ Μαυρομμάτη - Καραγκιόζ.

Πρέπει νὰ σᾶς πῶ ὅμως ὅτι στὴν πραγματικότητα τὸ θέατρο τῶν σκιῶν ὑπῆρχε στὴν Τουρκία πολλοὺς αἰῶνες πρὸ τοῦ Βραχάλη. Ἀκόμα ὁ τάφος τοῦ Καραγκιόζη στὸ δρόμο Προύσσας — Τσερκεντζῖ εἶναι γνωστὸ πιὰ πὼς ἀνήκει στὸν περίφημο Νασρεντὶν Χότζα.

Νομίζω λοιπὸν πὼς τὰ τρία αὐτὰ ἀνέκδοτα ποὺ τὸ ἕνα ἀναιρεῖ τὸ ἄλλο θὰ εἶναι ἱκανὰ νὰ μᾶς πείσουν ὅλους μας πὼς δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἀλήθεια.

Ὁ Καραγκιόζης εἶναι δημιούργημα τῶν ἀνατολικῶν ἀσιατικῶν λαῶν καὶ ὄχι πραγματικὸ πρόσωπο.

Προαιρετικὲς εἰσφορές

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές :

Γεώργ. Βαρδινογιάννης	15.000
Ἀργυρὼ Κομηνᾶ (16 - 6)	5.000
Κων. Κωνσταντινίδης (16 - 17) .	2.000
Ὁδοιπόρος	2.000

Ἔγκριση ψευδωνύμων

Ἐγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: Ἄγις, Τὸ Ἀγρίμι τῆς Πάμπας, Δυὸ Μάγκες, Ζηλιάρης, Ἥρως τῆς Κορέας, Ἡρωΐδα τῆς Πίνδου, Κορυφαῖος, Ἔλατος, Προκομμένος Τεμπέλης, Δυὸ Ἀλητάκια.

ΤΑ 2 ΚΟΥΤΙΑ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 319)

του ὅταν διάβασε ὁ ἄλλος τὸ χαρτί.

—Ἀποφάσισα νὰ σᾶς δοκιμάσω γιὰ νὰ παραδόσω τὸ στέμμα τῆς δοξασμένης χώρας μας σὲ κεῖνον ποὺ δὲν εἶναι πλεονέκτης. Ἐκεῖνος ποὺ πῆρε τὸ κουτὶ τὸ χρυσὸ θαμπώθηκε ἀπὸ τὸ ψεύτικο χρυσάφι καὶ τὰ ψεύτικα διαμάντια. Καὶ πῆρε ἕνα κουτὶ ποὺ δὲν ἄξιζε καὶ πολλὰ πράγματα. Μὰ ὁ ἄλλος ποὺ ἔδειξε καλωσύνη καὶ δὲν φάνηκε πλεονέκτης, πῆρε τὸ ὄμορφο κουτὶ ποὺ ἄξιζει πολὺ περισσότερα. Γιατὶ μέσα βρίσκεται αὐτὸ τὸ χαρτὶ ποὺ τὸν κάνει διάδοχο τοῦ θρόνου μου. Κι' ἂς μάθουν οἱ γιοί μου, πὼς οἱ λαοὶ δὲν διευθύνονται ἀπὸ πλεονέκτες. Ἀλλὰ ἀπὸ ἀνθρώπους μὲ καλωσύνη.

Η ΑΝΕΜΗ

Τά παιδιά γράφουν

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΗ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΟΥ

Λίγο πιὸ κάτω ἀπ' τὸ χωριό μου εἶναι μιὰ τοποθεσία ποὺ ὀνομάζεται «Σκοπή». Βρίσκεται στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ καὶ ἀπ' ἐκεῖ βλέπεις κάτω τὰ δέντρα καὶ τὴ θάλασσα ποὺ ὁ ἥλιος τὴν λούζει μὲ τὶς ἀκτῖνες του. Ὅταν εἶναι φουρτούνα σὲ ραντίζουν οἱ σταγόνες τῆς θάλασσας ποὺ τὶς φέρνει ὁ ἀέρας.

Φεύγεις μὲ τὴν ἀπόφαση νὰ ἐπιστρέψης πάλι, ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὴν πρώτη ἐπίσκεψη.

Στὴν ἄκρη τῆς τοποθεσίας αὐτῆς ὑπάρχουν μοναστήρια. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι καὶ τὸ μοναστῆρι τῆς Ἁγίας Τριάδος. Εἶναι πολὺ ἁπλό. Δὲν ἔχει οὔτε πολυέλαιους οὔτε τοιχογραφίες, οὔτε στολίδια παρὰ ἕνα κανδηλάκι ποὺ μὲ τὸ πτωχό του φῶς δίνει ζωὴ στὸ μοναστηράκι αὐτό.

Στὸ μέρος αὐτὸ πηγαίνουν ὅλοι οἱ προσκυνηταὶ ποὺ ἔρχονται στὰ Γενέθλια τῆς Θαυματουργοῦ Παναγίας μας.

Ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ ποὺ φεύγουν στὰ ξένα, ποτὲ δὲν λησμονοῦν τὴν μαγικὴ αὐτὴ τοποθεσία.

ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΕΜΜ. ΧΑΡΟΚΟΠΟΣ
(Μεσοχώρι Καρπάθου)

ΑΝΟΙΞΗ

Ὁλόλαμπρος ὁ ἀνοιξιάτικος ἥλιος λούζει στὸ φῶς του τὴν ὄμορφη φύση. Τὸ καταπράσινο χαλὶ τῆς χλόης κεντήθηκε τώρα καὶ ἔγινε μυριοπλούμιστο μὲ ἀνεμῶνες, μαργαρίτες, χαμομήλια, παπαροῦνες. Τὰ δένδρα ἔρριξαν τοὺς ἀνθοὺς κι' ἔχουν ἀρχίσει νὰ δένουν τοὺς πρώτους καρπούς. Καὶ ἡ κερασιὰ ἀνάμεσα σ' αὐτὰ βιάζεται νὰ ὡριμάση τοὺς καρπούς της πρὶν φύγη ἡ ἄνοιξη. Μέσα στὰ καταπράσινα δένδρα χαρούμενα πετοῦν τὰ πουλιὰ καὶ στοὺς ὁλόδροσους κλάδους κρυμμένο κελαϊδῆ τ' ἀηδόνι, τοὺς μελωδικοὺς σκοπούς του. Τὰ ζῶα ποὖχαν χαθῆ μὲ τὴ χειμερινὴ νάρκη προβάλλουν τώρα γεμάτα δύναμη καὶ κίνηση ποὺ τοὺς ἔδωσε ὁ ζωογόνος ἥλιος. Μιὰ ἀπέραντη ὀμορφιὰ ξαπλώνεται παντοῦ. Ἡ καρδιά μας χτυπᾶ χαρούμενα στ' ἀντίκρυσμά της. Καὶ ἡ φαντασία μας θὰ ἤθελε νὰ εἶναι πάντα ἄνοιξη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Γιαννιτσῶν)

ΠΟΘΟΣ ΑΡΠΑΓΜΕΝΟΥ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΟΥ

Γλυκειά μου Ἑλλάδα, τὸ καθ' ἀκρογιάλι σου,
τὰ δοξασμένα ψηλά σου βουνά,
τὰ μαγεμένα πανάρχαια κάλλη σου.
τὰ νοσταλγῶ! μὰ ἡ ψυχή μου, πονᾶ.

—Δός μου φτερούγια ὦ μάνα τοῦ Πλάστη μας!
Σπάσε Χριστέ, τοὺς δεσμοὺς τῆς σκλαβιᾶς!
Νὰ ἀρμενίσω ποθῶ μεσ' τὰ πλάτη μας,
καὶ νὰ βρεθῶ μεσ' σὲ φῶς λευτεριᾶς.

Καὶ ἂν ἀληθέψη ἐτοῦτο τὸ ὄνειρο
σὰν θὰ πατήσω στὴ μάνα μου γῆ
θὰ προσκαλέσ' ἕνα νέο μας Ὅμηρο
νὰ ἱστορίση τὴ μαύρ' ἁρπαγή.

Ἴσως μὲ χρόνια γλυκειά μου πατρίδα μου
θὰ ξαναϊδῶ τὴν χρυσή σου θωριά,
μὰ ὅσο κρατῶ τῆς ζωῆς τὴν ἀσπίδα μου
θὰ νοσταλγῶ: Μάνα, Ἑλλάδα, λευτεριά.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΤΣΙΑΚΑΣ
(Μαθητὴς Γυμνασίου Λαμία)

ΝΥΧΤΑ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Ἡ νύχτα ἁπλώθηκε παντοῦ. Τίποτα δὲν ἀκουγόταν. Ὁ φρουρὸς τριγυρίζει κοντὰ στὸ φυλάκιο καὶ μόνο τὰ βήματά του ἀκούγονται: «γκάπ, γκούπ», «γκὰπ γκούπ».

—Ἄχ, Νικάκι, τί θὰ κάνουμε τώρα; ἀκούστηκε μιὰ μισοσβυσμένη φωνὴ πίσω ἀπ' τὰ χαμόκλαδα.

—Ἄλτ! Τίς εἶ; φώναξε ὁ σκοπός.

—Ἄχ! Λυπήσου μας φαντάρε, νὰ χαρῇς μὴ μᾶς ρίξης, εἶπαν τὰ παιδιὰ κι' ἔπεσαν μπρούμυτα. Ὁ φαντάρος κατάλαβε πὼς ἦταν Ἑλληνόπουλα καὶ πῆγε πρὸς τὸ μέρος τους. Μόλις τὰ πλησίασε εἶδε ὅτι ἦταν δυὸ παιδάκια ποὺ εἶχαν ζαρώσει στὴ πέτρα ἀπὸ πίσω κι' ἔτρεμαν ἀπ' τὸ φόβο τους.

«Βρὲ παληόσκυλα, ὅπου κι' ἂν πάτε θὰ σᾶς πιάσουμε καὶ θὰ σᾶς κάνουμε μαῦρα στὸ ξύλο», ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἀπ' τὴν ἀπέναντι πλαγιά. Ἦταν ἡ φωνὴ τῶν συμμοριτῶν ποὺ κυνηγοῦσαν τὰ παιδάκια.

Ὁ φαντάρος δίχως νὰ χάση καιρὸ ἔτρεξε γρήγορα στὸ φυλάκιο μὲ τὰ παιδιά. Οἱ φαντάροι μας σ' ἕνα λεπτὸ ἦσαν ἕτοιμοι καὶ περίμεναν τοὺς ληστοσυμμορῖτες ὅπου πιὰ εἶχαν πλησιάσει. Μόλις ζύγωσαν 20 μέτρα οἱ γενναῖοι μας φαντάροι βάζουν τὰ πυρὰ ποὺ τοὺς ἔκαναν σκόνη!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
(519 Τ. Π. Λόχος Διοικήσεως)

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΠΑΙΔΙΟΥ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ

Στὴν χαρούμενη τὴν πλάση
στὴ φτωχὴ τὴ σιγαλιὰ
—Σὰν βουβὸ μέσ' στὸ σκοτάδι
ἀνθισμένη μυγδαλιά.

Γέλια, κρότοι γύρω σπέρνουν
μὲ χαρούμενη φωνὴ
τὰ παιδάκια ὅταν παίζουν
στοῦ «Σπιτιοῦ» τους τὴν αὐλή.

Σὰν μελίσσι ποὺ βουΐζει
τὴν ἡμέρα τὴ λαμπρή.
Στὴ φωλιὰ ποὺ ξαποστένουν
οἱ πανέμορφοι ἀνθοί.

Τὰ παιδάκια κουρασμένα
βρίσκουνε ξεκουρασιὰ
στὴ μικρὴ καὶ τσιμεντένια
ἀνθοστόλιστη φωλιά.

Ἕνα τέτοιο μεγαλεῖο,
μιὰ μεγάλη ὀμορφιά.
Μιὰ ὡραῖα μοδιστρούλα
ποὺ στὸν ἀργαλειὸ κεντᾶ.

Τὰ παιχνίδια σκορπισμένα
γύρω στὴ φτωχὴ γωνιά,
τὰ παιδάκια εὐτυχισμένα
παίζουνε ἀγκαλιαστά.

Ὅλοι ἐλᾶτε νὰ τὸ δῆτε
δίνει φῶς παρηγοριὰ
δίνει δύναμη στὸ νέο
καὶ στὴ νειὰ τὴν ὀμορφιά!

ΖΗΣΗΣ Σ. ΚΑΛΙΑΓΚΟΣ

ΤΑ ΔΥΟ ΠΑΙΔΑΚΙΑ

Τὸ πλούσιο παιδάκι
κρατάει ψωμάκι
μὰ ἄλλο προσέχει
φτωχό, ποὺ δὲν ἔχει
πολὺ σκεφτικό.

Πηγαίνει σιμά του.
Τοῦ εἶπε ἡ μαμά του
νὰ ρθῆ νηστικὸ
σχολεῖο μὲ πόνο
καὶ ἔφυγε μόνο
ἀπ' τὸ φτωχικό.

Τὸ πλούσιο μὲ νάζι
στὴ μέση μοιράζει
ψωμὶ καὶ γλυκό.
Καὶ σύμπλεγμα θεῖο
τὰ βλέπεις τὰ δύο
ἁγνό, φιλικό.

ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ

ΟΝΕΙΡΟ ΣΤΗΝ ΞΕΝΗΤΕΙΑ...

Μαγευτικὸ ἁπλώνεται τὸ σούρουπο στὸ ρόδινο ἀκρογιάλι. Τὸ γλυκοφύσημα τῆς αὔρας σκορπᾶ τριγύρω τὰ φιλιά του, φιλιὰ ποὺ φέρνει ἡ θάλασσα χαιρετισμὸ γιὰ τοὺς ξενητεμένους.

Γλυκὰ ἀντηχεῖ τὸ ρυθμικὸ πλατάγισμα τῶν κυμάτων, ποὺ φιλοῦν μὲ πάθος τ' ἀκρογιάλι, ταξιδιῶτες ποὺ νοστάλγησαν τὴν πατράδα τους καὶ ψιθυρίζουν λόγια μυστικὰ ποὺ γιὰ νὰ τὰ καταλάβης πρέπει νἄχης νοιώση τῆς ξενητειᾶς τὴ θλίψη, νὰ σοὔχη χαραγμένη τὴν ψυχὴ τὸ σαράκι τῆς νοσταλγίας.

Γιὰ μιὰ στιγμή. συνεπαρμένη ἀπ' τὴ μαγευτικὴ σιγαλιά, ἡ φαντασία γοργόφτερη πετᾶ πάνω ἀπ' τὰ κύματα σὲ τόπους μακρυνούς... Ὢ! τί εὐτυχισμένη στιγμή!...

Νὰ τὰ ψηλὰ βουνὰ ποὺ στάθηκαν μάρτυρες τῆς ζωῆς μου μιᾶς ζωῆς εὐτυχισμένης, μακρυὰ ἀπὸ κάθε λύπη, χωρὶς ὁμίχλη καὶ μαῦρα σύννεφα... Νά καὶ τὸ μικρό μας τὸ σπιτάκι ποὺ μέσα στὴ θαλπωρή του σκάρωνα τὸ καράβι τῶν ὀνείρων μου... καὶ ταξίδευα σὲ πελάγη εὐτυχίας κι' ἔφθανα σὲ χῶρες παραμυθένιες πού... ἀλλοίμονο!... μοὔφερναν τὴ δυστυχία... Μὰ τώρα τέλειωσαν ὅλα πιά... ξαναγύρισα στὴ χώρα τῶν ὀνείρων μου! Ὢ!.. μὴ μ' ἀφήσης πιὰ νὰ φύγω ἀπὸ κοντά σου... Χρόνια πέρασα δυστυχισμένα μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτῆς τῆς χαρᾶς, νὰ ριχτῶ στὴν ἀγκαλιά σου, νὰ αἰσθανθῶ τὴν εὐτυχία, ποὺ ὀνειρεύτηκα κι' ὅμως δὲ βρῆκα πουθενά! Νὰ μείνω ἐδῶ καὶ θά 'μαι σκλάβος σου, παντοτεινὰ μαζί σου... Ὁ ρόχθος ἑνὸς κύματος ποὺ ἔσκασε ἀφρίζοντας μὲ ἔκανε νὰ συνέλθω. Ποῦ βρίσκομαι;... Ποῦ εἶναι ἡ εὐτυχία ποῦ εἶναι; Μπροστά μου ἡ θάλασσα κυμάτιζε ψυχρὴ κι' ἀδιάφορη στὸ δράμα τῆς ψυχῆς μου.

Ἀλλοίμονο!... Ἦταν ἕνα ὄνειρο ποὺ ποιὸς ξέρει ἂν δὲ μείνη... ὄνειρο γιὰ πάντα!...

ΠΕΤΡΟΣ ΓΡΑΝΙΤΗΣ

ΕΙΝ' ΑΡΓΑ;

Τρίζουν βαρειὰ τὰ σίδερα. Σκούζει κι' ἀγκομαχᾶ
αὐτὸς ποὺ ρίχτηκ' ἄδικα σὲ φυλακὴ ἀνήλια.
Ὅ,τι ὡραῖο ἔτρεφε, σβύνεται ξεψυχᾶ
κι' εἶναι θολὰ τὰ μάτια του κι' ὁλότρεμα τὰ χείλια

Χάθη γιὰ τοῦτον ἡ ζωή. Σκέλεθρο ἐγίνη, πτῶμα
καὶ μοιάζει μὲ ξερόκλαδο ποὺ σπάζει καὶ λιγᾶ.
Τάχα σὰν θέλει τὴ χαρὰ μπορεῖ καὶ τώρ' ἀκόμα
νὰ τηνὲ βρῆ παντοτινά, ἢ μήπως εἶν' ἀργά;

Σταυροὶ καὶ μάρμαρα βαρειά. Λούλουδα μαραμένα
κι' ἐκεῖ σὲ δυὸ ταφόπλακες μιὰ πονεμένη μάνα
σκίζει τὶς σάρκες της βαθειὰ καὶ σκούζ' ἀπελπισμένα
ἐνῶ χτυπᾶ ἀδιάκοπα θλιμμένα ἡ καμπάνα...
Ἔσβυσ' ὁ κόσμος μέσα της. Πεσμένη κεῖ, στὸ χῶμα
χωρὶς ζωὴ καὶ δύναμη κλαίει, μοιρολογᾶ.
Τάχα σὰν θέλει τὴν χαρὰ μπορεῖ καὶ τώρα ἀκόμα
νὰ τηνὲ βρῆ παντοτεινά, ἢ μήπως εἶν ἀργά;

Βαρειὲς ἀνάσες... Τρομερὴ τοῦ κόσμου αὐτὴ ἡ ὄψη.
Μέσα στὸ βοῦρκο ἀτέλειωτα ὁ ἁμαρτωλὸς κυλιέται,
χωρὶς νἄχη σταματήση. Βαθειὰ τοὺς ἔχουν κόψει
κάποια ζωὴ π' ἀπόμενε καὶ τώρα π' ὅλο σβυέται...

Μιὰ κατρακύλα ἀνείπωτη. Στάχτη γινήκαν, λυῶμα
τὰ πρωτινά του ὄνειρα ποὺ σβύσανε γοργά.
Τάχα σὰν θέλει τὴ χαρά, μπορεῖ καὶ τώρα ἀκόμα
νὰ τηνὲ βρῆ παντοτεινά, ἢ μήπως εἶν' ἀργά;
Ὅλοι αὐτοὶ ποὺ πόνεσαν καὶ καταντῆσαν πτῶμα,
ὅλοι αὐτοὶ π' ἀδιάκοπα κάτι τοὺς κυνηγᾶ,
τάχα σὰν θέλουν τὴν χαρὰ μποροῦν καὶ τώρα ἀκόμα
νὰ τηνὲ βροῦν παντοτινά, ἢ μήπως εἶν' ἀργά;

ΕΞΑΨΑΛΜΟΣ

ΑΛΛΗΓΟΡΙΑ

Κρίνα γεμάτα δροσερά,
ἄνθη ὁλόλευκα καὶ θεῖα
γέμιζαν τὸν μικρὸ ἀγρό μου
ὅλα γεμάτα εὐωδία.
Μὰ μιὰν ἡμέρα καθὼς βγῆκα
νὰ ἰδῶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ κρῖνα
εἶδα κι' ἕνα μικρὸ ἀγκάθι
ποὺ φύτρωνε μαζὶ μ' ἐκεῖνα!...
Καὶ τὰ κρίνα καὶ τὰ ἄνθη
ἔπεσαν στὸ μικρὸ ἀγκάθι,
κι' ἔτσι τὸ ἄμοιρο ἐχάθη!...
Στὸ μέρος ποὺ ἦταν τὸ ἀγκάθι
ἔχει φυτρώσει ὡραῖο κρῖνο
κι' ἀντικατέστησε ἐκεῖνο!...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΖΑΝΝΗΣ (Κακόρρεμα)

Γύρω ἀπ' τόν Ἀθλητισμό

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ

Ἡ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων ἀπηύθυνε προειδοποίηση πρὸς ὅλα τὰ δηλώσαντα συμμετοχὴ ἔθνη ὅπως περιορίσουν τὸν ἀριθμὸ συνοδῶν στὸ ἐλάχιστο. Ἡ ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ ἀναμένει περίπου 5.600 ἀθλητές. Ὅλες οἱ χῶρες περικόπτουν τὶς ὁμάδες των γιατὶ οἱ ἐπὶ πλέον ἀθληταὶ θὰ ἐδημιούργουν δυσχέρειες στὴ φιλοξενία. Ἂν καὶ ὑπολείπονται λίγες μέρες γιὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἀγώνων (19 Ἰουλίου ἀρχίζουν) ἔχουν δηλώσει συμμετοχὴ ἀπὸ τὶς 80 προσκληθείσες χῶρες 71. Πιστεύεται ὅτι ἐντὸς τῶν ἡμερῶν θὰ δηλώσουν συμμετοχὴ οἱ ἑξῆς χῶρες: Ἀφγανιστάν, Βολιβία, Κολομβία, Ἰράκ, Κίνα, Λίβανος, Μάλτα, Συρία καὶ Σαλβατόρ. Ἡ μικρὴ ὁμάδα τῆς Κεϋλάνης θὰ εἶναι ἡ πρώτη ποὺ θὰ φθάση στὸ Ἐλσίνσκι, ἀναμενομένη τὴν 20ὴν Ἰουνίου. Τὴν ἑπομένη, 21ην Ἰουνίου, θὰ φθάσουν τέσσαρες Ἰάπωνες μαραθωνοδρόμοι ποὺ θὰ μετάσχουν τοῦ ἀγωνίσματός των.

Εἴκοσι ὀκτὼ ἔθνη ἐδήλωσαν τελικῶς συμμετοχὴ στὸ ποδοσφαιρικὸ τουρνουᾶ τῶν XY Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων. Ἡ κλήρωση τῶν προκριματικῶν συναντήσεων θὰ γίνη τὴν 16ην Ἰουνίου. Οἱ ὁμάδες ποὺ μετέχουν τοῦ τουρνουᾶ εἶναι οἱ ἑξῆς: Αὐστρία, Βραζιλία, Βουλγαρία, Χιλή, Δανία, Ἰνδονησία, Αἴγυπτος, Φινλανδία, Μεγάλη Βρεταννία, Γαλλία, Γερμανία, Ἑλλάς, Ὁλλανδία, Οὐγγαρία, Ἰσλανδία, Ἰνδίαι, Ἰταλία, Λουξεμβοῦργον, Μεξικό, Νορβηγία, Πολωνία, Ρουμανία, Σάαρ, Ρωσσία, Σουηδία, Τουρκία, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι καὶ Γιουγκοσλαβία. Στὸ μπάσκετ μπὼλ ἐδήλωσαν συμμετοχὴ 25 ἔθνη, ἤτοι: Ἀργεντινή, Βέλγιον, Βραζιλία, Βουλγαρία, Καναδᾶς, Χιλή, Κίνα, Κούβα, Τσεχοσλοβακία, Αἴγυπτος, Φινλανδία, Ἑλλάς, Ἰσραήλ, Ἰταλία, Μεξικό, Φιλιππῖναι, Πολωνία, Ρουμανία, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι καὶ Οὐραγουάη.

«ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ» ΚΑΙ «ΠΑΝΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΟΣ»

Πολλὰ παιδιὰ ἀναγνῶστες τῆς σελίδας αὐτῆς μὲ γράμματά τους ζήτησαν ἀπὸ καιρὸ νὰ πληροφορηθοῦν πόσες φορὲς μέχρι τώρα συναντήθηκαν ὁ «Ὀλυμπιακὸς» μὲ τὸν «Παναθηναϊκὸ» καὶ τί ἀποτελέσματα ἔφεραν. Ἱκανοποιώντας τὴν παράκληση αὐτὴ τῶν μικρῶν ἀναγνωστῶν μας δημοσιεύουμε πιὸ κάτω ἕναν πίνακα τῶν ἀγώνων «Ὀλυμπιακοῦ» — «Παναθηναϊκοῦ» ἀπὸ τὸ 1928 μέχρι τὸ 1950.

1928	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 1
1928	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 2
1928	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 3
1929	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 0
1929	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
1-6-30	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	8 - 2
15-6-30	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 1
4-1-31	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
14-4-31	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 3
17-5-31	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 3
1931	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 0
9-4-32	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 2
		(διεκ.)
6-5-32	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 1
29-5-32	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 1
1932	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
13-11-32	ΠΑΟ-Ὀλυμπ.	1 - 6
26-3-33	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 0
12-6-33	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 1
1933	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
4-3-34	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 0
9-4-34	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 0
1934	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 1
3-6-34	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 0
1935	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 0
1935	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
17-11-35	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	4 - 1
16-2-36	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 6
1936	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 1
1936	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 2
3-2-37	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 2
18-4-37	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 1
3-5-37	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	4 - 1
9-5-37	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 2
		(διεκ.)
25-4-38	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 1
1938	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	4 - 4
1938	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 2
1938	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 0
5-3-39	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 2
25-3-39	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
9-4-39	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 1
7.5.39	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 3
4.3.40	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	4 - 2
19-5-40	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 1
17-4-43	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 2
6-5-43	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 2
25-12-43	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 5
25-2-45	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 2
22-4-45	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 3
22-4-46	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 5
26-12-46	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	2 - 0
1947	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	1 - 2
1947	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 0
1947	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 0
1947	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
1948	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 4
1948	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	4 - 2
1948	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 2
1948	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 0
1-1-49	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	3 - 2
25-12-49	ΠΑΟ-Ὀλυμπ.	1 - 1
6-1-50	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 1
27-9-50	ΠΑΟ-Ὀλυμπιακ.	0 - 3
25-12-50	ΠΑΟ-Ὀλυμπ.	2 - 0

Στιγμιότυπο ἀπὸ ἀγῶνα μεταξὺ τοῦ «Ἀπόλλωνος» καὶ τῆς «Α.Ε.Κ.». Ὁ Δελαβίνιας ἀποκρούει.

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΙΑ....

... Ὁ Τζὶμ Λόντος — ποὺ τὸ πραγματικό του ὄνομα εἶναι Χρῆστος Θεοφίλου — ξεκίνησε τὸ 1910 ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, σὲ ἡλικία 15 χρονῶν γιὰ τὴν Ἀμερική. Ἐκεῖ, ὕστερα ἀπὸ ἀγῶνες εἴκοσι χρονῶν κατώρθωσε νὰ κατακτήση τὴν «χρυσῆ ζώνη» τοῦ πρωτοπαλαιστῆ τοῦ κόσμου. Ὁ Τζὶμ Λόντος κράτησε δέκα χρόνια τὸν τίτλο τοῦ παγκόσμιου πρωταθλητῆ τιμώντας τὸ ἑλληνικὸ ὄνομα στὸ ἐξωτερικό. Τώρα ὁ Τζὶμ Λόντος εἶναι παντρεμένος μὲ μιὰ ἀμερικανίδα καὶ ἔχει ἀποκτήσει δύο κοριτσάκια. Συνεχίζει ὅμως ποῦ καὶ ποῦ νὰ δίνη ἀγῶνες. Ὅπως ξαναγράψαμε ὁ Λόντος σύντομα θὰ ἔλθη στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ δώση μιὰ σειρὰ ἀγώνων.

... Τὸν Ἰούλιο θὰ ἔρθη στὴν Ἀθήνα ἡ πρωταθλήτρια τῆς Πορτογαλίας «Πόρτο» γιὰ νὰ δώση φιλικοὺς ἀγῶνες μὲ τὶς διάφορες ὁμάδες τοῦ κέντρου.

... Οἱ τακτικοὶ παῖκτες τῶν ὁμάδων στὰ διάφορα παιγνίδια εἶναι: πέντε γιὰ τὸ μπάσκετ μπώλ, ἔξη γιὰ τὸ βόλλεϋ μπώλ, ἑπτὰ γιὰ τὸ γουῶτερ-πόλο, ἕνδεκα γιὰ τὸ χὰντ-μπώλ, ἕνδεκα γιὰ τὸ ποδόσφαιρο καὶ ἕνδεκα ἢ δεκαπέντε γιὰ τὸ ράγκμπυ.

... Μεταξὺ 8 — 13 Ἰουνίου θὰ ὀργανωθοῦν στὴν Ἀθήνα ἑλληνοτουρκικοὶ πυγμαχικοὶ ἀγῶνες. Ἐπίσης προβλέπεται μία συνάντηση τῶν Ἑλλήνων καὶ Αἰγυπτίων πυγμάχων περὶ τὰ μέσα τοῦ καλοκαιριοῦ.

... Ἀπὸ τὴν ἁρμόδια ἐπιτροπὴ τοῦ Σ.Ε.Γ.Α.Σ ἀποφασίσθηκε ὅπως στὸ πρόγραμμα τῶν γυναικείων ἀγώνων προστεθῆ καὶ ὁ δρόμος 800 μ.

... Ἡ ἐξέλιξη τοῦ ὀλυμπιακοῦ ρεκὸρ τῶν 110 μ. μετ' ἐμποδίων ἔχει ὡς ἑξῆς: 1896 Ἀθῆναι: Κάρτις (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι) 17''6, 1900 Παρίσι: Κραίντζλαάϊν (Ἡνωμ. Πολιτ.) 15''4, 1904 Ἅγ. Λουδοβῖκος: Σοῦλε (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι) 16'' 1908 Λονδῖνον: Σμίθσον (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι) 15'', 1912 Στοκχόλμη: Κέλλυ (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι) 15''1, 1916 Δὲν ἐτελέσθησαν Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες. 1920 Ἀμβέρσα: Τόμσον (Καναδᾶς) 14''8, 1924 Παρίσι: Κίνσεϋ (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι) 15'', 1928 Ἄμστερνταμ: Ἄτκινσον (Ν. Ἀφρική) 14''8, 1932 Λὸς Ἄντζελες: Σαίηλινγκ (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι) 14''6. 1936 Βερολῖνον: Τάουερ (Ἡνωμ. Πολιτεῖαι) 14''2, 1940 καὶ 1944 δὲν ἐτελέσθησαν Ὀλυμπιακοί. 1948 Λονδῖνον: Πόρτερ (Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι 13''9.

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

ΣΤΗ ΔΗΜΗΤΡΑ: Γιὰ τὸ πρωτάθλημα ἀνεπισήμων Σερρῶν ἡ «Ἀσπίδα» ἐνίκησε τὸν «Ἀχιλλέα μὲ 3 - 2. Ἀπὸ τὴν νικήτρια διεκρίθησαν οἱ Τρίπκος Μηταριώτης, Σαββίδης, Γαβριηλίδης.
Δ. Σ.

ΣΤΗΝ ΣΙΝΔΟ: Ἡ τοπικὴ Β' ὁμὰς ἡττήθη ἀπὸ τὴν ὁμάδα τῆς «Α.Π.Α.Κ.» μὲ 2 - 0. Ἡ νικήτρια: Παναγιωτίδης, Δημητριάδης, Λεβασᾶς Ἀγόρας, Πανταζίδης, Γακαβίτης, Τσουκάνης, Κουκλίδης, Ἰωσηφίδης (Γρηγοριάδης), Βασιλείου, Παπαδόπουλος.

ΣΤΗΝ ΛΑΜΙΑ: Σὲ ἀγῶνα βόλ-

Μιὰ ὡραία ἐκτίναξη τοῦ τερματοφύλακα γιὰ τὴν ἀπόκρουση τῆς μπάλλας.

ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

ΟΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

Πρόσωπα: 2

ΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΣΚΗΝΗ Α΄

ΔΗΜΗΤΡΗΣ (κάθεται μόνος του μπροστὰ σ' ἕνα τραπέζι μὲ βιβλία): —Οὐφ βρὲ ἀδερφὲ κι' αὐτὴ ἡ ζέστη. Μᾶς ξεράψησε γιὰ καλὰ φέτος. Ἀλλά... Μήπως εἶναι μοναχὰ αὐτή; Ὁρίστε (δείχνει τὰ βιβλία στὸ τραπέζι). Ὅλοι αὐτοὶ οἱ τόμοι περιμένουν διάβασμα. Καὶ πρέπει ἀσφαλῶς. Γιατί... ἀλλοίμονό μας ἂν δὲν διαβάσουμε. Σὲ λίγες μέρες μᾶς περιμένει τοῦ κουτρούλη... τὸ πανηγύρι. (Πιάνει τὴν ἱστορία). Μήπως εἶναι καὶ λίγα βρὲ ἀδερφέ. Ἀρχαῖα, Μαθηματικά, Ἱστορία, Φυσική... (Σκέφτεται). Τί θὰ γίνω; Θὰ γράψω ἄραγε καλά; (Ἀνοίγει τὴν Ἱστορία καὶ διαβάζει): «Μετὰ τὸν Ρωμύλον ἐβασίλευσαν ὁ Νουμᾶς Πομπίλιος, Σαβῖνος, Τύλλος, Ὀστίλλιος, Ρωμαῖος καὶ Ἄγκος Μάρκιος, Σαβῖνος...». (Σταματάει νευρικά). Θεέ μου τί γίνεται ἐδῶ; Ὁλόκληρος στρατὸς μὲ ὀνόματα. Τὸ κεφάλι μου ἀρχίζει νά... θολώνεται. Δὲν ξέρει πιὸ νὰ ξεχάση καὶ πιὸ νὰ θυμηθῆ... (Συνεχίζει τὸ διάβασμα ἀφηρημένος). «Μετ' αὐτοὺς τὴν Ρώμην ἐκυβέρνησαν βασιλεῖς καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Τυρηνίαν. Ὁ Ταρκύνιος, ὁ πρεσβύτερος, ὁ Σέρβιος Τύλλιος καὶ ὁ Ταρκύνιος ὁ ὑπερήφανος...». (Ἀκούγεται χτύπος στην πόρτα). Μπᾶ! ποιὸς νἆναι! (Σκέφτεται). Ἀ! μήπως ὁ φίλος μου ὁ Νίκος; (Σηκώνεται καὶ τρέχει ν' ἀνοίξη).

ΣΚΗΝΗ Β΄

ΝΙΚΟΣ (μπαίνοντας μέσα: Πῶς πάει τὸ διάβασμα ἀγαπητὲ Δημήτρη; Σ' ἄκουσα νὰ διαβάζης.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ (Μὲ λύπη): Μὴ ρωτᾶς καλύτερα. Τίποτε. Δοκίμασα νὰ μάθω λίγη ἱστορία. Ἄδικος κόπος. Τί ὀνόματα δύσκολα ἔχει ἡ μαγκούφα! Θὰ τρομάξω νὰ μάθω μιὰ σελίδα. Ἀμ' ἐκεῖνες οἱ χρονολογίες; Πῶς τὶς ἔχεις;

ΝΙΚΟΣ (Μὲ σοβαρότητα): Τίποτε δὲν εἶναι δύσκολο. Ὑπομονὴ θέλουν. Καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη: Προσοχή.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ (ἀναστενάζει): Ὢχ! καὶ αὐτοὶ οἱ διαγωνισμοί! Μᾶς φάγανε κάθε χρόνο. Θὰ γράψουμε, λές, Νίκο καλά;

ΝΙΚΟΣ: Αὐτὸ ἀπὸ μᾶς ἐξαρτᾶται.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Ἂν μᾶς δώσουν εὔκολα θέματα, τότε θὰ γράψω βέβαια καλά. Κι' ἂν ὅμως μᾶς τύχουνε ἀπὸ κεῖνα, ποὺ δὲν ἔχω διαβάσει καὶ τότε κάτι θὰ γίνη. Δὲν ἀπελπίζουμαι.

ΝΙΚΟΣ (παράξενα): Σὰν τί νομίζεις;

ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Θὰ βρῶ ἀσφαλῶς κάποιο τρόπο ν' ἀντιγράψω.

ΝΙΚΟΣ: Ὄχι Δημήτρη. Αὐτὸ ποτὲ σου μὴν τὸ σκέπτεσαι. Δὲν μπορεῖς μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ καθηγητοῦ σου νὰ ἀντιγράψης. Θὰ σὲ καταλάβη καὶ τότε ἀλλοίμονό σου. Ἄκου ἐμένα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ: Ἀμ' κουτὸς εἶμαι γώ. Θὰ ἰδῶ, ὅταν ὁ καθηγητὴς τηράει ἀλλοῦ καὶ τότε βέβαια θὰ ἀντιγράψω. Καὶ ἔπειτα πάλι καὶ οὕτω καθεξῆς. Καὶ τότε ἀγαπητὲ Νίκο θ' ἀκούσης νὰ λένε, ὅτι ὁ Νικίδης Δημήτριος πῆρε ἄριστα στὸ τάδε μάθημα. Ἐκεῖ σὲ θέλω.

ΝΙΚΟΣ: Καὶ ἐὰν ὅμως κατορθώσης νὰ ἀντιγράψης ὅπως λὲς τότε νὰ εἶσαι βέβαιος ὅτι μέσα σου θὰ ἀφήση αὐτὸ ἕνα μεγάλο βάρος. Θὰ ἔχης πάρει ἄριστα ὄχι μὲ τὴν ἱκανότητά σου ἀλλὰ μὲ κάτι ἄπρεπο, μ' ἕνα μέσο ὄχι καλό. Καὶ ἂν αὐτὸ τὸ συνεχίσης τότε θὰ τελειώσης τὸ Γυμνάσιο χωρὶς νὰ ξέρης, ποὺ πᾶν τὰ τέσσερα. Θὰ σὲ ρωτᾶνε ποὺ πολέμησε ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ θὰ λὲς στὴν Ἀντιόχεια ἢ δὲν ξέρω ποῦ ἀλλοῦ. Καλύτερα νὰ πάρης ἕνα μέτριο βαθμό, ἔστω καὶ 11 κερδισμένον ὅμως μὲ τιμιότητα, παρὰ ἀκόμη κι' ἕνα ἄριστα μὲ κατεργαριὰ καὶ ἀπάτη.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ (συλλογισμένα): Ἀλήθεια δὲν τὰ εἶχα σκεφτῆ αὐτὰ ποτέ μου. Κι' ἂν δὲν βρισκόσουν ἐσύ, ἀγαπητὲ φίλε Νίκο, καὶ γὼ δὲν ξέρω ποῦ θὰ κατανποῦσα. Εἶχα ὑπ' ὄψη μου νὰ μὴ διαβάσω καθόλου.

ΝΙΚΟΣ (σηκώνεται γιὰ νὰ φύγη): Ἄς τ' ἀφήσουμε ὅλα αὐτὰ καὶ ἂς ριχτοῦμε ὅλοι μὲ τὰ μοῦτρα στὸ διάβασμα. Ἔτσι μονάχα θὰ μπορέσουμε νὰ δημιουργήσουμε μιὰ ΕΛΛΑΔΑ, φωτεινή, χριστιανική.

ΑΥΛΑΙΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑΣ

(Φοινικοῦς — Πυλίας)

◆

ΑΠΟ ΤΑ ‛ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ,

Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» Χειμάρρου δενδροφύτευσαν τὸ Νεκροταφεῖο μὲ κυπαρίσσια, τὶς βρύσες τοῦ χωριοῦ μὲ πλατάνια καὶ τὸ λόφο τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου μὲ πεῦκα καὶ κυπαρίσσια. Ἐπίσης μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα χαρᾶς κι' ἐνθουσιασμοῦ ἐδόθη γιὰ πρώτη φορὰ στὶς 16-3-52 θεατρικὴ ἑορτὴ ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» καὶ μάλιστα μὲ εἰσιτήριο. Αἱ εἰσπράξεις, ποὺ ἀνέρχονται σὲ 930.000 δρχ. καθὼς καὶ 500.000 δρχ. τὶς ὁποῖες ἔχει τὸ Ταμεῖο τῶν παιδιῶν τοῦ «Σπιτιοῦ» ἀπὸ τὶς εἰσπράξεις ποὺ εἶχαν ἀπὸ τὰ κάλαντα θὰ διατεθοῦν γιὰ τὴν διακόσμηση τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς ἐκκλησίας.

Κατόπιν ἐπιθυμίας τῶν «Σπιτιῶν Παιδιοῦ» Ἀχλαδοχωρίου καὶ Χειμάρρου ἔγινε ποδοσφαιρικὴ συνάντηση τῶν δυὸ ὁμάδων στὸν Χείμαρρο τὴν Κυριακὴ 6-4-1952. Τῆς συναντήσεως προηγήθηκαν «λασσικὰ ἀγωνίσματα μεταξὺ τῶν παιδιῶν τῶν δυὸ «Σπιτιῶν».

λεῦ - μπὼλ ἡ ὁμάδα τῆς Ε΄ τάξεως τοῦ Γυμνασίου ἐνίκησε τὴν Β΄ μὲ 15 - 12, 13 - 15, 15 - 10. Οἱ νικηταί: Μπότσης, Ἀναγνωστόπουλος, Καλέντζος, Λιακόπουλος, Δρίτσας, Λεζαρίκος. Κ. Γ.

ΣΤΟ ΖΗΡΟ: Ἡ 4η ὁμάδα τῆς παιδοπόλεως ἐνίκησε τὴν 6η μὲ 3-0. Ἡ σύνθεση τῆς νικητρίας: Τσώνας, Ζάχαρης, Γκήκας, Καλλιερέκος, Μπλησιάνης, Μπουρνάκας, Τατσης, Κορτσινόγλου, Πολύδιος, Παπας, Κατσάρης, Κόκαλης. Α. Τ.

ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ: Σὲ φιλικὸ ἀγώνα ἡ Ε΄ τάξης ἐνίκησε τὸν «ΠΑ. Ο.Κ.» μὲ 6 - 2. Ε. Τ.

ΣΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟ: Ἡ ὁμάδα τοῦ Δημοτικοῦ Παιδοπόλεως ἐνίκησε τὴν ὁμάδα Νέων Ἀθηράνης μὲ 2 - 0. Ἡ σύνθεση τῆς Παιδοπόλεως: Χατζῆς, Τσόνης, Μπούγλας, Νιάσκας, Χερούλης, Στρουγγάρης, Τσιρόνης, Μπαλωμενος, Σκεντέρης, Καμπουσιόρης, Γκόγκος. Γ. Τ.

ΣΤΗΝ ΓΑΣΤΟΥΝΗ: Ἡ ποδοσφαιρικὴ ἑνδεκάδα τῆς ΣΤ΄ τάξεως Γαστούνης ἐνίκησε γιὰ τὸ πρωτάθλημα τὴν ὁμάδα τῆς Ε΄ μὲ 1 - 0 καὶ 3 - 2. Ἐξ ἄλλου σὲ ἀγῶνες μπάσκετ - μπὼλ καὶ βόλλεϋ - μπὼλ ἡ ἴδια ὁμάδα ἀνεδείχθη νικήτρια μὲ 37 - 20 καὶ 2 - 1. Δ. Μ.

ΣΤΗΝ ΛΥΚΟΤΗ: Ἡ «Δόξα» εἶναι μιὰ ὁμάδα ποὺ ἱδρύθηκε ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ στὴ Λυκότη.

Σὲ τελευταίους ἀγῶνες ἡ «Δόξα» κέρδισε τὸ «Σπίτι Παιδιοῦ» Κορυφωλιᾶς μὲ 3 - 2, καὶ τὰ Λαγινὰ μὲ 4 - 0 καὶ 3 - 1. Ἡ σύνθεση τῆς «Δόξας»: Καχηργιάνης, Σαπουτζῆς, Τζιουμάκης, Γκλιάρας, Μπέντης, Μπόγλου, Σαπουτζῆς, Μπακιρτζῆς, Μπόγλου ΙΙ, Τοτολίδης. Α. Μ.

ΣΤΗΝ ΠΑΤΜΟ: Ἡ ὁμάδα τῆς Ε΄ τάξεως ἐνίκησε τὴν μικτὴ τῆς Σχολῆς μὲ 4 - 3. Τὰ γκὸλ ἐπέτυχαν οἱ: Στυλιανὸς Ἀποστολίδης (2) καὶ ὁ Γεώργιος Πανταζῆς (2). Ἡ νικήτρια: Γεωργατζέλος, Λαμπρόγλου, Θεοδωρίδης, Μάγος, Διακομανώλης, Μαΐτός, Ἀποστολίδης Πανταζῆς, Παπαϊωάννου, Βασιλείου, Γιακουμῆς. Μ. Ν.

Κατόπιν τεχνικοῦ ἀγῶνος ἡ ὁμάδα τοῦ «Κεραυνοῦ» Μαυροκορδάτου, ἐνίκησε τὸν «Ἀστέρα» Νέας Ἰωνίας μὲ τέρματα 4 - 1. Ἡ νικήτρια: Μποῦνος, Κατσαΐτης, Νικολακάκης, Αὐγερινός, Τούμπας, Κυπραῖος, Δαλακίδης, Μυσιρλῆς, Παναγιωτόπουλος, Τσόμης καὶ Γιαναακαρώνης. Θ. Β.

ΣΤΟ ΛΗΞΟΥΡΙ: Τὰ παιδιὰ τοῦ Τσακνοχωρίου ὠργάνωσαν μιὰ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα ποὺ σὲ διάφορους ἀγῶνες κέρδισε τὸ Λεκόμι μὲ 2 - 1, 2 - 0, 3 - 2 (καὶ μιὰ ἰσοπαλία 2 - 2). Ἐπίσης τὸ Πιλουρὶ μὲ 2-0 καὶ τὸ Τσοτέλι μὲ 2 - 0. (Ἔχασε καὶ ἕνα μάτς μὲ 1 - 2). Ἡ σύνθεση τῆς ὁμάδας: Παπαζήσης, Μυλωνᾶς, Μυλωνᾶς, Ἀριστείδης, Χαράλαμπος, Σεμερτζίδης, Μυλωνᾶς, Καραμιχαλίδης. Χριστοφορίδης. Ἀναπληρωματικοί: Παπαζήσης, Κουτσόπουλος, Χονδροδήμος, Καλφόπουλος. Δ. Χ.

ΣΤΑ ΣΙΑΤΙΣΤΑ: Στὸ γήπεδο τοῦ Γυμνασίου διεξήχθη φιλικὸς ἀγὼνας μεταξὺ τῶν ὁμάδων «Πυρσοῦ» Γρεβενῶν, καὶ «Μακεδονικοῦ» Σιατίστης, μὲ ἀποτέλεσμα 2 - 1 ὑπὲρ τοῦ «Πυρσοῦ» Γρεβενῶν. Οἱ νικηταί: Ἀβραμίδης, Ντούντας, Κιούρας, Τσιαουσίδης, Θολόπουλος, Μακρυγιάννης, Ξανθόπουλος, Λαδᾶς, Γάκις, Τσιαουσίδης, Κουτσομητρόπουλος. Ἀπὸ τὴν ὁμάδα τοῦ «Μακεδονικοῦ» διεκρίθησαν οἱ: Σιμιτσῆς Δ., Σιάπαντας Γκουτζιαμάνης Νικ. Ν. Ψ.

ΣΤΗ ΓΡΑΝΙΤΣΑ: Ἡ Α. Ε. Γρανίτσας διαιρέθηκε σὲ δυὸ ὁμάδες. Ἡ μία εἶναι ἡ Α. Ε. Καλουτσιανης καὶ ἡ ἄλλη ἡ Α. Ε. Γραβέλλας. Σὲ ἀγώνα ποὺ ἔδωσαν μεταξύ τους νικήτρια ἀναδείχτηκε ἡ Α. Ε. Καλουτσιανης μὲ 5 - 2.

Ἡ νικήτρια: Γκουρογιάννης, Στεφάνου, Τάσσης, Παπᾶς, Σιμιτζῆς, Γκουρογιάννης ΙΙ, Μαξιώτης, Λίγγας, Γκουρογιάννης ΙΙΙ, Κωτσάκης, Τάσσης ΙΙ. Β. Μ.

Μετὰ ἀπὸ πεισματώδη ἀγῶνα ἡ «Α.Ε.Κ.» ἐνίκησε τὸν «Π.Α.Ο.» μὲ 4 - 1. Ἡ νικήτρια: Ἀντωνίου, Μπέλλος, Ἰωάννης Μπάμπης, Ἰωάννης Λεωνίδας, Ντούλας, Σταθόπουλος ΙΙ, Χαρίσης, Ζηρός. Σ. Ζ.

ΣΤΗΝ ΚΛΕΙΣΩΡΕΙΑ: Ὁ ποδοσφαιρικὸς ὅμιλος Κλεισωρειᾶς, ἐπεβλήθη τοῦ Χ. Κιλάδι μὲ 3 - 0. Τὰ γκὸλ ἐσημείωσαν οἱ: Κωνσταντῖνος Δόβας (2) καὶ Ν. Παπαδόπουλος (1). Ἡ ὁμάδα: Ι. Παρσαλίδης, Α. Τουλιόπουλος, Α. Καραμπέρης, Σ. Καραμπέρης, Ε. Παρσαλίδης, Κ. Δόβας, Δ. Γερασόπουλος, Ν. Παπαδόπουλος, Ἀριστοτέλης Καραμπέρης, Χ. Τουλιόπουλος, Α. Τουλιόπουλος. Διακριθέντες οἱ: Α. Καραμπέρης, Δ. Γερασόπουλος καὶ Κ. Δόβας. Ε Π..

ΣΤΟΝ ΚΟΛΙΝΔΡΟ: Κατόπιν φιλικοῦ ἀγῶνος τῶν ὁμάδων Γυμνασίου καὶ Προσκόπων ἡ πρώτη ἐνίκησε μὲ σκὸρ 2 - . Ἡ σύνθεση τῆς νικητρίας: Κουτρούμπας, Τσολάκης, Τραούδας, Μελιτζιανὰς Κουλκουδίνας, Δεληγιάννης, Κοχλίκης, Ματσούκας, Γιαγκούδης, Ἀλκιζίδης, Σωπιάδης. Γ. Γ.

ΣΤΟΝ Ν. ΣΚΟΠΟ: Ἡ ἰσχυρὰ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα τοῦ φιλοπροοδευτικοῦ συλλόγου «Μοῦσσα» ἐνίκησε τὸ Βαλτοτόπι (κοινότης) μὲ 2 - 1 διὰ τὸ κύπελλον Βαγουρδῆ. Ἐπίσης ἡ ἴδια ἐνίκησε εἰς φιλικὸν τὸν «Τιτανικὸ» Σερρῶν μὲ 4 - 2. Διακρίθησαν οἱ: Μερτζημάκης, Μουδῆς, Πέτκογλου καὶ Μούσσης. Μ.

ΣΤΟ ΑΝΘΗΡΟ: Ἡ ὁμάδα τοῦ Ἀνθηροῦ ἐνίκησε τὴν ὁμάδα «Ἐπιλέκτων» μὲ 3 - 1. Οἱ νικηταί: Καραμάνης, Τσουτσουλιάνης, Γικουλέκος, Τσουτσουλιάνης ΙΙ, Τσιάγκος, Τσιαγκούλης, Λιάμπους, Μαργαρίτης, Κοσμᾶς, Νικολαΐδης, Σιομαλιάκης. Λ. Τ.

Ἕνα χαρακτηριστικὸ στιγμιότυπο ἀπὸ ἀγῶνα γιὰ τὸ ἑλληνικὸ πρωτάθλημα.

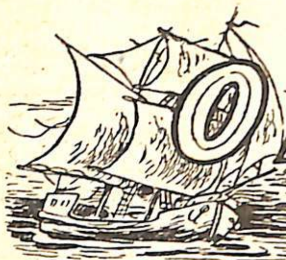
◆

Ἐσὺ καὶ οἱ ἄλλοι

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 313)

σκεία ἡ ἴδια, πολλὲς φορὲς ἀναγκάστηκε ν' ἀγωνιστῆ καὶ νὰ παλαίψη γιὰ νὰ μὴ χαθῆ... Τὸ ἴδιο καὶ γιὰ τοὺς Νόμους: ὁ πολίτης ἀλλὰ κι' ὁ ξένος ποὺ εἶναι περαστικὸς ἀπὸ τὴ χώρα, πρέπει νὰ σέβεται τοὺς νόμους αὐτῆς τῆς χώρας. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ δικαιολογία «Ἐμένα ἡ δική μου ἡ θρησκεία λέει ἄλλα». Πάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα κι' ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἐμίλησε. «Τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι!» εἶχε πῆ. Δηλαδή. «Μιὰ κι' εἶστε ὑπήκοοι τοῦ Καίσαρα καὶ σᾶς κυβερνοῦν οἱ νόμοι τοῦ Καίσαρα, θὰ τοὺς ὑπακούσετε. Κι' αὐτὸ δὲν σᾶς ἐμποδίζει διόλου νὰ ζῆτε σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ θέλημά μου...». Τί τὰ θέλεις Θάνο μου! Ἡ ζωὴ μοῦ ἔχει μάθει πὼς μόνο ἡ κακόπιστοι ἄνθρωποι, οἱ μπαγαμπόντες, κοιτάζουν πῶς νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τοῦτο ἢ ἀπὸ κεῖνο τὸ χρέος τους. Ὁ σωστός, ὁ τίμιος ἄνθρωπος, εἶναι πάντα καλὸς χριστιανός, τέλειος πολίτης καὶ πατριώτης ἄψογος. Καὶ χωρὶς καμμιὰ δυσκολία! Σὲ βεβαιώνω...

Μαρίνα Κ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὸ ρεῦμα ὡστόσο ἦταν τόσο δυνατό, ποὺ τοὺς παρέσυρε πρὶν προφτάσουν οἱ ἰθαγενεῖς νὰ τοὺς κυνηγήσουν.

— Πρὸς τὴν ἀριστερὴ ὄχθη πρόσταξε ὁ Ντίκ.

— Πρὸς τὴν ἀριστερὴ ὄχθη! ἐπανέλαβε ὁ Ἡρακλῆς δίνοντας ἕνα γερὸ σκούντημα στὸ κουπί.

Ὁ Ντὶκ Σάντ ἦρθε καὶ κάθησε κοντά του κοιτάζοντας ἀδιάκοπα τὸ ποτάμι ποὺ ἔφεγγε στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Δὲν παρατήρησε τίποτε ὕποπτο. Καμμιὰ πιρόγα δὲν ξεκόλλησε ἀπὸ τὴν ὄχθη γιὰ νὰ τοὺς κυνηγήση.

Ἴσως οἱ ἰθαγενεῖς νὰ μὴν εἶχαν πιρόγες.

Ἀλλὰ καλοῦ - κακοῦ ἔμεναν πιὰ διαρκῶς στὴν ἀριστερὴ ὄχθη.

Τὶς ἄλλες μέρες - ἀπὸ τὶς 11 ὡς τὶς 14 τοῦ μηνὸς — ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ οἱ σύντροφοί της, παρατήρησαν ὅτι τὸ τοπεῖο ἄλλαξε.

Σιγὰ - σιγὰ ἡ βλάστηση ἐξαφανίστηκε. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς τὸ ποτάμι τώρα, κυλοῦσε μέσα στὴν ἔρημο. Μιὰ ἔρημο ποὺ θύμιζε ἐκείνη τὴ φοβερὴ ἔρημο Καλαχάρι ποὺ συνάντησε ὁ Λίβινγκστον στὸ πρῶτο του ταξίδι.

Καὶ κεῖνο τὸ ἀτελείωτο ποτάμι ποὺ δὲν ἔλεγε νὰ τελειώση, νὰ χυθῆ πιὰ στὴ θάλασσα!

Ἄρχισαν νὰ ὑποφέρουν ἀπὸ τροφή. Σ' ἐκεῖνον τὸν ξερότοπο, δὲν μποροῦσαν νὰ ζήσουν ζῶα, καὶ τὸ ποτάμι, δὲν εἶχε πιὰ ψάρια. Σιγὰ - σιγὰ ἔφαγαν τὶς λιγοστὲς προμήθειές τους.

Τὴ νύχτα δὲν ἄκουγαν πιὰ τὰ οὐρλιαχτὰ τῶν θηρίων. Μόνον κάποια φαρμακερὰ βατράχια κόαζαν κάπου, μακριά.

Ὁ Ντὶκ τὰ εἶχε χαμένα, ὅταν ὁ Ἡρακλῆς τοῦ θύμισε πὼς οἱ ἰθαγενεῖς στὶς ἄγονες περιοχὲς τρεφόνταν μὲ τὶς τρυφερὲς ρίζες τῆς φτέρης, καὶ τὰ βλαστάρια τῶν παπύρων ποὺ φύτρωναν ἄφθονα στὶς ὄχθες.

Αὐτὰ βέβαια δὲν ἦταν θρεπτικὴ τροφή, ἦταν πάντως κάτι.

Ὡστόσο τὴν ἄλλη μέρα χάρις στὸν ξάδερφο Βενέδικτο, ἔφαγαν κάτι πιὸ θρεπτικό, καὶ νὰ πῶς: ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ ἔπιασε τὸν «ἐξάποντους Μπενέντικτους», ὁ σοφὸς ξαναβρῆκε τὰ κέφια του.

Σιγούρεψε φυσικὰ πρῶτα τὸ ἔντομό του στὸ πιὸ ἀσφαλὲς μέρος — τὸ καρφίτσωσε δηλαδὴ μπροστὰ - μπροστὰ στὸ καπέλλο του — κι' ὕστερα, ὅταν ὁ Ντὶκ καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἔβγαιναν γιὰ ρίζες τοὺς ἀκολουθοῦσε, ψάχνοντας μὴ τυχὸν κι' εὕρισκε καὶ κανένα ἄλλο σπάνιο κολεόπτερο.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ψάχνοντας μέσα στὰ ψηλὰ χόρτα, σήκωσε ἕνα παράξενο πουλί, ποὺ μόλις τὸ εἶδε ὁ Ντὶκ σήκωσε εὐθὺς τὴν καραμπίνα του.

— Ντὶκ μὴ τραβᾶς! φώναξε ὁ Βενέδικτος.

— Θὰ τραβήξω! εἶπε ὁ Ντίκ. Μᾶς χρειάζεται!

— Ἕνα πουλὶ δὲν φτάνει νὰ χορτάση πέντε πεινασμένους! ἐπέμεινε ὁ Βενέδικτος.

— Φτάνει γιὰ νὰ προγευματίση ὁ Τζάκ! εἶπε ὁ Ντίκ, σημαδεύοντας τὸ πουλὶ ποὺ εἶχε σταθῆ σ' ἕνα κλαδί.

— Ὄχι! Ὄχι! Εἶναι ἕνας «δείκτης». Ἂν τὸν ἀκολουθήσουμε, θὰ μᾶς πάη σὲ μέρος ποὺ βρίσκεται ἄφθονο μέλι!

Αὐτὸ ἦταν ἐπιχείρημα ὁλκῆς. Ὁ Ντὶκ κατέβασε τὸ τουφέκι του γιατὶ συλλογίστηκε πὼς τὸ μέλι ἦταν καλύτερο ἀπὸ τὸ πουλί. Μὲ τὸν Βενέδικτο ἄρχισαν τότε ν' ἀκολουθοῦν τὸν «δείκτη» ποὺ μὲ μικρά, γοργὰ πηδήματα δὲν ἄργησε νὰ τοὺς πάη σὲ κάτι κουφάλες ὅπου βούιζε ἕνα πυκνὸ μελίσσι.

Ὁ Ντὶκ τὸ κάπνισε μὲ χόρτα ξερὰ ποὺ τὰ ἄναψε, καὶ σὲ λίγο γύριζαν στὴ βάρκα φορτωμένοι κερῆθρες μὲ περίφημο ἀρωματικὸ μέλι.

Ἔφαγαν ὅλοι μὲ πολὺ ὄρεξη, ἀλλὰ κι' αὐτὸ δὲν ἦταν φαΐ νὰ τοὺς βαστάξη.

Εὐτυχῶς ποὺ κατὰ τὶς δώδεκα τοῦ μηνὸς ἡ πιρόγα βρέθηκε σὲ μιὰ περιοχὴ ὅπου εἶχαν πέσει ἀκρίδες. Σκέπαζαν τὸ χῶμα καὶ τοὺς θάμνους, σὲ ὕψος πολλῶν ἑκατοστῶν.

Ὁ ξάδερφος Βενέδικτος δὲν παρέλειψε ὡστόσο νὰ πῆ πὼς οἱ ἰθαγενεῖς τρέφονταν μὲ αὐτὰ τὰ «ὀρθόπτερα» — πρᾶγμα ποὺ εἶναι ἀπολύτως ἀληθινό. Καὶ ὁ Ντὶκ πρότεινε εὐθὺς νὰ δοκιμάσουν. Ἄναψαν χόβολη, κι' ἅπλωσαν ἀπάνω ἀρκετὲς ἀπ' αὐτὲς τὶς ἀκρίδες.

Μιὰ ἔρημη, μισογκρεμισμένη, χορταριασμένη καλύβα.

Ἦταν πιὸ νόστιμες κι' ἀπὸ γαρίδες, καὶ ὁ σοφὸς δέχτηκε ἄφθονα συγχαρητήρια, γιατὶ πραγματικὰ φαίνεται πὼς οἱ ψητὲς ἀκρίδες εἶναι περίφημος μεζές, κι' ὄχι μόνον γιὰ πεινασμένους ἀνθρώπους.

Ὁ ξάδερφος Βενέδικτος, ἔφαγε μιὰ καλὴ μερίδα — ἀναστενάζοντας πάντα, βέβαια — ἀλλὰ πάντως ἔφαγε.

Ὡστόσο αὐτὲς οἱ τελευταῖες δοκιμασίες, εἶχαν πιὰ πολὺ κουράσει τοὺς ταξιδιῶτες.

Ἡ μεγάλη ζέστη τῆς ἡμέρας, ἡ φοβερὴ νυχτερινὴ ὑγρασία, εἶχαν κλονίσει τὴν ὑγεία ὅλων.

Ἐκεῖνος ποὺ ἦταν πιὸ γερὸς ἀπ' ὅλους ἦταν εὐτυχῶς ὁ μικρὸς Τζάκ, ποὺ ἔδειχνε πολὺ μεγάλη ἀντοχὴ γιὰ τὴν ἡλικία του.

Ἦταν πιὰ καιρὸς νὰ φτάσουν, κι' ὅσο κρατοῦσε αὐτὸ τὸ ταξίδι, τόσο ἀνησυχοῦσε ὁ Ντίκ.

Κατὰ τὶς 14 Ἰουλίου, τὸ ποτάμι ἄλλαξε κατεύθυνση.

Ὁ μικρὸς Τζὰκ ἦταν μπροστά, στὴν πλώρη τῆς βάρκας, ὅταν ξαφνικὰ ἔμπηξε μιὰ φωνή.

— Ντίκ, ἔλα νὰ δῆς! Ἡ θάλασσα!

— Ἡ θάλασσα!

Μ' ἕνα πήδημα ὁ Ντὶκ βρέθηκε στὴν πλώρη πλάϊ στὸν Τζάκ.

— Αὐτὸ ποὺ βλέπεις δὲν εἶναι ἡ θάλασσα, εἶπε. Εἶναι ἕνα ἄλλο μεγάλο ποτάμι, ὅπου χύνεται τὸ δικό μας. Φαντάζομαι πὼς εἶναι ὁ Κογκὸς τὸ μεγαλύτερο ποτάμι τῆς Ἀφρικῆς. Αὐτὸ Τζὰκ θὰ μᾶς πάη σίγουρα στὴ θάλασσα!

— Ἀπὸ τὸ στόμα σου καὶ στοῦ Θεοῦ τὸ αὐτὶ παιδί μου! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

Ἂν ἦταν ὁ Κογκός, δὲν θ' ἀργοῦσαν νὰ φτάσουν στὶς πορτογαλλικὲς ἀκτές, στὴ σωτηρία!

Τὶς 15, 16, 17 καὶ 18 τοῦ μηνὸς ἄρχισαν νὰ πλέουν σὲ μιὰ περιοχὴ μὲ ἄφθονη βλάστηση ὅπως πρίν, ὅπου ἀφθονοῦσε τὸ κυνήγι.

Ἐκεῖ ἔφαγαν πάλι καλὰ καὶ χόρτασαν, καὶ διόρθωσαν ὅσο καλύτερα μποροῦσαν τὴ βάρκα τους ποὺ ἔμοιαζε περισσότερο ἀπὸ ποτὲ μὲ δεμάτι χόρτων.

Λίγες μέρες ὑπομονὴ ἀκόμη, ἔλεγε ὁ Ντίκ, καὶ τὰ βάσανά τους θὰ τελείωναν.

Ὅπου τὴ νύχτα τῆς 17 Ἰουλίου, συνέβηκε κάτι ποὺ ἔβαζε καὶ πάλι τὴ ζωή τους σὲ κίνδυνο.

Κατὰ τὶς 3 τὴ νύχτα ξύπνησαν ὅλοι ἀπὸ μιὰ παράξενη δυνατὴ βουή. Κάτι ποὺ θύμιζε μακρυνὸ μπουμπουνητό.

Ὁ Ντὶκ Σάντ, πολὺ ἀνήσυχος, στάθηκε ὄρθιος στὴν πλώρη, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη ποῦθε ἐρχόταν αὐτὴ ἡ βουή. Ἐνῶ ἡ κυρία Οὐέλντον, ὁ ξάδερφος Βενέδικτος κι' ὁ Τζὰκ καθόνταν στὸ βάθος τῆς βάρκας, φώναξε κοντά του τὸν Ἡρακλῆ.

Ἡ νύχτα ἦταν ἐξαιρετικὰ ἥσυχη. Φύλλο δὲν κουνιόταν, ποῦθε ἐρχόταν ἐκεῖνο τὸ μπουμπουνητό;

— Νὰ δῆτε ποὺ θὰ εἶναι ἡ θάλασσα! εἶπε ὁ Ἡρακλῆς.

Μακάρι! Ἀλλὰ ποιὸς τὸ πίστεψε;

— Ὄχι! εἶπε ὁ Ντὶκ Σάντ. Δὲν εἶναι ἡ θάλασσα!

— Τότε τί εἶναι; ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς.

— Ἡ μέρα θὰ μᾶς δείξη τί εἶναι. Ἂς περιμένουμε.

Καὶ περίμεναν...

Ὡστόσο ὁ θόρυβος ὅσο πήγαινε καὶ μεγάλωνε. Θάλεγε κανεὶς ὅτι μπουμπουνίζε ἀδιάκοπα.

Στὸ τέλος ξημέρωσε.

Μισὸ μίλλι μπροστὰ ἀπὸ τὴν πιρόγα τους, ἦταν ἕνα παράξενο, χαμηλὸ σύννεφο.

Δὲν ἦταν συνηθισμένοι ἀτμοὶ τοῦ ποταμοῦ, αὐτὸ τὸ κατάλαβαν καλύτερα ὅταν μὲ τὶς πρῶτες ἀχτίδες τοῦ ἥλιου, εἶδαν ἕνα θαυμάσιο οὐράνιο τόξο νὰ ἑνώνη τὴ μιὰ ὄχθη μὲ τὴν ἄλλη.

— Στὴν ὄχθη! φώναξε ξαφνικὰ ὁ Ντὶκ Σάντ. Θεέ μου! Ἐλπίζω νὰ μᾶς μένη ἀκόμα καιρός!

Στὴ φωνή του, ὅλοι μαζεύτηκαν στὴν πλώρη ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἡρακλῆ ποὺ κρατοῦσε τὸ τιμόνι καὶ στὴν ξαφνικὴ προσταγὴ τοῦ Ντὶκ τὸ γύρισε τόσο ἀπότομα, ποὺ ὅλη ἡ πιρόγα ἔτριξε.

— Τί εἶναι Ντίκ; Τί τρέχει; ρώτησε φοβερὰ ἀνήσυχη ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Εἶναι καταρράκτης κυρία Οὐέλντον! φώναξε ὁ Ντὶκ Σάντ. Στὴν ὄχθη Ἡρακλῆ ὁλοταχῶς, εἰδεμὴ εἴμαστε χαμένοι. Αὐτὸ τὸ μπουμπουνητὸ ποὺ ἀκούγαμε, εἶναι ὁ καταρράχτης, κι' αὐτὸ τὸ σύννεφο μπροστά μας εἶναι οἱ ὑδρατμοί.

Ὁ Ντὶκ Σάντ εἶχε δίκηο!

Σὲ ἀπόσταση μόλις μισοῦ μιλλιοῦ, τὸ ποτάμι κοβόταν ἀπότομα, καὶ σχημάτιζε ἕναν τεράστιο καταρράχτη ποὺ χυνόταν μὲ ὁρμὴ πενῆντα μέτρα πιὸ κάτω.

Παρὰ τρίχα ἡ πιρόγα τους νὰ καταποντιστῆ μέσα στὴ φοβερὴ ἐκείνη ἄβυσσο...

Σ. Β.

Ὁ Ἡρακλῆς κι' ὁ Ντίκ, μὲ ὑπεράνθρωπες προσπάθειες (γιατὶ σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος τὸ ποτάμι ἦταν ἐξαιρετικὰ ὁρμητικὸ) κατόρθωσαν νὰ «ρίξουν» κυριολεκτικὰ τὴν πιρόγα στὴν ἀριστερὴ ὄχθη.

Ὁ τρομερὸς κίνδυνος ἀπὸ τὸν ὁποῖο εἶχαν ξεφύγει παρὰ τρίχα, τοὺς ἔκανε ὅλους σιωπηλούς.

Σ' ἐκείνη τὴν ἀριστερὴ ὄχθη ποὺ πῆγαν κι' ἄραξαν, τὸ δάσος ἄρχιζε σχεδὸν ἀμέσως ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ.

Μπροστά τους εἶχαν ἕνα πυκνὸ πράσινο παραπέτασμα ποὺ συνεχιζόταν ὁ Θεὸς μονάχα ξέρει πόσα μίλλια.

Τὸ φῶς δὲν μποροῦσε νὰ περάση τὰ πυκνὰ φυλλώματα, καὶ δὲν ἀκουγόταν τίποτε: οὔτε φωνὴ ζώου οὔτε λάλημα πουλιοῦ.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ συλλογιζόταν μὲ κρυφὴ τρομάρα ὅτι βρίσκονταν στὴν περιοχὴ τῶν καννιβάλων, κι' ὅτι ἔπρεπε νὰ διασχίσουν ὅλο τὸ Κάτω Κογκὸ πεζῆ, ἀφοῦ ἡ πιρόγα τους ἦταν πιὰ ἄχρηστη.

Ἦταν ἕνα φοβερὸ χτύπημα τῆς μοίρας, ἀκριβῶς ὅταν εἶχαν ἀρχίσει νὰ ἐλπίζουν πὼς πλησίαζε τὸ τέλος ἀπὸ τὰ βάσανά τους. Πότε ἐπιτέλους θὰ χάραζαν καὶ γι' αὐτοὺς καλύτερες μέρες; Πότε θὰ τοὺς λυπόταν ὁ Θεός;

Μόλις ὡστόσο ἡ βάρκα «ἀκοστάρισε» στὴν ὄχθη, ὁ Δίγκος ἄρχισε νὰ δείχνη ζωηρὰ δείγματα ἀνησυχίας ἀλλὰ καὶ μαζὶ θλίψης. Τὸ μαλλί του εἶχε σηκωθῆ ὄρθιο, ἐνῶ συγχρόνως ἔρριξε τ' αὐτιά του πίσω, κι' ἄρχισε νὰ οὐρλιάζη παραπονετικά.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε προσεκτικὰ — τὰ πάντα τώρα δὲν τοὺς εἰδοποιοῦσαν γιὰ ἕναν κίνδυνο; — ἄρχισε ν' ἀναρωτιέται μήπως τὸ πιστὸ ζῶο εἶχε ἀντιληφθῆ τίποτε. Κανένα θηρίο ποὺ παραμόνευε ἢ τίποτε καννίβαλους κρυμμένους πίσω ἀπὸ τοὺς ψηλοὺς πάπυρους.

Ὡστόσο γρήγορα κατάλαβε πὼς πιὸ πολὺ παράπονο παρὰ θυμὸ ἔδειχνε τὸ ζῶο. Τὰ παράξενα καμώματα τοῦ Δίγκου, τράβηξαν ὅλων τὴν προσοχὴ — ἀκόμη καὶ τοῦ μικροῦ Τζάκ.

— Θάλεγε κανεὶς πὼς κλαίει! εἶπε.

Καὶ τὸ ἀγοράκι πλησίασε κι' ἀγκάλιασε τὸ κεφάλι τοῦ ἀγαπημένου του συντρόφου.

Ὅμως γιὰ πρώτη φορὰ ὁ Δίγκος δὲν ἐκάθησε. Ἐξέφυγε τοῦ Τζάκ, πήδησε στὸ νερό, καὶ σὲ λίγο χάνονταν στὴ λόχμη.

Κανένας τους δὲν ἤξερε τί νὰ ὑποθέση. Ὁ Ἡρακλῆς ὡστόσο ἔδεσε τὴν πιρόγα σ' ἕνα δέντρο, κι' ὅλοι πήδησαν ἔξω, στὴν παραλία ποὺ τὴν ἐσκίαζαν πανύψηλα δέντρα.

Δὲν ὑπῆρχε βέβαια οὔτε ἴχνος ἀπὸ μονοπάτι. Τὰ πατημένα ὡστόσο χορτάρια, ἔδειχναν καθαρὰ ὅτι στὸ μέρος ἐκεῖνο, εἶχαν περάσει πρόσφατα ἰθαγενεῖς ἢ θηρία.

Ὁ Ντὶκ Σὰντ μὲ τὸ τουφέκι στὸ χέρι κι' ὁ Ἡρακλῆς κρατώντας τὸ τσεκούρι του, δὲν ἄργησαν ν' ἀνακαλύψουν τὸν Δίγκο.

Ἦταν φανερὸ πὼς τὸ ζῶο ἀκολουθοῦσε κάποια ἴχνη, μὲ τὸ ρύγχος στὸ χῶμα.

Κάτι γύρευε. Κάτι εἶχε ἀνακαλύψει — ἢ θυμηθῆ ἐκεῖ...

— Προσοχή! φώναξε ὁ Ντίκ. Κυρία Οὐέλντον, κύριε Βενέδικτε, σᾶς παρακαλῶ πολὺ μὴν ἀπομακρύνεστε. Πρέπει ν' ἀκολουθήσουμε τὸ Δίγκο, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ χωρίσουμε, γιατὶ αὐτὸ τὸ μέρος δὲν μοῦ φαίνεται καὶ πολὺ σίγουρο.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Δίγκος κούνησε τὸ κεφάλι σὰ νὰ τοὺς παρακαλοῦσε νὰ τὸν ἀκολουθήσουν, κι' ὕστερα προχώρησε στὸ δρόμο του μὲ μικρά, γοργὰ πηδήματα.

Σὲ λίγο ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ οἱ ἄλλοι, σταμάτησαν μαζὶ μὲ τὸ σκυλὶ μπροστὰ σὲ ἕνα γέρικο νεροπλάτανο, ποὺ βρισκόταν σ' ἕνα μικρὸ ξέφωτο μέσα στὸ δάσος.

Ἐκεῖ ἦταν μιὰ ἔρημη, μισογκρεμισμένη χορταριασμένη καλύβα.

Μπροστὰ σ' αὐτὴν τὴν καλύβα, ὁ Δίγκος οὔρλιαζε σπαραχτικά.

Ποιὸς νὰ μένη ἄραγε ἐκεῖ; φώναξε ὁ Ντὶκ Σάντ.

Μπῆκε στὴν καλύβα.

Ἡ κυρία Οὐέλντον καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ἀκολουθοῦσαν. Τὸ θέαμα ποὺ παρουσιάστηκε μπροστὰ στὰ μάτια τους τότε ἦταν πολὺ θλιβερό.

Στὸ χῶμα ἄσπριζαν ἀνθρώπινα κόκκαλα...

— Κάποιος πέθανε σ' αὐτὴ τὴν καλύβα! εἶπε ἡ κυρία Οὐέλντον.

— Ὁ ἀφέντης τοῦ Δίγκου! φώναξε ὁ μικρὸς Τζάκ.

— Ὁ ἀφέντης τοῦ Δίγκου! Ἔχει δίκηο ὁ μικρός! φώναξε ὁ Ἡρακλῆς ποὺ καμάρωνε ἀκόμη κι' ἐκείνη τὴ δραματικὴ στιγμὴ γιὰ τὴν ἐξυπνάδα τοῦ «μικροῦ».

Ἔτσι ἐξηγοῦνται τὰ οὐρλιάσματά του! εἶπε κι' ὁ ξάδερφος Βενέδικτος.

— Γιὰ κοιτᾶξτε! εἶπε ὁ Ντίκ.

Ἔδειχνε στὸ βάθος τῆς καλύβας τὸν κομμένο κορμὸ ἑνὸς ἄλλου νεροπλάτανου, ποὺ θὰ τὸν ἔφεραν ἐκεῖ γιὰ κάθισμα.

Σ' αὐτὸν τὸν κορμὸ ἦταν χαραγμένα μ' ἕνα κοκκινωπὸ χρῶμα ποὺ ἔγερνε πρὸς τὸ καφετὶ δυὸ γράμματα.

Ἦταν ἀχνά, μισοσβυσμένα, καὶ μόλις διαβάζονταν.

Ὁ Δίγκος εἶχε σταματήσει μπροστά τους ἁπλώνοντας τὸ πόδι του σὰ νάθελε νὰ τοὺς τὰ δείξη.

— Σ. Β., διάβασε ὁ Ντὶκ Σάντ. Τὰ γράμματα ποὺ ξεχώρισε ὁ Δίγκος στοὺς κύβους τοῦ Τζάκ. Τὰ γράμματα ποὺ εἶναι χαραγμένα στὸ πέτσινο περιλαίμιό του... Αὐτὸ σημαίνει...

Δὲν τελείωσε τὴ φράση του. Ἔσκυψε καὶ μάζεψε ἀπὸ χάμω ἕνα μικρὸ τενεκεδένιο κουτὶ ποὺ ὅταν τ' ἄνοιξε, βρῆκε μέσα ἕνα χαρτὶ διπλωμένο.

Τὸ ξεδίπλωσε, καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζη:

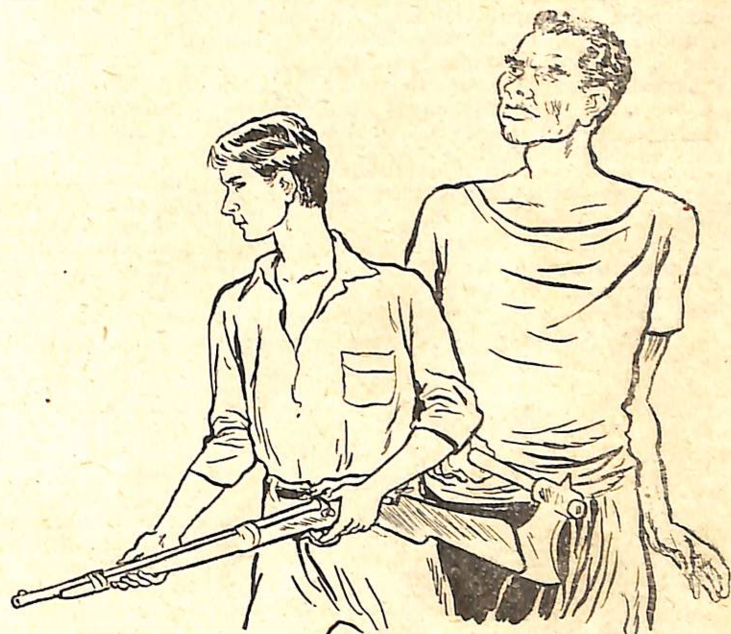
«Μὲ σκότωσε... μὲ λήστεψε... ὁ ὁδηγός μου Νεγκόρο... 3 Δεκεμβρίου 1871... ἐδῶ... 120 μίλια ἀπὸ τὴν ἀκτή... Ὁ Δίγκος... εἶναι δικός μου...

Σαμουὴλ Βερνὸν»

Αὐτὸ τὸ σημείωμα ἐξηγοῦσε πιὰ τὰ πάντα. Ὁ Σαμουὴλ Βερνὸν εἶχε ξεκινήσει μὲ τὸ σκύλο του τὸ Δίγκο καὶ τὸν ὁδηγό του τὸν Νεγκόρο, νὰ ἐξερευνήση τὴν Κεντρικὴ Ἀφρική. Θὰ εἶχε μαζί του χρήματα, καὶ ὁ Νεγκόρο θὰ ἔβαλε στὸ νοῦ του νὰ τὸν σκοτώση καὶ νὰ τὸν ληστέψη.

Ὁ Γάλλος ἐξερευνητής, ὅταν ἔφτασε σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, θὰ πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ μείνη καὶ νὰ ξεκουραστῆ μέσα στὴν καλυβοῦλα ὅπου βρισκόνταν τώρα. Ἐκεῖ, ὁ Νεγκόρο βρῆκε τὴν εὐκαιρία νὰ τὸν πληγώση θανάσιμα. Πῆρε τὰ χρήματα κι' ἔφυγε.

Ἔτσι ἔπεσε στὰ χέρια τῶν Πορτογάλων, ποὺ ἤξεραν πὼς ἦταν πράκτορας τοῦ Ἀλβέζ. Τὸν ἔστειλαν νὰ δικαστῆ στὸν Ἅγιο Παῦλο τῆς Λοάντας, κι' ἐκεῖ τὸν καταδίκασαν σὲ καταναγκαστικὰ ἔργα διὰ βίου. Ξέρουμε μὲ τί τρόπο ἐδραπέτευσε, πῆγε στὴ Νέα Ζηλανδία καὶ βρῆκε θέση — γιὰ κακὴ τύχη ἐπιβατῶν καὶ πληρώματος — σὰν μάγειρας στὸν «Προσκυνητή».

Ὁ Ντὶκ Σὰντ κρατώντας τὸ ντουφέκι κι' ὁ Ἡρακλῆς τὸ τσεκούρι...

Τί συνέβηκε ὅμως ὕστερα ἀπὸ τὸ ἔγκλημα τῆς καλύβας;

Δὲν ἦταν δὰ δύσκολο νὰ τὸ φαντασθῆ κανείς.

Ὁ δύστυχος ὁ Βερνὸν πρὶν ξεψυχήση, πρόφτασε νὰ χαράξη σ' ἕνα κομμάτι χαρτὶ ποιὸς ἦταν ὁ δολοφόνος του, καὶ νὰ πῆ νὰ φροντίζουν γιὰ τὸν Δίγκο.

Αὐτὸ τὸ σημείωμα, τὸ ἔκλεισε ἴσως στὸ ἴδιο τὸ ντενεκεδένιο κουτὶ ποὺ εἶχε τὰ χρήματά του πρὶν τοῦ τὰ κλέψη ὁ Νεγκόρο. Κι' ὕστερα κάνοντας μιὰ ὕστατη προσπάθεια χάραξε μὲ τὸ αἷμα του τ' ἀρχικά του σ' ἐκεῖνο τὸν κορμό.

(Συνέχεια στὸ ἐρχόμενο)

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΙΚΡΗΣ

Μιὰ μικρὴ βρέθηκε μέσα σὲ πολυκοσμία καὶ ἔχασε τὴν μαμά της. Κύτταξε γύρω καὶ μὴ βλέποντάς την ἄρχισε νὰ ρωτᾶ τοὺς διαβάτες.

— Σᾶς παρακαλῶ, μήπως εἴδατε μιὰ μαμὰ δίχως τὸ κοριτσάκι της;

Σπυρίδων Τσιγγλιφῆς
Βόλος

⁂

— Λέγε, Τάκη, τί ἦταν ὁ Κολόμβος;

— Κόττα, κύριε.

— Κόττα; Ποῦ τὸ ἔμαθες;

— Δὲν ἀκούσατε ποὺ λένε τὸ αὐγὸ τοῦ Κολόμβου;

(Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Ν. Σαΐνη)

ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Δάσκαλος: Δὲν μοῦ λὲς Νίτσα γιατὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος πέθανε νέος;

Νίτσα: Γιατὶ δὲν πρόφθασε νὰ γεράση, κύριε.

(Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς)

⁂

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑΣ

Ὁ καθηγητής: Γιατί πίνουμε νερὸ Τάκη;

Τάκης: Γιὰ νὰ σβύσουμε τὴ φωτιὰ κύριε ποὺ παράγεται μέσα μας ἀπὸ τὰς καύσεις.

(Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Ταπεινὸ)

Χριστάκης: Μπαμπᾶ τὰ μάτια ἔχουν παιδιά;

Πατέρας: Ὄχι, παιδί μου.

Χριστάκης: Γιατί τότε, λένε ἡ Κόρη τοῦ ματιοῦ;

⁂

Παῦλος: Γιαγιὰ ἡ καραβάνα μιλάει;

Γιαγιά: Ἀδύνατον...

Παῦλος: Πῶς λένε τότε, λόγια τῆς καραβάνας.

(Ἐστάλησαν ἀπὸ τὸ Χρῖστο Δημητριάδη, Ἀγροτοπαιδόπολη Θεσσαλονίκης)

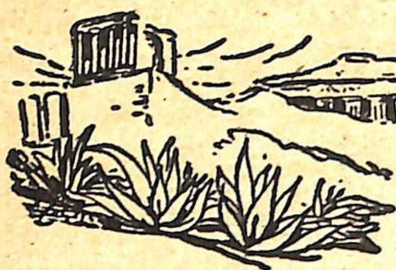
⁂

— Πόσα πρόβατα ἔχεις μπάρμπα;

— 100 κεφάλια.

— Καὶ γὼ νόμιζα πὼς ἦταν ὁλόκληρα...

Γουλιέλμος Τέλλος

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Στὴ Δράμα

Συνεχίζουμε τὸ ταξίδι μας μὲ τὸ τραῖνο, περνῶντας τώρα μιὰ δεύτερη πεδιάδα, γεμάτη καπνοφυτεῖες.

Ἀφήκαμε πίσω μας τὸν κάμπο τῆς Ὀδομαντικῆς, καὶ μπαίνουμε σ' ἕνα δεύτερο, τὸ ἴδιο μεγάλον καὶ καρπερό, τὸν κάμπο τῆς Ἠδωνίδας. Μακρυά, σὰ φρουροὶ διακριτικοί, παραστέκουν τὸ διάβα μας, οἱ βουνοσειρὲς τοῦ Ὀρβήλου κι' ἀπαλὴ ἀγναντεύεται πέρα ἡ Κερκενῖτις, ἡ ξακουστὴ λίμνη. Παρέκει εἶναι ἡ Ροδόπη, τὸ θαυμαστὸ βουνό, ποὺ ἀποτελεῖ τὸ ἀκρότατο πλαίσιο τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας καὶ Δυτικῆς Θράκης.

Ἀπ' τὰ σπλάχνα της ἀναβλύζει τὸ πιὸ ἐξαίσιο ποτάμι, ὁ Νέστος, ποὺ θὰ τὸ βροῦμε ἀργότερα, σ' ἄλλες πορεῖες στὸ δρόμο μας.

Γιὰ τὴν ὥρα πᾶμε... Ἀλήθεια ποῦ πᾶμε;

— Θὰ σᾶς τὸ πῶ μ' ἕνα αἴνιγμα, λέει ὁ Φάνης, ποὺ πάντα τ' ἀρέσει νὰ παίζη μὲ τὶς διπλὲς σημασίες τῶν λέξεων: «Ποιὰ εἶναι ἡ πολιτεία, ποὺ σὰν τὴν δοῦμε, χειροκροτοῦμε;»

—Ἡ Δράμα, λέει ἡ Μυρτώ.

— Γράψε λάθος, τοὺς διορθώνει ὁ Λεωνίδας. Τὸ δρᾶμα χειροκροτοῦμε, ὄχι τὴ Δράμα. Δὲν εἶναι τοῦ ἴδιου γένους τὰ δυό σου συνώνυμα.

— Ψύλλους στ' ἄχερα, λέει ἡ Μυρτώ. Τὸ αἴνιγμα ἦταν ὡραῖο. Κάνε ἕνα κι' ἐσύ, ἂν μπορῆς.

— Πολὺ εὐχαρίστως, λέει ὁ Λεωνίδας. Ποιὰ πόλη δὲν πάει ποτὲ μὲ τὰ πόδια της;

—Ἡ Καβάλλα, φωνάζει ὁ Φάνης, γελῶντας.

Μὰ τότε παίρνουμε ὅλοι φόρα καὶ τὸ τραῖνο διασκεδάζει μαζί μας. Ὅλοι οἱ ἐπιβάτες φιλοτιμοῦνται νὰ λύσουν ἢ καὶ νὰ φτιάξουν αἰνίγματα μιᾶς ἀνάλογης προχειρότητας.

— Ποιὰ εἶναι ἡ πόλη ποὺ θρέφει λουλούδια ἐξωτικά; Φυσικὰ οἱ Σέρρες, μὲ ἕνα ρ, ὅταν γίνονται θερμοκήπια.

Μά, σὲ λίγο, τραβᾶ τὴ ματιά μας ὁ κάμπος μὲ τὰ καπνὰ καὶ τὸ καλαμπόκι του. Ἕνας ἥρωας μυθολογικός, ποὺ τὸν ἔλεγαν Ἤδωνα, ἕνας δοξασμένος γενάρχης μιᾶς ράτσας ἑλληνικῆς, ἔφερε ἐδῶ τὸ λαὸ του τοὺς Ἠδωνοὺς κι' ἡ χώρα αὐτὴ πῆρε τ' ὄνομα Ἠδωνίς. Εἶναι ὁ τόπος ποὺ ἔχει γιὰ πλαίσιο γύρω τὴν Κερκινῦτιδα λίμνη τὸ Πάγγαιο ὄρος καὶ τὶς γαλάζιες ἀκρογιαλιὲς τοῦ Αἰγαίου, ἐκεῖ στὴν Καβάλλα. Τόπος ποὺ πέτρα δὲ βρίσκεις στὸ δρόμο σου. Μέρη εὔφορα, καρπερά, ὅλο χῶμα, καὶ πλούσιους σβώλους. Εἶναι οἱ ἐπαρχίες ποὺ δίνουν μεγάλες συγκομιδὲς σὲ καπνά, δημητριακὰ καὶ ἐξαίσια φρούτα. Ἡ γῆ τῆς ἐπαγγελίας εἶναι ἡ Μακεδονία μας. Γι' αὐτὸ ἦταν πάντα τὸ μῆλο τῆς ἔριδος γιὰ τὸν κάθε ἐπιδρομέα. Μά, ἀπ' τὰ πανάρχαια χρόνια, τὰ εὔφορα χώματά της, τὰ κάρπισε ὁ λαὸς μὲ τὸ αἷμα του, προασπίζοντας τὸν πολύτιμο θησαυρὸ τῆς ἐλευθερίας.

Τραγουδᾶμε ἐνθουσιασμένοι ὅσα τραγούδια μᾶς ἔρχονται μὲ τὸ ἅγιο ὄνομα τῆς Μακεδονίας, στὸ νοῦ.

«Δὲ θὰ πατήση Βούλγαρος
ἐχθρὸς δὲ θὰ τὴν πάρη».

— Τί κάνουν ἐκεῖ;

— Μαζεύουνε τὰ καπνὰ Φάνη. Δὲ βλέπεις; Τὰ κάτω τους φύλλα ἔχουν ἀρχίσει καὶ κιτρινίζουν.

Ἀλήθεια, ἀνάμεσα στὶς καπνοφυτεῖες γέροι καὶ νέοι, κοπέλλες, παιδιά, μὲ κοφίνια στὴν ἀγκαλιά, κάνουν τὴ συγκομιδὴ τοῦ καπνοῦ.

— Τὴν ξέρω αὐτὴ τὴ δουλειά, λέω στ' ἀνήψια μου. Εἴχαμε κι' ἐμεῖς στὴν Κρήτη καπνοφυτεῖες καὶ σὰν ἤμουν μικρή, εἶχα ἀσχοληθῆ μὲ τὸ μάζεμα τοῦ καπνοῦ.

Κάθε πρωΐ, πρὶν μᾶς πιάση ὁ ἥλιος, μπαίναμε στὰ φυτά, προσέχοντας φυσικὰ νὰ μὴν τὰ τσακίζουμε καὶ μαζεύαμε τὰ κίτρινα φύλλα. Τὰ κάναμε μάτσα καὶ τὰ τοποθετούσαμε στὰ κοφίνια. Ὕστερα, καθίζαμε, κάτω ἀπὸ τὸν ἴσκιο, καὶ τὰ περνούσαμε σὲ μεγάλες βελόνες, κάνοντας «κρεμαντολιὲς» ποὺ τὶς δέναμε σὲ καλάμια καὶ τὶς στήναμε στὶς λιάστρες νὰ ξεραθοῦν. Αὐτό, κάθε μέρα! Κι' ὅλο φούντωναν, τ' ἄλλο πρωΐ, τὰ πιὸ πάνω φύλλα καὶ χρύσιζαν κι' ἄστραφταν στὴν δροσούλα τὴν πρωϊνή.

Ἔτσι, ὅλο τὸ καλοκαίρι μαζεύαμε καπνὸ κι' ἐμεῖς τὰ παιδιὰ θυμώναμε καὶ λιγάκι γιατὶ δὲν ἔλεγε νὰ τελειώση. Μά, καὶ σὰν τελείωνε τὸ μάζεμα, ἄρχιζε τὸ παστέλιασμα. Ἰσιώναμε τὰ ξερὰ φύλλα, ποὺ τὸ φθινόπωρο μὲ τὴν ὑγρασία ἀπάλαιναν, καὶ τὰ κάναμε «τεύκια» καὶ κουλοῦρες ἕτοιμα γιὰ τὰ ἐργοστάσια.

Κι' ὕστερα πιὰ περιμέναμε τοὺς ἐμπόρους νὰ τ' ἀγοράσουν, γιὰ νὰ μπορέση τὸ σπίτι νὰ πάρη τὶς χειμωνιάτικες του προμήθειες καὶ μεῖς τὰ παιδιά, γιὰ ἀνταμοιβή, τὴν καινούργια ποδιὰ ποὺ μᾶς εἶχαν τάξει.

— Ναί, ἔτσι γίνεται ἡ δουλειὰ στὶς καπνοφυτεῖες, εἶπε ὁ Λεωνίδας. Δὲν τελειώνει μὲ μιᾶς, ὅπως τὸ λιομάζωμα ἢ τ' ἀμύγδαλα ἢ τὸ θέρος. Ὁ ἄνθρωπος σὰν φυτέψει, ἀπ' τὶς πρασιὲς τὰ νέα φυντάνια, τὰ παρακολουθεῖ πιὰ νὰ σέρνουν τὸ μπόϊ τους καὶ νὰ βγάζουν φύλλα. Ὕστερα, ἕνα ἕνα ποὺ ὡριμάζει, τὸ κόβει μὲ μόχθο κι' ὑπομονή. Δέστε τί χάρμα ματιοῦ εἶναι αὐτὲς οἱ τεράστιες ἐκτάσεις μὲ τοῦ καπνοῦ τὸ χρυσάφι. Ἡ ζωὴ τούτου τοῦ τόπου κρέμεται ἀπὸ τὴ καλὴ ἢ κακὴ σοδειὰ τοῦ καπνοῦ.

— Μὰ μὲ τέτοιο κοκκινωπὸ κι' ἄφθονο χῶμα πάντα θἄναι καλὴ ἡ σοδειά, λέει ἡ Μυρτώ.

— Καὶ μὲ τόσο φιλόπονους ἀνθρώπους, συμπληρώνει ὁ Φάνης.

— Ἀλλοίμονο εἶναι κι' ἡ τύχη στὴ μέση, τοὺς ἀποκρίνεται ὁ Λεωνίδας. Καμμιὰ φορά, μέσα στὸ καλοκαῖρι, ξεσπᾶ ἡ κακοκαιρία — ὄχι καὶ τόσο σπάνιο πρᾶγμα στὶς βόρειες αὐτὲς χῶρες — καὶ πέφτει μάλιστα καὶ χαλάζι. Ἀπελπισία πιάνει τότε τὸν κόσμο. Γιατὶ τὰ πολύτιμα φύλλα γεμίζουν τρυπίτσες καὶ ἄξαφνα κιτρινίζουν πρὶν ἀπ' τὴν ὥρα τους, καὶ πέφτουν ἄχρηστα πιὰ στὸ χῶμα. Ἔτσι, κι' ἂν τὰ μαζέψουν, δὲ θἄναι καλῆς ποιότητας τὰ καπνά, κι' ἡ τιμὴ ποὺ θὰ τοὺς προσφέρη ὁ ἔμπορος, θἄναι πολὺ χαμηλότερη. Ἂν ὅμως εἶναι καλοχρονιὰ κι' ἡ παραγωγὴ πλούσια κι' ἐκλεκτή, κι' ἂν πουληθοῦν σὲ τιμὴ ἀκριβὴ τὰ καπνὰ τῆς Μακεδονίας, ὁ τόπος γεμίζει χαρὰ καὶ διασκεδάσεις καὶ γλέντια.

Κοιτάζουμε τὶς ὡραῖες φυτεῖες ποὺ προμηνοῦν μιὰ καλὴ χρονιὰ καὶ χαιρόμαστε γιὰ τὸ ἄφθονο χρῆμα ποὺ θὰ γεμίση τὶς τσέπες τῶν δουλευτάδων.

— Φτάσαμε στὴ Δράμα! Ἑτοιμασθῆτε!

Ὄμορφη πολιτεία μὲ χρῶμα δικό της. Ἀπ' τὰ πολλὰ τῆς ἀρχαῖα ἐρείπια, μαντεύει κανένας πὼς ἔπαιξε ρόλο στὴν Ἱστορία. Ἦταν στὴν Ἐγνατία ὁδὸ ποὺ εἴδαμε καὶ στὴ Θεσσαλονίκη, ἕνας σταθμὸς τῆς Ρωμαϊκῆς ἐποχῆς ἀνάμεσα στοὺς Φιλίππους καὶ στὴν Ἡράκλεια. Στοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους εἶχε ἀποκτήσει μεγάλη φήμη. Ἦταν ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα Μακεδονικὰ κέντρα τῆς Αὐτοκρατορίας.

— Σήμερα ἔχει μεγάλη δραστηριότητα καὶ ζωή, λέει ὁ πάντα συγχρονισμένος Λεωνίδας. Κι' αὐτὸ τὸ χρωστᾶ στὸ ἐμπόριο καὶ στὸν πλούσιο κάμπο, ποὺ τὴν τροφοδοτεῖ μὲ τὰ προϊόντα του.

— Πᾶμε λοιπὸν νὰ δοῦμε τὴ σύγχρονη πόλη, λέει ὁ Φάνης ποὺ εἶναι πάντα ἀχόρταγος κι' ὅλο θέλει νὰ κάνη καινούργιες γνωριμίες μὲ πρόσωπα καὶ μὲ πράγματα.

Ὅπως εἴδαμε καὶ στὴ Θεσσαλονίκη καὶ στὶς Σέρρες, καὶ ὅπως θὰ δοῦμε σὲ ὅλες σχεδὸν τὶς Μακεδονικὲς πολιτεῖες, ὁλόγυρα ἀπὸ τὰ παλιὰ σπίτια, κτίζονται διαρκῶς νέα, λαμπρὰ καὶ μεγάλα, ποὺ κάνουν ἀντίθεση χτυπητὴ μὲ τὰ ἄλλα.

Οἱ πόλεις ὅλο κι' ἁπλώνουν. Ἐδῶ ἡ ζωὴ ἐξελίσσεται διαρκῶς. Καπνεργοστάσια, ἀποθῆκες, ἱδρύματα, βυρσοδεψεῖα, πριονιστήρια, σησαμοτριβεῖα, πλούσια σπίτια καὶ κέντρα πολὺ ἐπιβλητικά.

Μὰ ἡ πόλη τῆς Δράμας εἶναι κατοικημένη πυκνά, λὲς καὶ θέλει νὰ μὴν πιάση πολὺ τόπο στὸν εὐρύχωρο κάμπο της ποὺ οἱ Τοῦρκοι τὸν ἔλεγαν γιὰ τὴν εὐφορία του, «χρυσὴ πεδιάδα». Οἱ δρόμοι εἶναι στενοὶ καὶ τὰ σπίτια πολὺ κολλητά. Δὲν ἔχει ἐδῶ τὶς μεγάλες πλατεῖες, ποὺ ξεκουράζουν καὶ τοὺς εὐρύχωρους δρόμους ποὺ δίνουν ἀνάσα στὸν περιπατητή. Καταλαβαίνεις πὼς ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὸ νοῦ τους πιὸ πολὺ στὴ δουλειὰ παρὰ στὴν ἄνεση καὶ στὴν καλοπέραση. Κι' ὅμως, τί ἔκπληξη! Ἐκεῖ ποὺ περνᾶμε μιὰ συνοικία, πνιγμένη, μὲ δρόμους στενούς, βρισκόμαστε ἄξαφνα σ' ἕνα θέαμα ὅλο χάρη, δροσιὰ κι' ὀμορφιά. Νερὰ ἄφθονα κελαρίζουν κάνοντας ὄμορφες λιμνοῦλες ποὺ χαίρονται τὴ δροσοῦλα τους οἱ πάπιες. Ἐδῶ ἔχει ἄφθονη βλάστηση καὶ πυκνόφυλλα δέντρα ποὺ καθρεφτίζουν τὸν ἴσκιο τους μέσα στὰ νερά. Εἶναι τὰ νερὰ τῆς Βαρβάρας, κοντὰ στὰ ἀντλιοστάσια τῆς πολιτείας.

Ἐπισκεπτόμαστε τ' ἄλλο πρωϊνὸ τοὺς Ἀρχαίους Φιλίππους, τὴν πόλη ποὺ ἔκτισε ὁ Φίλιππος, ὁ πατέρας τοῦ Μεγαλέξαντρου καὶ ποὺ ἔπαιξε ρόλο στὴν Ἱστορία. Πανάρχαια εἶναι τὰ ἐρείπια ποὺ μᾶς σταματοῦν. Τείχη, καστρόπορτες θέατρα, ναοί, πλῆθος ἀπομεινάρια μιᾶς δόξας παλιᾶς. Μιὰ ὁλόκληρη νεκρὴ πολιτεία, ποὺ ἔμεινε ἔτσι στὴν τύχη της, ὅπως τὴν σύντριψε ὁ παντοδύναμος χρόνος.

Προσπαθοῦμε νὰ τῆς ξαναδώσουμε ζωὴ μὲ τὴ φαντασία. Κέντρο στρατιωτικὸ καὶ πολιτικὸ καθὼς ἦταν θἄσφυζε ἀπὸ κίνηση κι' ἀπὸ κρότο ἁρμάτων τὸν καιρὸ τοῦ Φιλίππου.

— Ὀψόμεθα εἰς Φιλίππους! λέει, σ' ἕνα ἔργο, τὸ φάσμα τοῦ Ἰουλίου Καίσαρα στοὺς δυὸ δολοφόνους του τὸν Κάσσιο καὶ τὸ Βρούτο. Καὶ πραγματικὰ ἐδῶ στοὺς Φιλίππους τοὺς νίκησε τὸ 45 π.Χ. ὁ ἐκδικητής τοῦ Καίσαρα, ὁ Μάρκος Ἀντώνιος.

Ἀργότερα, οἱ Φίλιπποι, ἡ νεκρὴ σήμερα πολιτεία, πῆρε τὸ φωτοστέφανο τῆς ἁγιωσύνης, μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀπόστολου τῶν Ἐθνῶν τοῦ Παύλου. Ἐδῶ σ' ἕνα ποταμάκι ποὺ τὸ ὠνόμασαν «μικρὸ Ἰορδάνη», βάπτισε ὁ Παῦλος τὴν ταπεινὴ πορφυροπώλιδα, τὴ Λυδία καὶ τοὺς πρώτους χριστιανοὺς τῶν Φιλίππων. Τρεῖς φορὲς εἶχε ἔρθει ὁ Παῦλος σ' ἐτούτη τὴν πόλη νὰ δυναμώση τοὺς χριστιανούς της, ποὺ τόσο ἀγάπησε. Κι' αὐτὴ τὴν ἀγάπη τοῦ Παύλου τὴ βλέπουμε ἀκόμα καὶ σήμερα στὴν ἐπιστολὴ του «πρὸς Φιλιππησίους».

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

οἱ μῦθοι τοῦ ΑΙΣΩΠΟΥ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΙ Ο ΣΑΤΥΡΟΣ

Μιὰ φορὰ ἕνας ἄνθρωπος κι' ἕνας σάτυρος (σάτυρος ἦταν ἕνα μυθολογικὸ πλᾶσμα ποὺ ὡς τὴ μέση ἦταν ἄνθρωπος κανονικός, ἐνῶ τὰ πόδια του ἦταν τραγήσια) συμφώνησαν νὰ εἶναι φίλοι.

Ἦρθε βαρυχειμωνιά, ὁ ἄνθρωπος κρύωνε. Σήκωνε λοιπὸν τὰ χέρια του ὡς τὸ στόμα, καὶ χουχούλιαζε τὶς παλάμες του νὰ ζεσταθῆ.

— Γιατὶ τὸ κάνεις αὐτό; ρώτησε παραξενεμένος ὁ σάτυρος.

— Μὰ γιὰ νὰ ζεστάνω τὰ χέρια μου ποὺ ξύλιασαν! ἀποκρίθηκε ὁ ἄνθρωπος. Ἡ ἀνάσα μου τὰ ζεσταίνει!

Σὲ λίγο κάθησαν νὰ φᾶνε. Ὅμως τὸ φαΐ ἔκαιγε, κι' ὁ ἄνθρωπος ἄρχισε νὰ τὸ φυσάη γιὰ νὰ κρυώση.

— Γιατὶ τὸ κάνεις αὐτό; ξαναρώτησε ὁ σάτυρος.

— Μὰ γιὰ νὰ μὴν καῶ! ἀποκρίθηκε ὁ ἄνθρωπος. Ἡ ἀνάσα μου κρυώνει τὸ φαΐ.

Τότε ὁ σάτυρος τοῦ εἶπε:

— Ἀπὸ σήμερα παύομε νὰ εἴμαστε φίλοι, ἀφοῦ ἀπὸ τὸ ἴδιο στόμα καὶ μὲ τὴν ἴδια ἀνάσα φυσᾶς τὸ ζεστὸ καὶ τὸ κρύο!

Ὅσο ὄμορφη καὶ νἆναι αὐτὴ ἡ ἱστορία, ὁ σάτυρος δὲν εἶχε βέβαια δίκηο. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι πὼς πρέπει κανεὶς ν' ἀποφεύγη νὰ κάνη φιλίες μὲ ἀνθρώπους διπλοπρόσωπους.

ΤΟ ΠΟΥΛΙ ΚΙ Η ΝΥΧΤΕΡΙΔΑ

Μιὰ φορὰ ἕνα πουλὶ κλεισμένο στὸ κλουβί, ἔξω, σὲ μιὰ ταράτσα, περνοῦσε τὴ νύχτα κελαηδώντας.

Μιὰ νυχτερίδα τὸ πλησίασε καὶ τὸ ρώτησε παραξενεμένη:

— Τοῦ λόγου σου δὲν εἶσαι νυχτερινὸ πουλί. Τί σ' ἔπιασε λοιπὸν καὶ ξενυχτᾶς κελαηδώντας;

— Ἔχω τὸ λόγο μου! ἀποκρίθηκε τὸ σκλαβωμένο πουλί. Ἐπειδὴ κελαηδοῦσα μέρα, μ' ἔπιασαν καὶ μ' ἔκλεισαν στὸ κλουβί! Ἔτσι λοιπὸν κι' ἐγὼ ἔβαλα γνώση, καὶ τώρα κελαηδῶ μόνο τὴ νύχτα!

— Πολὺ ἀργὰ τὸ συλλογίστηκες φίλε μου! εἶπε ἡ νυχτερίδα. Τώρα εἴτε μέρα κελαηδᾶς εἴτε νύχτα, πάντα μέσ' στὸ κλουβὶ θἆσαι!

«Στερνή μου γνώση νὰ σ' εἶχα πρῶτα!», ὅπως λέει κι' ὁ λαός.

Η ΟΧΙΑ ΚΙ Η ΝΕΡΟΦΙΔΑ

Μιὰ φορὰ μιὰ ὀχιὰ κατέβαινε κι' ἔπινε νερὸ σ' ἕνα βάλτο. Μιὰ νεροφίδα ποὺ ζοῦσε ἐκεῖ, θύμωσε, γιατὶ τῆς φαινόταν πὼς τοῦ λόγου της μονάχα εἶχε δικαιώματα στὸ βάλτο.

Ἄρχισε νὰ βρίζη τὴν ὀχιά, ἐκείνη τῆς ἀσκημομίλησε, κι' ἀπὸ λόγο σὲ λόγο φούντωσε ὁ καυγάς, κι' ἔφτασαν νὰ πιαστοῦν στὰ γερά.

Οἱ βάτραχοι τοῦ βάλτου βέβαια, ἐχθρεύονταν τὴ νεροφίδα ποὺ τρέφονταν ἀπ' αὐτούς, καὶ γι' αὐτὸ ἔβαζαν λόγια στὴν ὀχιά, λέγοντάς της νὰ μὴ δειλιάση, νὰ πολεμήση γενναῖα κι' αὐτοὶ θὰ τὴν βοηθοῦσαν ὅσο μποροῦσαν.

Τὰ δυὸ φίδια λοιπὸν ρίχτηκαν τὸ ἕνα στὸ ἄλλο, κι' ἄρχισαν νὰ δαγκώνονται μὲ μανία.

Οἱ βάτραχοι ποὺ παρακολουθοῦσαν τὸν ἀγῶνα, ἄρχισαν τότε νὰ κοάζουν ὅλοι μαζί, ὥς που τελείωσε ἡ μάχη μὲ τὸ θρίαμβο τῆς ὀχιᾶς. Ἡ νεροφίδα κείτονταν πιὰ ψόφια μπροστὰ στὸ βάλτο ὅπου βασίλευε. Ἡ ὀχιὰ ὅμως τότε ἄρχισε νὰ βρίζη τοὺς βατράχους.

— Σύμμαχους ποὺ σᾶς βρῆκα μιὰ φορά! ἔλεγε. Ποῦ εἶναι ἡ βοήθεια ποὺ μοῦ τάξατε; Σεῖς μονάχα μοῦ πήρατε τ' αὐτιὰ ἀπὸ τὶς φωνές.

— Δὲν τὸ συλλογίστηκες ὀχιά, εἶπε τότε μιὰ κουκουβάγια πὼς οἱ βάτραχοι δὲν βοηθοῦνε μὲ τὰ χέρια, παρὰ μόνο μὲ τὴ φωνή;

Εἶχε δίκηο ἡ κουκουβάγια. Εἶναι φίλοι καὶ σύμμαχοι, ποὺ ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα νὰ βοηθήσουν, μόνο λόγια ξέρουν νὰ λένε καὶ τίποτε ἄλλο!

Ο ΛΥΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΛΟΓΟ

Μιὰ φορὰ ἕνας λύκος βρῆκε σ' ἕνα χωράφι ἄφθονο κριθάρι. Ὅπως ὅμως δὲν τοῦ ἔκανε γιὰ φαΐ, πῆγε καὶ βρῆκε ἕνα ἄλογο καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἔλα μαζί μου στὸ χωράφι νὰ δῆς τί ὡραῖο κριθάρι θὰ βρῆς. Τὸ βρῆκα ἐγὼ πρῶτος καὶ δὲν τὄφαγα, γιὰ νὰ τὸ ἀφήσω στὴν ἀφεντιά σου!

Συλλογιζόταν ὁ πονηρός, πὼς ὅσο τὸ ἄλογο θὰ ἔβοσκε τὸ κριθάρι, αὐτὸς θὰ τοῦ ριχνόταν καὶ θὰ τὸ ἔτρωγε. Ὅμως τὸ ἄλογο δὲν ἦταν κουτό.

— Μπᾶ; Καὶ γιατὶ τὸ κάνεις αὐτὸ τὸ ψυχικὸ συμπέθερε; ρώτησε μὲ ἀφέλεια τάχα.

— Ἔτσι! εἶπε ὁ λύκος. Εἶμαι λιγάκι παράξενος, καὶ νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια προτιμῶ ν' ἀκούω τὰ δόντια σου νὰ τρίζουν καθὼς θὰ τρῶς τὸ κριθάρι, παρὰ νὰ τρώω ἐγώ!

— Ἂν φίλε λύκε, εἶπε τ' ἄλογο, οἱ λύκοι ἔτρωγαν τὸ κριθάρι, δὲν θὰ προτιμοῦσαν τ' αὐτιὰ τους ἀπὸ τὴν κοιλιά τους... Κράτα τὸ κριθάρι σου. Δὲν μοῦ χρειάζεται!

Εἶναι πολὺ δυσάρεστο ν' ἀνακαλύπτη κανεὶς πὼς ἕνα καλὸ κρύβει κάποια παγίδα ἢ κάποια κακία...

◇

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

Κάποιος διαβάτης ρωτᾶ ἕναν μικρό: Πῶς σὲ λένε μικρέ;

Ὁ μικρός: Μῆτσο κύριε.

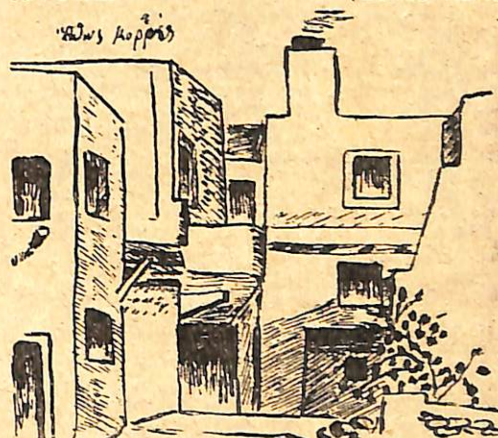
Καὶ ὁ φίλος του ὁ Γιάννης ποὺ ἄκουσε: Σᾶς λέει ψέμματα κύριε. Τάκης... ὀνομάζεται.

ΚΩΣΤΗΣ ΔΕΙΛΙΝΟΣ
(Μαθ. Ε΄ τάξ. Γυμν. Κονίτσης)

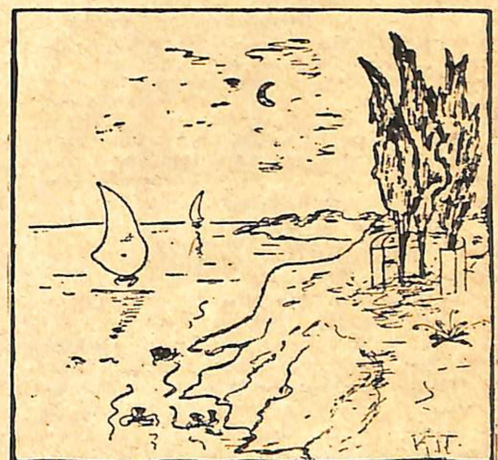
Σκίτσα ἀναγνωστῶν

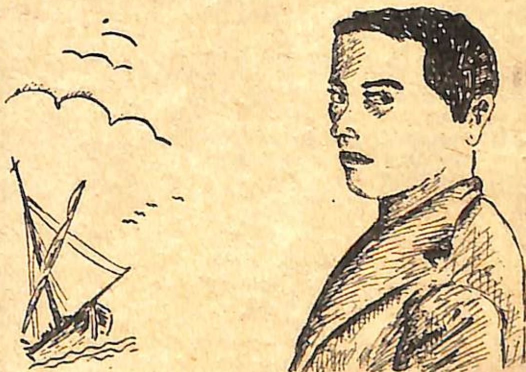
Ο ΑΓΡΟΤΗΣ (Σκίτσο Πάντα)

ΜΙΑ ΓΩΝΙΑ ΤΗΣ ΝΑΞΟΥ (Σκίτσο Ἀθ. Κορρὲ)

ΜΑΓΕΥΤΙΚΟ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙ (Σκίτσο Κοριτσιοῦ Νάϋλον)

ΚΑΪΚΙ (Σκίτσο Α. Λαουτζίκου)

ΑΥΤΟΠΡΟΣΩΠΟΓΡΑΦΙΑ (Σκίτσο Ἀθ. Κορρὲ)

Πεννομαχίες

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

948) (14—9) Διαβολάκι, σ' ἀρέσουν οἱ ντολμάδες; Ζορρό, βούρτσιζε συχνὰ τὸ μουστάκι σου.
Νῖκος Σαλονικιὸς

949) Κόκκινε... Βλάχε (παρντὸν Βράχε) νὰ φορέσης κελεμπία, τσαρούχια, περικεφαλαία καὶ νὰ κρατᾶς ἕνα σκουπόξυλο! Θὰ εἶσαι θαῦμα!
Σαλονικιὸς
('Ο μόνος αὐτοκράτωρ)

950) (14—11) Πρωτομπαίνοντας στὴν πεννομαχοκίνηση χαιρετῶ ὅλους - ες. Καὶ ἰδιαιτέρως ὅλους τοὺς 'Ολυμπιακούς.
Σκακιστὴς

951) Ὅποιος πεννομάχος ἐπιθυμεῖ μιὰ παρτίδα σκάκι μέσω πεννομαχιῶν ἂς μὲ ἔχη ἀντίπαλο μὲ τὴν κίνηση «Ε 2 Ε,3».
Σκακιστὴς

952) (14—12) Πρωτοεισερχόμεθα στὸ ἀγαπημένο περιοδικὸν καὶ στὴν πεννομαχόστηλη χαιρετοῦμε ὅλους - ες. 'Ιδιαιτέρως τοὺς 'Ηπειρῶτες, Γιὸ τῆς Πίνδου, Γιὸ τοῦ 'Αράχθου, Κόρη τῆς Λευκάδος. Σᾶς γνωρίζομε προσωπικῶς Κόρη τῆς Λευκάδος. Τί λὲς γιὰ λίγες γραμμοῦλες,
Δυὸ 'Αλητάκια ('Ηπειρῶτες)

953) (14—13) Πεννομαχικά. 'Ο Ρούντης ψάχνει νὰ βρῆ καινούργιο ἀρχισυντάκτη. 'Η Σαπφὼ κλωσσᾶ σὰν χήνα. 'Ο Νῖκος κάνει τὸν τρομερὶ καὶ στέλνει γλυκὰ Σαλονικιὰ καθότι Σαλονικιὸς 732 - 734.
Τροβαδοῦρος

954) (14—44) Προσοχήηη! «Παναθηναϊκὸς» - «'Ολυμπιακὸς» 2 — 1. Ἄρα....
'Ιάκι

955) (14—15) Μεγάλο γεγονός!! 'Επανεμφανίζεται ὁ...
Πεννομάχος
('Αόρατος, ἄοσμος καὶ ἄχρους)

956) Συγχαρητήρια γιὰ τὰ ὄνειρά σου 'Εξάψαλμε, εἶναι θαυμάσια ὑπνωτικά. Δυὸ Μαθηματικοὶ πόσο κάνουν 2 + 1; (Ἂν τὸ βρῆτε θὰ σᾶς στείλω μιὰ... καραμέλλα). Χάρηκα ποὺ ξανάρθες Κλωσσοκοπάνα. Ὅλοι μαζὶ νὰ... διαλύσουμε τὸν.. 'Ελικῶνα.
Πεννομάχος (ὁ... σκληρὸς)

957) (14—16) Πεννομάχοι προσοχή. Στὴ Ζελίνα βάζω τὰ ἔξοδα γιὰ νὰ πάη στὸ Δαφνί. 'Αναστάσιος Γεωργιάδης = τετραγωνοκέφαλος.
Πεντάμορφη

958) (15—13) Εὐχαριστῶ Γεράκι τοῦ 'Ολύμπου, μὰ ἔλα ποὺ εἶναι ἀκριβό! (698). Μπὲν Χοὺρ γιατί; Μὰ ἔπειτα ἀπὸ τὴν 57 τί ἄλλο θὰ ἔκανες φουκαρᾶ;
Σπαγγοραμμένος

959) Ἕναν τρανὸ χαιρετισμὸ
τώρα θὲ νὰ δώσω
στὸν Ρούντη τὸν ταλαίπωρο
— μὲ τὸ μυαλὸ τὸ τόσο —
ποὺ ἀκόμη δὲν κατάλαβε ὅτι:
Κεφαλωνήτικο Διαβολάκι
= ἡ κόρη τοῦ...'Αρχισυντάκτη!

Σπαγγοραμμένος

960) (ΩΠ) Γειὰ χαρά, Πράσινο Βελος, 'Εξάψαλμε, Μυρσίνη. 'Αλληλογραφοῦμε; Πρωτογράψτε.
Τάκης 'Αμάραντος

961) (16—14) Πεννομάχοι! Μὲ περιμένατε; 'Ασφαλῶς μὲ εἴχατε χάσει. Σᾶς χειρετῶ. Φλοῖσβε εὐχαρίστως γράψε μέσω περιοδικοῦ. Χαιρετῶ Στέγο Ἄστεγο, 'Αμφιτρύωνα.
'Ιόνιος Φλοῖσβος

962) (16—15) Στὴν Ζελίνα:
Ἂχ βρὲ Ζελίνα
ξακουστή, π' ὅλα κοντά σου
φταῖνε, καὶ ὅλες τὶς πεννομάχισες
τὶς κάνεις πιὰ νὰ κλαῖνε.
'Ωραία Παιανία

963) (16—16) 'Εξάψαλμε:
Ἔψαλλες τὸν ἐξάψαλμο
εἶπες γιὰ τὸν καθένα,
τώρα τί ἔχεις γιὰ νὰ πῆς
ἀκόμη καὶ γιὰ μένα;
Ἔγκμοντ

964) Ντολορὲς = Μαύρη ἀγρία
καὶ ζαρωμένη
χλωμὴ καὶ κρύα
σὰν πεθαμένη!!
Ἔγκμοντ

965) Ζελίνα = Δυὸ μάτια μαῦρα
χωρὶς κακία,
γεμάτα λαύρα,
μὰ καὶ βλακεία.
Ἔγκμοντ

966) Μπούλης = Μπόϊ δυὸ πῆχες
κόψη κακὴ
γένεια μὲ τρίχες
ἐδῶ κι' ἐκεῖ.
Ἔγκμοντ

967) 'Αρχιπεννομάχος = Δόντια φαφούτη,
ὅλο σχισμάδες,
ὕφος τσιφούτη
γιὰ μαστραπάδες.
Ἔγκμοντ

968) Κόκκινο Τριαντάφυλλο, Μιχαὴλ Ἄγγελε, ἀλληλογραφοῦμε; Στεῖλτε: 'Ιβάνοβιτς 8, 'Αθήνας.
Ἔγκμοντ

969) (16—17)
'Αφοῦ μὲ χαιρετᾶς
Μαραμένη Τριανταφυλλιὰ
καὶ ἔστω καὶ ἀπὸ μακριὰ
τὰ δυὸ νὰ γνωρισθοῦμε;
Κόκκινο Τριαντάφυλλο

970) Τσιγγάνα ἐσεῖς ποὺ ξέρετε τῆς τύχης τὰ (γραμμένα,
γράψε μου στὸ ἑπόμενο θὰ γνωρισθῶ μὲ (σένα;
Κόκκινο Τριαντάφυλλο

971) Τὸ ἀνθισμένο γιασεμὶ
γλυκὰ τὸ χαιρετῶ
καὶ ἐπιθυμῶ μαζί του
σύντομα νὰ γνωρισθῶ.
Κόκκινο Τριαντάφυλλο

972) Πώ! Πώ! Πάνθηρα (769) μᾶς ζάλισες. 'Αλληλογραφῶ μὲ ὅλους - ες μέσω περιοδικοῦ. 'Αντιχαιρετῶ Θέμην Βρανιᾶν. Χαιρετῶ Λυγερή, Ντορεμῆ, 'Αρκάδι καὶ Ρούντη.
'Αηδονάκι

973) 'Η Μικρὴ Ποιήτρια θέλει καρπαζιὲς μάλιστα καὶ πολλές. Χά! Χά! Χά!
'Αηδονάκι

974) (16—18) Σπαγγοραμμένε αὐτὴ εἶναι ἡ πνευματική σου συμβολὴ νὰ διορθώνης τυπογραφικὰ λάθη; Εὐχαρίστως ἀηδονάκι. Γράφε μέσω περιοδικοῦ. Ἔγραψα Θ. Μπέμπη.
'Ελένη

971) (16—19)
Πρωτομπαίνων πρωτομπαίνων
στὸ σαλόνιον αὐτὸ
ἅπαντας τοὺς πεννομάχους
γλυκὰ τοὺς χαιρετῶ.
Ξέρετε τὸ ὄνομά μου
μὰ γιατὶ νὰ σᾶς τὸ γράψω
ἔχασα καὶ τὰ ψιλά μου
νὰ τὰ βρῶ πάω νὰ ψάξω.
Προκομμένος Τεμπέλης

972) Γυμνασιόπαις εἶμαι γὼ
τῆς πέμπτης Γυμνασίου.
Ξέρετε καὶ ποὺ κάθομαι;
Στὴν μέσην τοῦ θρανίου.
Προκομμένος Τεμπέλης

973) 'Ακούω τὸν καθηγητὴ
κάτι νὰ ψιθυρίζη
τὸ νοῦμου ποὺ ἦταν ἥσυχος
ἄρχισε νὰ ζαλίζη.
Προκομμένος Τεμπέλης

974) Γιὰ ἐξετάσεις ἄκουσα
κάτι νὰ συζητάη
καὶ τὰ παιδιὰ τῆς τάξεως
νὰ τὰ στενοχωράη.
Προκομμένος Τεμπέλης

975) Τί βάσανο ἀληθινὸ
μ' αὐτὲς τὶς ἐξετάσεις
μ' αὐτὴν τὴν ζέστην κάθισε
λέει γιὰ νὰ διαβάσης.
Προκομμένος Τεμπέλης

976) Νὰ μάθης ὅσα ἀπ' τὴν ἀρχὴν
δὲν ἔχεις μαθημένα
καὶ νἄρθουνε μὲς τὸ μυαλὸ
ὅλα τὰ περασμένα.
Προκομμένος Τεμπέλης

977) Νιάου, Νιάου Νιάου Νιὸ
Τσίου Τσίου Τσίου Τσό.
Ντροὺμ Ντροὺμ Ντροὺμ Ντροὺμ
τὰ βραχιόλια της βροντοῦν.
Προκομμένος Τεμπέλης

978) (16—20) Στὴν Ντολορές:
Μὴν μᾶς κάνης τὴν δασκάλα τὴ σκληρὴ
γιατὶ σὲ πήραμε ὅλοι μας χαμπάρι
καὶ μὴν θαρρεῖς πὼς μὲ κουτοὺς ἔχεις (μπλεχτῆ.
Γιαυτὸ σταμάτησε τὴν φούρια ποὔχεις πάρ(ει.
Μπὲν - Χοὺρ

979) Τὸν ἔξυπνο μᾶς ἔκανες καὶ πὼς τὰ ξέρεις (ὅλα
καὶ ὅμως φίλε 'Εξάψαλμε τὴν ἔφαγες τὴν (φόλα.
Μπὲν - Χοὺρ

980) Σπαγγοραμμένε μὴ μὲ ἐκνευρίζης γιατὶ θὰ πάθης «νίλα» ποὺ δὲν τὴν περιμένεις.
Μπὲν - Χοὺρ

981) (16—21) ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ
1) Κόρη τῆς Λευκάδος = Ροῦλα Φατούρου. 2) Γιὸς τοῦ 'Αράχθου = 'Απόστολος Χουλιάρας. 3) Γιὸς τῆς Πίνδου = Βίκτωρ Σαμπᾶς. 4) Γαλάζιος Δούναβις = Ρίτα Ζαρκαλῆ. 5) Δὸν Ζουὰν = Ρένα Κονταξῆ. 6) Δυὸ Μαθηματικοὶ = Χουλιάρας Λεωνίδας καὶ 'Αλέκος Λαμπράκης. 7) Ἔγκμοντ = 'Απόστολος Χουλιάρας. 8) Δυὸ Μάγγες = Νικολάκης Βασίλειος καὶ Νῖκος Γεώργιος.
Δυὸ Μάγκες (οἱ ἄσσοι τῆς Ἄρτας)

982) (16—22) Χαιρετῶ τοὺς παλιοὺς φίλους μου Λαμιῶτες. Ὅποιος θέλει ἂς γράψη μέσω περιοδικοῦ.
Ἔλατος (ΔΑΔΩΝ)

983) 'Εξάψαλμε καὶ Ντολορὲς
φτωχοὶ στὸ μυαλουδάκι,
μὲ τὰ λεφτὰ ποὺ δίνεται
συχνὰ στὶς πεννομαχίες,
πινέλλα θ' ἀγοράζατε
εἰς τὸ φτωχὸ ζωγράφο μας
Ζωγράφο Ρενουάρ.
Μ. Πεταλούδα

984) 'Αγωνίστρια (538) σὲ γνωρίζω. Θέλεις νὰ σὲ φανερώσω;
Ἔλατος (ΔΑΔΩΝ)

985) Χαιρετῶ χριστιανικὰ τοὺς φίλους Ταπεινό, Κατεπάνω, Ἔρμπερτ Ρεμῆ, Φοίνικα καὶ Μπούλη.
Ἔλατος (ΔΑΔΩΝ)

986) (16—23) 'Αντιχαιρετῶ 'Ιαβέρη (Α.Ε.Κ. - Π.Α.Ο. 2 - 1). Δυστυχῶς Κ. Λαμπρὲ (717) ἀδυνοτῶ. Δὲν ἀξίζεις (728), πεννομάχε.
'Ιούλιος Καῖσαρ

987) (16—24) Μ. Τροβαδοῦρε (742) ἀπὸ ἀνάγκη βοηθείας παίρνεις τήν... Ντολορὲς ὑπὸ τὴν προστασίαν σου;
Ἄστρο τῆς 'Ανατολῆς

988) 'Αρχιπενομμάχε(728) μᾶς φώτισες ἀφοῦ πᾶς... κινηματογράφο. Ὅσο γιὰ τὴ φωνίτσα σου πρέπει νὰ τὴ σκαλίσης μὲ τό... σκαλιστῆρι.
Ἄστρο τῆς 'Ανατολῆς

989) Χόπ... χόπ! Δυὸ μπουκιὲς ἔκανε ἡ Δὰς Πολιτισμοῦ τὸ ψέμα ποὺ τοῦ εἴπαμε ὅτι εἴμαστε... Λαρισέες. Καλὲ ἐμεῖς εἴμαστε Ρουμελιώτισσες.
Ἄστρο τῆς 'Ανατολῆς καὶ Π. Τσιγγάνα

990) (16—25) Γιὲ τῆς Πίνδου εἶσαι μικρὸς ἀκόμη γιὰ ἀλληλογραφία μὲ τὴν Κόρη τῆς Λευκάδος.
Βαρῶνος Χ

991) Ἔγκμοντ ἀλληλογραφοῦμε; Γράψε πρῶτος.
Βαρῶνος Χ

992) Γαλάζιε Δούναβη γιατί δὲν γράφεις στὶς πεννομαχίες;
Βαρῶνος Χ

993) (Ω Π) Βαρῶνε Χ γρήγορα θὰ σὲ ἀποκαλύψω, νὰ φυλάγεσαι.
Τὸ 'Αγρίμι τῆς Πάμπας

994) Χαιρετῶ τοὺς συναδέλφους: Κόκκινο Φίδι, Βαρῶνο Χ, Μαῦρε Πειρατῆ. 'Αλληλογραφοῦμε;
Τὸ 'Αγρίμι τῆς Πάμπας

ΕΞΟΧΙΚΟ ΣΠΙΤΑΚΙ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ
(Τοῦ Λεονάρντο ντὰ Βίντσι)

∴ 'Ελάβαμε τὶς ἀθλητικὲς πληροφορίες ποὺ μᾶς ἔστειλαν οἱ φίλοι μας: Σχολικὴ 'Εφορεία Κουμαριᾶς. Κ. Γεμενής, Τ. Ι. Τσελεπῆς, Χαραλ. Ν. Ζαχάκης "Ολα τὰ παιδιὰ τοῦ Σπιτιοῦ, Αὐγερινοῦ Γιῶργος Γουργιώτης, Θανάσης Μπέμπης, Βλάσιος Κόκκαλης, 'Ηλίας Κουτσοδῆμος, Κων. Γ. 'Αγγελάκης, 'Ιωάννης Πατσιᾶς, Εὐάγγελος Τσιλίφης, μὲ ὑπογραφὲς ἀπὸ τὸν "Αγιο 'Ανδρέα, 'Ελπιδοφόρος Σιμόπουλος, Σωτήριος Πασχαλίδης. Βασ. Φιλ. Νικολάκης.

∴ Διάβασα ΑΓΩΝΙΣΤΡΙΑ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὴ συνεργασία σου μὲ τὸν τίτλο «Τὸ σπίτι ποὺ γεννήθηκα». Μπορῶ νὰ σὲ συγχαρῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά.

∴ 'Η ΘΑΛΕΙΑ ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ μοῦ γράφει: Τὸ ποίημα ποὺ ἔστειλε ὁ Νικόλαος Πολυχρονόπουλος καὶ ποὺ τοῦ ἀπαντήσατε στὸ 57 τεῦχος σελ. 249 δὲν εἶναι δικό του. Δημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ «'Ακτῖνες» τεῦχος 'Ιανουαρίου 1941 μὲ τὰ ἀρχικὰ Μ.Ν.Π. 'Αποτελεῖται ἀπὸ πέντε τετράστιχα. 'Ο τελευταῖος στίχος — στὸν ὁποῖον τοῦ παρατηρεῖτε ὅτι εἶναι κωμικὸς ἔχει γραφῆ λάθος ἀπὸ τὸν ἀντιγραφέα. Δὲν εἶναι «'Εσὺ σου καὶ θᾶσαι γιὰ πάντοτε 'Εσύ», ἀλλὰ «'Εσύ 'σουν καὶ θᾶσαι γιὰ πάντοτ' 'Εσύ». Δὲν πιστεύω νὰ παραξηγηθῶ ἀπὸ τὸν Πολυχρονόπουλο, ἄλλωστε εἶμαστε ἄγνωστοι. 'Ο μόνος μου σκοπὸς ποὺ μὲ ἔκανε νὰ τὸν ἀποκαλύψω εἶναι, γιὰ νὰ τοῦ πῶ πὼς δὲν ὑπάρχει θλιβερώτερο πρᾶγμα ἀπ' τὴν ἀντιγραφή. Τοῦτο, δὲν διστάζω νὰ πῶ, τὸ λέω ἐκ πείρας. 'Ενῶ πολλὰ περιοδικὰ ἐδημοσίευσαν δικά μου ἔργα θέλησα κάποτε νὰ στείλω μιὰ ξένη ἐργασία. Πράγματι μοῦ τὴν δημοσίευσαν κι' ἐνῶ νόμιζα ὅτι θὰ χαρῶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἤμουν μελαγχολική. "Ελεγα νὰ τὸ πῶ στὶς φίλες μου, ποὺ μοῦ ἔδιναν συγχαρητήρια ἀλλὰ δὲν τὸ ἔκανα γιατὶ ἀλλοιῶς ποτὲ δὲν θὰ μποροῦσα πλέον νὰ δημοσιεύω κάτι δικό μου καὶ νὰ μὲ πιστέψουν. "Εσβησα λοιπὸν τὸ ὄνομά μου καὶ κορνίζαρα τὸ ξένο δημοσιευμένο ἔργο ἔχοντάς το στὸ γραφεῖο μου ἐπὶ ἕνα μῆνα, γιὰ νὰ μοῦ θυμίζει τί ἔκανα... "Αλλη μιὰ φορὰ ὅμως ἔσφαλα στὸ ἴδιο πρᾶγμα. Στὴν πρώτη ἔκθεση ποὺ ἔγραψα μιὰ χρονιὰ — ἐν τῷ σχολείῳ — πῆρα ἄριστα συνοδευόμενο ἀπὸ πολλὰ «μπράβο» τοῦ καθηγητοῦ, τὴν δεύτερη ποὺ γράψαμε — στὸ σπίτι — ἀντέγραψα τὴ μισὴ ἀπὸ ἀλλοῦ νομίζοντας ὅτι εἶναι «ἀρίστη». Τὸ ἀποτέλεσμα: πῆρα μόνο 16... 'Απὸ τότε λοιπὸν πῆρα σπουδαῖο μάθημα καὶ τὸ ἴδιο λέω νὰ κάνη κι' ὁ φίλος Πολυχρονόπουλος κι' ὅλοι οἱ ἀσυλλόγιστοι ἀντιγραφεῖς». Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε εἰς ὅσα πολὺ ὀρθὰ ἡ καλὴ φίλη τοῦ περιοδικοῦ μοῦ γράφει. Οἱ ἀντιγραφεῖς ἂς λάβουν ὑπ' ὄψη τους ὅλα αὐτὰ καὶ ἂς πάψουν τὶς ἀντιγραφές. Δὲν ἔχουν τίποτα νὰ κερδίσουν.

∴ ΔΡΟΣΟΠΗΓΗ τὰ ποιήματά σου εἶναι καλά. Δὲν σοῦ λέω τέλεια. 'Αλλὰ ἔχεις κάποιο ταλέντο ποὺ ἂν τὸ καλλιεργήσης σωστὰ θὰ σημειώσης ἐπιτυχίες.

∴ Δυστυχῶς τοῦ 1951 ΧΡΙΣΤΟ ΣΑΜΑΝΙΔΗ δὲν ἔχουμε κάλυμμα. Γιὰ τὴν ἀντιγραφὴ τοῦ Δεδοπούλου ἐγράψαμε ἤδη. 'Ελπίζω πὼς ὁ Δεδόπουλος δὲν θὰ ξανακάμη αὐτὸ τὸ ἄτοπο.

∴ Τὸ ποίημά σου σὰν ποίημα ΛΟΥΚΑ ΠΙΛΙΤΣΙΔΗ δὲν λέει πολλὰ πράγματα. 'Αλλὰ σὰν πρῶτο δείχνει πὼς κάτι θὰ μπορέσης νὰ κάμης. Σοῦ συνιστῶ λοιπὸν νὰ ἐργασθῆς καὶ νὰ ἐργασθῆς διαβάζοντας.

∴ ΘΕΟΔΟΣΙΕ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΕ. Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ὑπόδειξή σου. Θὰ προσπαθήσω νὰ καθιερώσω καὶ τὴ στήλη αὐτὴ ποὺ μοῦ προτείνεις. "Ενα εἶδος δηλαδὴ βιογραφίες 'Ελλήνων λογοτεχνῶν. "Οσο γιὰ τὴν καταγγελία κατὰ τοῦ Δεδοπούλου, ὅπως θὰ εἶδες, πρόλαβαν ἄλλοι. 'Αναφέρω ὅμως καὶ τὴ δική σου καταγγελία καθὼς καὶ τῶν ἄλλων γιὰ νὰ δῆ καὶ ὁ Δεδόπουλος καὶ κάθε ἄλλος φίλος μου πὼς δὲν κερδίζει τίποτα ἀντιγράφοντας. Μόνο ποὺ διαπομπεύεται μὲ τὶς καταγγελίες.

∴ Σ' εὐχαριστῶ πολὺ φίλε μου Β. ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΕ γιὰ πὸ τόσο ὡραῖο σου γράμμα. "Οχι νὰ μὴ ντρέπεσαι γι' αὐτὸ ποὺ λές. Καὶ μὴ ξεχνᾶς πὼς καὶ ὁ «ὀβολὸς τῆς χήρας» ὅπως λέμε, εἶναι πάντα εὐπρόσδεκτος.

∴ 'Αρκετὰ ἐνδιαφέρον ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ τὸ «μυθιστόρημά σου». 'Αλλὰ ἕνα τόσον σύντομο διηγηματάκι δὲν μπορεῖς, βέβαια, νὰ τὸ πῆς μυθιστόρημα. "Ας εἶναι. Μὲ λίγο διόρθωμα θὰ μποροῦσε νὰ γίνη δημοσιεύσιμο.

∴ Λοιπόν, πρῶτα - πρῶτα δὲν θέλω νὰ πάρω μικρὰ καλάθια φίλε ΒΑΣ. ΦΛ. ΝΙΚΟΛΑΚΗ προκειμένου γιὰ τὶς συνεργασίες σου. "Εχω ὅμως νὰ σοῦ πῶ ὅτι ἐνῶ γράφεις καλὰ πλατιάζεις καὶ πέφτεις σὲ φραστικὰ ἀλλὰ καὶ λογικὰ σφάλματα. Κύτταξε πῶς ἀρχίζεις:

«Προχωρῶ... Προχωρῶ μέσα στὸν ὁλόϊσιο δρόμο τῆς κεντρικῆς ἀγορᾶς καὶ πάω διὰ τὸ σπίτι μου. 'Η ὥρα εἶναι σχεδὸν δέκα. Τὸ σκοτάδι εἶχε πυκνώσει τόσο πολὺ ποὺ μόλις λίγο φέγγει μπροστά μου. Τὰ φῶτα τῆς πόλεως τρεμοσβύνουν σιγὰ - σιγά, μὰ πάλι ξαναφαίνονται». "Ας ἀναλύσουμε τὴ φράση: Τὸ μέσα στὸ δρόμο δὲν ἔχει καμμιὰ δουλειά. Εἶναι περιττὸ γιατὶ θὰ ἦταν ἀρκετὰ νὰ πῆς πὼς προχωρεῖς στὸ δρόμο. 'Η ὅλη φρασεολογία δὲν σηκώνει καθόλου ἐκεῖνο τὸ Διά. Φωνάζει μόνο του πὼς χρειάζεται τὸ «γιά». Αὐτὸ τὸ «φέγγει» ποιὸ ἔχει ὑποκείμενο; "Αν ἔχη τὸ σκοτάδι τότε τὸ σκοτάδι δὲν φέγγει. "Αν τὸ φέγγει εἶναι «ἀορίστου» ὑποκειμένου τότε πῶς φαντάζεσαι τὴ σκηνὴ τοῦ «πυκνοῦ σκοταδιοῦ», τοῦ ὀλίγου φέγγους, καὶ τῆς φωτισμένης πόλεως, ἔστω κι' ἂν τὰ φῶτα τρεμοσβύνουν; Πῶς γίνεται; 'Απὸ τὸ δρόμο τῆς κεντρικῆς ἀγορᾶς περνᾶς καὶ νὰ μὴν εἶναι φωτισμένος. Νὰ πῶς θὰ διατύπωνα τὴ φράση σου ἂν ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὶς σκέψεις σου; Προχωρῶ... Προχωρῶ στὸν ὁλόϊσιο δρόμο καὶ πηγαίνω γιὰ τὸ σπίτι μου. Κοντεύουν κι' ὅλας δέκα. Τὰ φῶτα τῆς πόλεως, ὅπως τρεμοσβύνουν, μόλις διαλύουν τὰ πυκνὰ σκοτάδια....».

∴ Καλούτσικο τὸ ποίημά σου ἀγαπητέ μου φίλε ΚΩΝ. ΒΑΣ. ΓΙΑΜΟΥΖΗ. 'Αλλὰ θὰ σοῦ συνιστοῦσα πρῶτα - πρῶτα νὰ διαβάζης ποιήματα καὶ κατόπιν νὰ γράφης.

∴ Βρίσκω πολὺ καλὰ τὰ ποιήματα ποὺ μοῦ ἔστειλες ΧΡΙΣΤΟ ΠΑΝΤΟΥΡΗ. Καὶ μιὰ ποὺ τὰ ἔχω ἐδῶ μπροστά μου δημοσιεύω ἕνα ἀπ' αὐτὰ σήμερα. ('Αλλὰ θὰ ἤθελα νὰ σοῦ συστήσω τὰ ἐξῆς: Νὰ μὴ νομίσης ὅπως κάποιος φίλος μου πὼς ἡ δημοσίευση ποιήματος στὴ στήλη αὐτὴ τὸ ζημιώνει. "Ισα - ἴσα):

ΔΕΙΛΙ

'Ο ἥλιος ἐπορφύρωσε
τῆς θάλασσας τὰ βάθη
κι' ἀφοῦ στερνὰ τὴν κύτταξε
ξοπίσω της ἐχάθη.

Γύρω στὴν πλάση ἁπλώθηκε
τοῦ δειλινοῦ τὸ χρῶμα
κι' ἀνεμῶνες τ' ἄνθη τους
γέρνουν δειλὰ στὸ χῶμα.

Σὲ μένα ποὺ φανέρωσες
τὴν τόση σου σοφία,
γλυκύτατε πατέρα μου
σοῦ πλέκω ὑμνωδία.

Κάνε μου, Κύριε, τὴν ψυχὴ
ἕνα μικρούλη Κρῖνο,
μέσα στὸ περιβόλι σου
γλυκειὰ εὐωδιὰ νὰ χύνω.

'Ο ἥλιος ἐβασίλεψε
καὶ προχωρεῖ στὰ βάθη
κι' ἁγνὴ ἡ ψυχή μου προσδοκᾶ
τὸν Κύριό της νἄρθη.

Καὶ οἱ ἄλλες συνεργασίες σου ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσες. Δυστυχῶς γιὰ τὰ σταυρόλεξα δὲν εἶμαι σὲ θέση νὰ σοῦ δώσω ἐξήγηση καὶ τοῦτο γιατὶ ὁ συνεργάτης μου ἐπὶ τῶν σταυρολέξων ρυθμίζει τὰ σχετικὰ κατὰ τὴν ἀπόλυτη κρίση του.

∴ "Ενα μπράβο ΖΕΛΙΝΑ γιὰ τὸ πεζογράφημά σου «'Ο φίλος μου».

∴ Βρίσκω ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΦΙΛΗ πὼς τὸ ποίημά σου εἶναι ἀρκετὰ καλὸ καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι μου.

Σ' ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΑΤΕΡΑ

Σὲ κάτι κόσμους μακρυνοὺς βρισκόμουνα Πατέρα,
σὲ κάτι κόσμους σκοτεινοὺς ποὺ δὲν ὑπῆρχε μέρα.
Χαρὰ ἐκεῖ δὲν ἄνθιζε, πουλιὰ δὲν κελαδοῦσαν,
στὴ χώρα αὐτὴ τὴ σκοτεινὴ ὅλα θανὴ μηνοῦσαν.
Χωρὶς νὰ ξέρω ἔτρεχα τὴ δίψα μου νὰ σβήσω
σὲ κάποιας βρύσης τὰ νερὰ καὶ κεῖ νὰ σταματήσω.
Μὰ ὁ ἄμυαλος δὲν πρόσεξα κι' ἔπεσα στὴν παγίδα
κι' ὅλα τότε μαυρίσατε, μαζί τους κι' ἡ ἐλπίδα.
Μὲς στῆς ζωῆς τὸ πέλαγος δαρμένος στρατοκόπος,
πέφτω ἐδῶ, χτυπῶ ἐκεῖ, γυρίζω ὅπως - ὅπως.
"Ηταν μιὰ νύχτα τραγική, μιὰ νύχτα χιονισμένη,
κι' ὅλα κοιμῶνταν ἥσυχα κι' ἡ πλάση στολισμένη.
Μὲς στὴ γαλήνη τῆς βραδυᾶς κάποια ψυχὴ σπα-
(ράζει.
Βυθίζεται γιὰ μιὰ στιγμή, χάνομαι ἀνακράζει.
Μπήχνει βαθειὰ τὸ βλέμμα της κι' ἀρχίζει νὰ φω-
(νάζη.
Τότε ἕνα θαῦμα ἔγινε! Πατέρα μου ἀλλαλάζει.
Κάποιος ποιμένας στοργικὸς ποὖχε τὸ φῶς ναμ-
(μένο,
ἔσωσε ἀπόψε στὴ βραδυὰ κάποιο ἀρνὶ χαμένο.
Εἶμαν ἐγὼ ποὺ πάλευα στῆς νύχτας τὴ φοβέρα
καὶ ξάφνου ἀναστήθηκα. Σ' εὐχαριστῶ Πατέρα.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΑΓΓΕΛΕ ΛΕΥΚΗ γιὰ τὸ ὡραῖο κι' εὐγενικὸ γράμμα σου. Βρίσκω πὼς ἔχουν δίκιο ὅσοι σοῦ ἐπαίνεσαν τὸ πεζογράφημά σου· εἶναι καλό. Μὲ συνέπεια.

∴ Τὰ ποιήματά σου ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ θὰ τὰ ἤθελα κάπως καλλίτερα. 'Αλλά...Τέλος πάντων. Γράφε, γράφε ἀκούραστα.

∴ 'Ο φίλος μου λοχίας ἀπὸ τὴ σχολὴ μονίμων ὑπαξιωματικῶν Πατρῶν τοῦ ὁποίου δυστυχῶς τὴν ὑπογραφὴ δὲν μπορῶ νὰ διαβάσω, παρακαλεῖται νὰ μοῦ ξαναγράψη τὸ γράμμα του. Πάντως τὸν πληροφορῶ πὼς διακρίνεις δὲν κάνω. Σὲ ὅλους ἀπαντῶ. Καὶ συνεπῶς καὶ σ' αὐτὸν θ' ἀπάντησα, ἂν ἔλαβα τὸ γράμμα του.

∴ Θὰ μποροῦσες νὰ γράψης ΣΤΑΥΡΕ ΤΣΙΑΜΗ καλὰ ποιήματα, ἂν φρόντιζες νὰ προσέχης αὐτὰ ποὺ γράφεις καὶ πρὸ παντὸς τὶς ρίμες σου. Γιὰ διάβασε καὶ μόνος σου:

Γλυκὰ τὰ πουλάκια λαλοῦν
δῶ - κεῖ καὶ στὰ δέντρα πετοῦν
Λαλοῦν τῆς αὐγῆς προσευχὴ
στὸν Οὐράνιο Πατέρα μας κεῖ.

Αὐτὸ τὸ προσευχὴ ποὺ ριμάρει μὲ τὸ ξεκάρφωτο «κεῖ» ποὺ μπαίνει δὲν ξέρω κι' ἐγὼ γιατί, δὲν σὲ ξενίζει;

∴ Θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΕ, νὰ παίρνω τακτικὰ γράμμα σου.

∴ Βρίσκω πολὺ καλογραμμένο ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΤΣΟΥΛΑ τὸ «'Ανοιξιάτικο πρωϊνὸ — Λιβάδι καὶ μέλισσες». Μπράβο σου. Τὸ γράμμα σου δείχνει πὼς εἶσαι ἄνθρωπος ποὺ θὰ πετύχης. Γιατὶ ὅσοι νομίζουν ὅτι γράφουν ἀριστουργήματα καὶ θυμώνουν γιατὶ τοὺς λὲς πὼς δὲν γράφουν καλά, δὲν θὰ φτιάσουν ποτὲ τίποτα στὴ ζωή τους.

∴ Σὰν ἰδέα ἡ ἔκθεσή σου εἶναι πολὺ καλὴ ΗΛΙΑ ΠΕΝΣΙΔΗ. 'Αλλὰ σὰν ἐκτέλεση ὄχι. Δὲν μπορεῖς νὰ ἀρχίσης ἔτσι: «Τὴ μεγαλύτερη χαρὰ τὴν αἰσθάνθηκα ὅταν ἡ πολυβασανισμένη Πατρίδα εὑρίσκονταν μέσα στὸν ἁρπαγμὸ ἀπὸ τοὺς ἀντάρτες ποὺ ἐσκότωναν χωρὶς νὰ αἰσθανθοῦν τίποτε». 'Ο ἀναγνώστης θὰ φρίξη. Αἰσθάνθηκες χαρὰ γιὰ ὅλα αὐτά; 'Αλλὰ φυσικὰ δὲν θέλεις νὰ πῆς αὐτό. Γιατὶ ὅπως ἐξηγεῖς παρακάτω: Τὴ χαρὰ σᾶς τὴν ἔδωσε ἡ ἐμφάνιση τῆς Βασίλισσας... Πῶς ἔπρεπε νὰ διατυπώσης τὶς σκέψεις σου: «'Η πολυβασανισμένη Πατρίδα μας περνοῦσε δύσκολες μέρες. Οἱ συμμορίτες εἶχαν σκορπίσει στὰ χωριά μας τὴ φρίκη μὲ τὶς σφαγές. "Αρπαζαν παντοῦ ὅ,τι εὕρισκαν. "Ολοι μας αἰσθανόμαστε μιὰ τρομερὴ λύπη. Νοιώθαμε τὴν τρομερὴ δυστυχία ποὺ μᾶς περίμενε ἀπὸ τὴ δράση τῶν κακούργων... Μὰ μέσα στὴν ἀπελπισία μας ἔλαμψε ἕνα φῶς ἐλπίδας. "Ηταν ἡ Μεγάλη μας Βασίλισσα ποὺ στοργικὴ γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς 'Ελλάδος ἔτρεξε νὰ μᾶς σώση.... κ.λ.π. κλπ.

∴ Πολὺ καλὴ ἡ ἔκθεσή σου «Σὰν ὄνειρο» ΕΥΑΓΓΕΛΕ ΤΣΙΛΙΦΗ.

∴ Διάβασα ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗ τὴ συνεργασία σου μέσα στὴν ὁποία ἐκφράζεις τοὺς παιδικούς σου πόθους. Εὔχομαι ὅπως μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ πραγματοποιήσης τὶς μεγάλες σου προσδοκίες.

∴ Καλὲς οἱ συνεργασίες σου ΕΛΕΥΘΕΡΙΕ ΒΑΣΙΕ. Γιὰ τὸ Δεδόπουλο γράψαμε ἤδη.

∴ ΣΠΥΡΟ ΒΑΚΑΜΗ. Εἶσαι μαθητὴς τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ δημοτικοῦ σχολείου καὶ μοῦ στέλνεις ἕνα ποίημα ποὺ θὰ τὸ ζήλευε καὶ μεγάλος. Σὲ βεβαιῶ πὼς διατηρῶ ἐπιφυλάξεις ἂν εἶναι δικό σου. Γιατὶ ἂν τὸ ἔγραψες ἐσὺ τότε εἶσαι σπουδαῖος ποιητής:

Μάνα μου πῶς νὰ σ' ἀνταμείψω
γιὰ ὅσα μοῦ χάρισες ἐσύ;
Πῶς θέλεις νὰ σ' εὐχαριστήσω,
ὦ μάνα μου ἀγαπητή...

'Αφοῦ μὲ ἔκανες νὰ ζήσω
πάνω σὲ τούτη ἐδῶ τὴ γῆ
κι' ἔχω τὸν ἥλιο ν' ἀντικρύσω
ὅταν ξυπνήσω τὴν αὐγή.

Σὲ σὲ χρωστάω τὴν ζωή μου
κι' ὅ,τι καλὸ ἔχω σ' αὐτὴ
γιὰ σὲ θὰ δώσω τὴν ψυχή μου
ὅταν σ' ἀνάγκη εἶσαι σύ...

Τὴν πίστη μου καὶ τὴν Πατρίδα
σὺ μ' ἔμαθες γιὰ ν' ἀγαπῶ
καὶ πάντα ἀγάπη καὶ ἐλπίδα
σ' αὐτὸν τὸν κόσμο νὰ σκορπῶ.

∴ 'Η κριτική μου γιὰ τὸ «σκέτς» σου ΓΙΩΡΓΟ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑ περιορίζεται μόνο στὴ δήλωσή μου ὅτι τὸ ἔστειλα ἀμέσως στὸ τυπογραφεῖο νὰ δημοσιευτῆ. Τὰ ποιήματά σου καλά. Καὶ δημοσιεύω ἐδῶ «Τοὺς διαγωνισμούς»:

Οἱ διαγωνισμοὶ πλακῶσαν τοῦ δευτέρου ἑξαμήνου
κι' ἀσφαλῶς αὐτοὶ θὰ εἶναι τὸ κουδοῦνι τοῦ κιν-
(δύνου
καὶ θὰ δείξουν, ἂν θὰ βγοῦμε ἀπ' τὴ φετεινὴ τὴ
(τάξη
ἢ θὰ πάρουμε τὰ ρέστα καὶ θὰ μείνουμε ἐν...
(τάξει.
"Ας στρωθοῦμε στὴ μελέτη, σὰ παιδιὰ καλοῦ και-
(ροῦ.
Μὴ χαζεύουμε στοὺς δρόμους καὶ δὲν ξέρω ποῦ
(ἀλλοῦ;
Βολταρίζοντας ἀσκόπως καὶ ξοδεύοντας γι' αὐτὸ
τὴν πολύτιμη τὴν ὥρα, τὴ στιγμὴ καὶ τὸ λεπτό.

∴ Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς οἱ συνεργασίες σου ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΔΑΛΛΑ εἶναι κάτι τὸ ἐξαιρετικό, ἀλλὰ πάντως δὲν εἶναι καὶ γιὰ πέταμα. Μπορῶ νὰ πῶ πὼς κάτι ἀξίζουν. Γράφε λοιπόν. Καὶ νομίζω πὼς θὰ μπορέσης κάτι καλλίτερο νὰ μοῦ στείλης. Γιὰ τὸ ὡραῖο σου γραμματάκι σ' εὐχαριστῶ καὶ σὲ συγχαίρω.

∴ Καὶ τὸ δικό σου γράμμα ΜΑΡΙΑ ΔΑΛΛΑ τὸ διάβασα μὲ συγκίνηση καὶ σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅλα. Καὶ γιὰ τὰ δικά σου ποιήματα λέω καὶ σὲ σένα ὅ,τι ἀκριβῶς εἶπα καὶ στὴν 'Αλεξάντρα.

⁂ Διάβασα μὲ συγκίνηση τὸ γράμμα σου ἀγαπητέ μου ΘΕΟΔΩΡΕ ΣΟΝΙΤΗ (τεχνικὲς σχολὲς Λέρου). Ἔτσι εἶναι ἡ ζωή. Πολλοὺς μᾶς «φιλοδωρεῖ» μὲ θλίψεις καὶ πονους. Ἀλλὰ ἴσως μ' αὐτὲς γινόμαστε περισσότερο δυνατοὶ γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴ ζωή. Τὰ ποιήματά σου εἶναι πολὺ καλά. Καὶ δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ἕνα:

Ο ΧΑΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Ἄγγελος χρυσόφτερος ἐμπῆκε στὸν ὀντά μας,
κι' εἶχε ἐντολὴ τὴ νύχτα αὐτὴ τὴ μανα μας νὰ πάρη,
γνώριμος πόνος... φαίνονται στὴν ἄγρυπνη ματια μας
καὶ στὴ μορφὴ τῆς μάνας μου τὴν κίτρινη, σὰ στάρι.

Τ' ἀργόχτυπο τοῦ ρολογιοῦ μεσάνυχτα σημαίνει,
ἔξω μουρμούριζ' ἡ βροχή, ἀχνοφεγγαν τ' ἀστέρια.
Κι' ὁ θάνατος στὸ σπιτι μας καρτερικὰ προσμένει,
μπρός μας καθάρια φαίνονται τὰ θλιβερά του χνέρια.

Στὸ κρύο μας δωμάτιο ἡ συμφορὰ πλανιέται,
σταγόνες πέφτουνε ἀργά, ἀπ' την παλιὰ σκεπή μας,
κι' ἡ πόρτα τρίζει τρέμοντας, κι' ἀλύπητα χτυπιέται,
κι' εἶναι τὰ μόνα σαλευτά, στὴ πένθιμη σιγή μας.

Κι' ἡ μάνα μας ἀμίλητη μὲ ἠρεμιὰ κοιμᾶται,
— ποιὸς ξέρει πότε πάνω της θ' ἀνάψει ἁγιοκέρι —
ξάφνου, «Παιδιά μου», ψέλισσε.... πεθαίνει καὶ λυπᾶται.
Μέσα στὸ σπίτι μου θρηνεῖ... καὶ ὄξω κλαίει τ' ἀγέρι....

⁂ Λυποῦμαι πολὺ ΤΙΜΟ ΔΩΡΗ γιατὶ ἐπιμένεις ἐπάνω σὲ μιὰ ἄποψη ποὺ δὲν εἶναι σωστή. Ἐὰν εἶχες δίκηο δὲν θὰ δίσταζα καθόλου νὰ τὸ ἀναγνωρίσω! Ἀλλὰ δὲν ἔχεις δίκηο. Τὸ περιοδικὸ δὲν ἔχει στῆλες καλὲς καὶ κακές. Ποιήματα ἄριστα, ποιήματα πραγματικά, ὅπως καὶ τοῦ Ἄλκη Ροδόπουλου, τοῦ Ἰακώβου Ψαρρᾶ, δημοσιεύτηκαν στὴ στήλη αὐτὴ ὁ «Ἀρχισυντάκτης ἀπαντᾶ». Τώρα ἐσὺ θύμωσες γι' αὐτὸ διότι θέλεις σώνει καὶ καλὰ νὰ θεωρήσης τὴ στήλη αὐτὴ ὡς κάλαθο ἀχρήστων. Δικαίωμά σου! Ἀλλὰ νομίζω ζημιώνεις τὴν νοημοσύνη σου. Ὅποιος θέλει μπορεῖ νὰ μοῦ στέλνη συνεργασίες. Κι' ἐγὼ διατηρῶ τὸ δικαίωμα νὰ τὶς δημοσιεύω, ἂν ἀξίζουν, ὅπως ἐγὼ νομίζω. Τὸ περιοδικό, ἐπαναλαμβάνω, ἔχει στῆλες, ὅλο καλές. Καὶ ἡ δημοσίευση κάθε πράγματος σὲ ὡρισμένο μέρος ἐκπληροῖ κάποιο σκοπό, τὸν ὁποῖον δὲν μπορῶ νὰ σοῦ ἐξηγήσω, ἀλλὰ καὶ ἂν στὸν ἐξηγήσω ἴσως δὲν θὰ μποροῦσες νὰ τὸν ἀντιληφθῆς.

⁂ ΗΛΙΑ Δ. ΧΡΙΣΤΟΥ. Διάβασα τὰ ποιήματά σου. Ἂν εἶναι δικά σου τότε μπορῶ νὰ χαιρετίσω νέο ποιητικὸ ἀστέρι ποὺ ἀνατέλλει στὸν ποιητικό μας ὁρίζοντα. Μοῦ λὲς πὼς τὰ ποιήματα αὐτὰ εἶναι ἀπὸ τὴ συλλογή σου «Εἶπε». Δημοσιεύω ἐδῶ τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δυό:

Μὲ τὸ ξημέρωμα τῆς νιότης κίνησα
γιὰ τῆς ζωῆς τὴν χερσωμένη χώρα.
Τὸν χέρσο ἀγρό μου ὤργωσα, ἔσπειρα, ἐθέρισα
καὶ μὲ τὸ βράδυασμα γυρίζω τώρα.

Πονεμένο τὸ κορμὶ — ἀπ' τὸν κάματο
λυγισμένα τὰ γόνατά μου — ἡ ὄψη
φρυγμένη ἀπ' τὰ λιοπύρια κι' ἀνεμόδαρτη,
τὰ χέρια μου τὸ δρεπάνι ἔχει κόψει.

Μ' ἀπάνω ἀπ' ὅλα ὀρθό, ψηλὰ κι' ἀλύγιστο
πρὸς τ' ἄστρα ἀναστυλώνω τὸ κεφάλι
κρατῶντας — θεϊκὴ εὐλογία τῶν κόπων μου —
δεμάτι χρυσὰ στάχυα στὴν ἀγκάλη.

⁂ Ὁ φίλος μου ΓΙΩΡΓΗΣ ΓΟΥΡΓΙΩΤΗΣ δὲν φαίνεται πῶς καταφέρνει, καίτοι νέος, νὰ διατηρῆ τὴν ψυχραιμία του καὶ μοῦ στέλνει ἕνα γράμμα τὸ ὁποῖον ἀποφεύγω νὰ τὸ κρίνω ἐγώ. Τὸν ἀφήνω νὰ τὸ κρίνη μόνος του: «Πολλὲς φορὲς ἐξέφρασα τὰ παράπονά μου ἀλλὰ χωρὶς νὰ ε ἰ σ η κ ο υ σ θ ῶ (κάνω τὴ δήλωση πὼς τὸ «εἰσηκουσθῶ» δὲν εἶναι τυπογραφικὸ λάθος). Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω τί εἶναι αὐτὸ ποὺ δείχνεται (τὸ τ α ι δὲν εἶναι τυπογραφικὸ λάθος). Ἀδιαφορία ἢ ἀναισθησία».

Καὶ πάρα κάτω: «Ἡ παροῦσα εἶναι ἡ ὑστάτη ἔκκλησις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν σας ἂν εἰς τὸ τεῦχος τῆς 1 Ἰουνίου δὲν μοῦ ἀπαντήσετε εἰλικρινῶς καὶ ἄνευ λοξοδρομιῶν θὰ διακόψω κάθε σχέσιν μὲ τὸ περιοδικόν σας». Σημειώνω ἁπλῶς ὅτι τὸ γράμμα του ἦλθε στὰ χέρια μου στὶς 3 Ἰουνίου, ὅταν δηλαδὴ τὸ φύλλο τῆς 1ης Ἰουνίου εἶχε ἐκδοθῆ. Καὶ ἀκόμη καλῶ τοὺς φίλους μου νὰ κρίνουν μόνοι τους ἂν στέκουν γιὰ μένα καὶ γιὰ τοὺς ἀγῶνες μου νὰ σᾶς δώσω κάτι τὸ καλλίτερο αὐτὲς οἱ βρισιές, ποὺ θὰ ταίριαζαν μόνο στὸ στόμα ἑνὸς νέου μὲ κακὴ ἀνατροφή, καὶ ὄχι ἑνὸς νέου σὰν τὸν Γουργιώτη.

Καὶ τώρα ἂς δοῦμε τὶς συνεργασίες τοῦ Γουργιώτη — ποὺ τοῦ λέω ἐπὶ πλέον ὅτι κανεὶς δὲν κρατεῖ κανένα μὲ τὸ στανιὸ στὸ περιοδικό!...

Μοῦ στέλνει πρῶτα μιὰ ἱστορία μὲ τοὺς ἱπταμένους δίσκους: Ἡ περιγραφὴ δὲν εἶναι βέβαια τρομερή ἀλλὰ γεμάτη λάθη ἀπὸ ἀπροσεξίες. Π.χ. «Καθόμουν ξαπλωμένος» μπορεῖ νὰ τὸ λέμε ἀλλὰ δὲν εἶναι σωστό. Γιατὶ ἢ κάθεσαι ἢ στέκεσαι ὄρθιος ἢ εἶσαι ξαπλωμένος. Ὀρθὰ θὰ ἔπρεπε νὰ πῆ: Ἤμουν ξαπλωμένος. Ἀλλὰ τί ἔκανε ξαπλωμένος; «Ἐπαναλαμβάνω, λέει τὴν ἱστορία». Αὐτὸ ποὺ κάνει εἶναι κακό! Τὸ νὰ διαβάζη κανεὶς ξαπλωμένος εἶναι τρομερό. Ἀδυνατίζει τὸ ὀπτικὸ νεῦρο καὶ καταστρέφει τὰ μάτια. Γι' αὐτὸ γιὰ κανένα λόγο δὲν θὰ τὸ δημοσίευα. Ἔπειτα μοῦ λέει. «ΕΠΙ ΤΟΥ ΖΗΤΗΜΑΤΟΣ Ο Υ Τ Ο Υ». Ἀπὸ ἄγνοια ἢ ἀπὸ παραδρομὴ ἀντὶ ΤΟΥΤΟΥ μοῦ γράφει ΟΥΤΟΥ. Καὶ στὸ τέλος σὲ μιὰ ὁλόκληρη ἱστορία κατακεραυνώνει ὅλους τοὺς ἐπιστήμονες διαγράφει τοὺς ἱπταμένους δίσκους — ποὺ ὡστόσο εἶναι μιὰ πραγματικότης — καὶ οὔτε πολὺ οὔτε λίγο ὑποστηρίζει μὲ τὸ κύρος 100 τοὐλάχιστον ἀκαδημαϊκῶν πὼς οἱ ἐπιστήμονες «μᾶς τσαμπουνᾶνε τωρα γιὰ δίσκους καὶ γιὰ παραμύθια τῆς Χαλιμᾶς». Ἀλλὰ γιὰ νὰ πῆς, παιδί μου, τέτοιο πρᾶγμα πρέπει νὰ ἔχης ἐκεῖνο ποὺ λέμε «θράσος τῆς ἀγνοίας». Ἡ ἄλλη του συνεργασία εἶναι τὸ περίφημο ἀνέκδοτο καὶ πανελληνίως γνωστὸ «τὸ περὶ λύχνων ἀφάς». Ἀλλὰ χωρὶς νὰ τὸ ξέρη καλὰ μοῦ τὸ ἀραδιάζει «περὶ λίχνος ἀφᾶς». Ἀλλά, παιδί μου, δὲν γίνεται ἔτσι ὅπως τὸ γράφεις τὸ καλαμποῦρι. Θέλει «περὶ λύχνων ἀφὰς» γιὰ νὰ γίνη «περὶ λύχνον νὰ φᾶς». Ὥστε; Περιμένω τώρα τὶς ἐντυπώσεις σου φίλε ΓΙΩΡΓΗ ΓΟΥΡΓΙΩΤΗ. Διότι εἶδες πῶς σοῦ ἀπάντησα «ἄνευ λοξοδρομιῶν». Κι' ἐλπίζω ἔπειτα ἀπ' αὐτό, εἴτε μείνεις εἴτε δὲν μείνεις φίλος τοῦ περιοδικοῦ θὰ ὑποχρεωθῆς τοὐλάχιστο ὅταν πιάνης στὸ χέρι σου τὴν πέννα νὰ γράψης νὰ θυμᾶσαι πὼς τὸ πρώτιστο καθῆκον μας εἶναι νὰ εἴμαστε εὐπρεπεῖς.

⁂ Δυστυχῶς ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗ δὲν εἶχα ἐπαρκεῖς αἰτήσεις γιὰ κάλυμμα καὶ ἔτσι δὲν παρήγγειλα.

⁂ Δὲν ἔχω νὰ κάμω παρατηρήσεις ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΑΣΧΟ (Ἔδεσσα). Ὅλα εἶναι πολὺ καλά!

⁂ Κράτησα ὑπὸ σημείωση ΘΑΝΑΣΗ ΜΠΕΜΠΗ τὴ δήλωσή σου γιὰ τὸ ξώφυλλο. Εἶσαι ὑπὲρ τῶν φωτογραφιῶν. Τὰ ἀποτελέσματα θὰ τὰ ἀνακοινώσω στὸ ἄλλο φύλλο. Τόμοι δὲν ὑπάρχουν. Στεῖλε μου τὰ στοιχεῖα σου παρακαλῶ.

⁂ Χαίρω πολὺ ποὺ διαβάζετε τὸ περιοδικό μας στὸ σχολεῖο σας ΜΑΕΣΤΡΟ ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΕ. Ἐμεῖς ἀκολουθοῦμε τοὺς κανόνες τῆς γραμματικῆς, κυρίως τῆς Δημοτικῆς. Τὸ ποίημά σου καλούτσικο.

⁂ Τί εἶχες γίνει ΓΙΑΝΝΗ ΓΟΥΣΕΤΗ τόσο καιρό; Πολὺ καλὸ τὸ «Νυχτιάτικη φύση» καὶ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ:

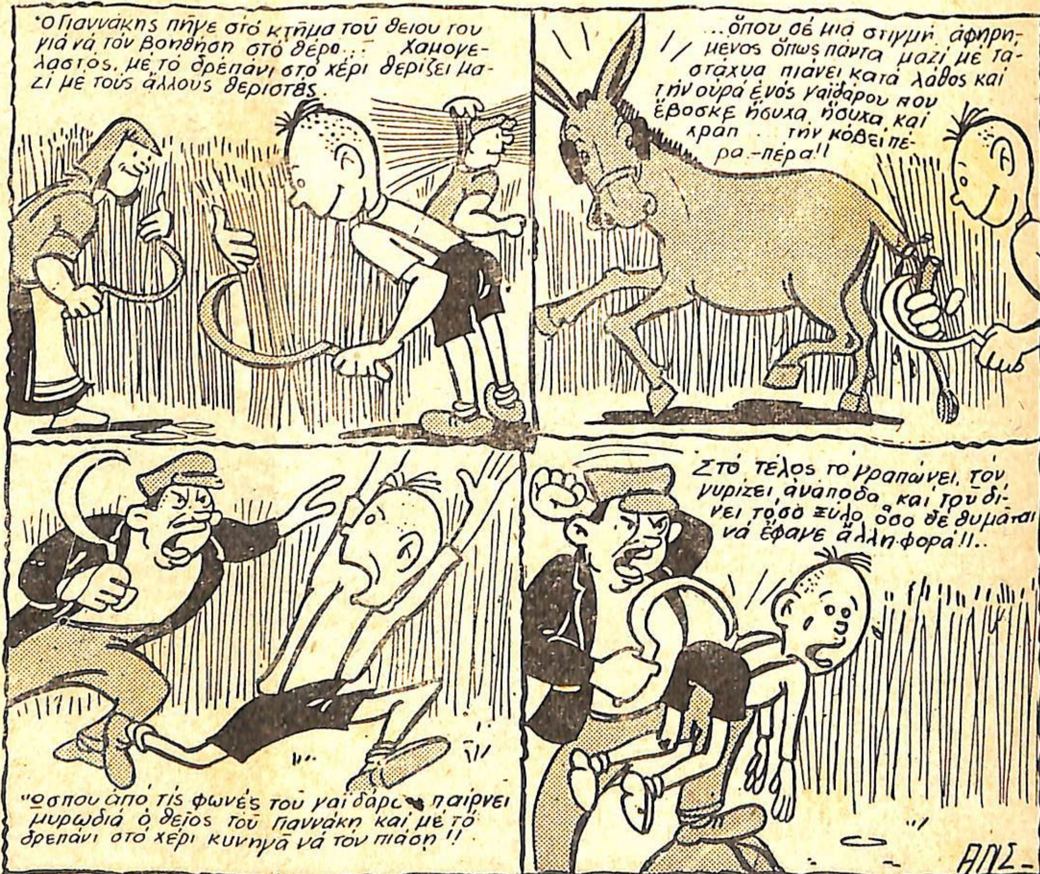
Παντοῦ τριγύρω σιγαλιά.
Ἡ φύση μέσ' στὴν ἀγκαλιὰ
τῆς μάγισσας κοιμᾶται.
Μόνο τοῦ γκιώνη ἡ φωνὴ
ἀπ' τὰ χαλάσματα βραχνὴ
ὁλόγυρα γροικᾶται.
Τῆς νύχτας τ' ἄστρο, φωτεινὸ
κρύφτηκε πίσ' ἀπ' τὸ βουνὸ
καὶ πάει νὰ ξαποστάση.
Τὸ νυχταέρι πνέει γλυκὰ
καὶ νανουρίζει στοργικὰ
τὴ κοιμισμένη πλάση.
Τὰ νυχτοπούλια ἀπ' τὶς φωλιὲς
ποὖναι σ' ἀπόκρυφες σπηλιὲς
βγαλμένα φτερουγίζουν.
Καὶ μέσ' στὴν τόση σιγαλιὰ
κάτω ἀπ' τῆς αὔρας τὰ φιλιὰ
τρελλὸ παιχνίδι ἀρχίζουν.
Ἕνα βατράχι γοερὰ
μέσ' ἀπ' τοῦ βάλτου τὰ νερὰ
στὴ σιγαλιὰ κοάζει.
Κι' ἀκόμα πέρα ἕνα σκυλὶ
ἀπ' τοῦ σπιτιοῦ του τὴν αὐλὴ
μονότονα οὐρλιάζει.
Μέσ' ἀπ' τὴ χλόη τὴ πυκνὴ
μὲ τὴν ψιλή του τὴ φωνὴ
φωνάζει ἕνα τριζόνι.
Μ' ἄλλη φωνὴ δὲν ἀντηχεῖ
παντοῦ τῆς νύχτας ἡ σιγὴ
τὰ πέπλα της ἁπλώνει.
Μύριες σκορποῦνε μυρωδιὲς
οἱ ὁλάσπρες τῶν ἀνθῶν καρδιές.
Ἡ φύση εὐωδιάζει
καὶ τὸ βουνὸ τ' ἀντικρυνὸ
μέσ' στὸ σκοτάδι τὸ πυκνὸ
σὰν γίγαντας φαντάζει.
Θανάτου ὁλόγυρα σιγή,
ὅλα προσμένουν τὴν αὐγὴ
γιὰ νὰ ξυπνήσουν.
Θαρρεῖς πὼς χάθηκε ἡ ζωὴ
μὰ ὅλα σὰν ἄρθη τὸ πρωῒ
θὰ ξαναζήσουν.

Καὶ τὰ ἄλλα σου μοῦ ἀρέσουν πολύ.

⁂ Πολὺ καλὰ αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνεις ΖΟΛΙΩ ΛΑΔΑ. Μόνο ποὺ εἶναι μεγάλο καὶ δὲν ξέρω πῶς θὰ τὸ οἰκονομήσω.

⁂ Ἀρκετὰ καλὲς συνεργασίες μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Χρῖστος Σαμανίδης, Ἀθ. Γραμματίκης, Βίκτωρ Σαμπᾶς Σωτήριος Β. Φασούλης. (Μπράβο πολὺ καλὸ ὁ «Σαραντάπορος»), Γεώργιος Ψωμᾶς, Παναγιώτης Ι. Λιαλιάτσης (ἀρκετὰ καλά), Χριστοφόρου Προποδίτη (στέλνε μας τώρα ποὺ ἔκαμες τὴν ἀρχὴ τακτικὰ γράμματα), Κων. Βασιλείου. (Γιὰ τὴν τάξη ποὺ πᾶς ἱκανοποιητικό), Ἀντώνιος Κωνσταντόπουλος (ἀρκετὰ καλό), Ἀνδρέα Γεωργιάδη (καλὸ ἀλλὰ μεγάλο), Βασίλειος Φιλ. Νικολάκης (ἀρκετὰ καλό), Κων. Κοσμᾶς τοῦ Ἰωάννου (εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια), Κωστῆς Ἀργυρόπουλος, Κων. Τσιάρας (μὲ χαρά μου ξαναεῖδα χειρόγραφά σου), Βασίλειος Ἰωσηφίδης, Ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς, Ἰωάννης Ἀγγελόπουλος, Ἀναστάσιος Ἰντζές, Ἀστέριος Κατσιούλας.

Ὅπου ὁ Γιαννάκης δὲν τὰ καταφέρνει περίφημα στὸ θέρο!

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Σ				
	Σ			
		Σ		
			Σ	
				Σ

Ὁ ρ ι ζ ό ν τ ι α : 1) Νησὶ τοῦ Αἰγαίου. 2) Ἀρρώστεια βασανιστική. 3) Τὴν ἐπιθυμοῦν οἱ ἄρρωστοι. 4) Πουλί. 5) Ποταμὸς τῆς Ἰταλίας.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τῶν Ἀπ. Παπαγιαννοπούλου καὶ Λουκᾶ Ντερέκα, Καρδίτσα).

2) ΑΡΙΘΜ. ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

[illegible]	5	6	8
5	6	8	7
5	8	7	6
8	7	5	5

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοὶ 5, 6, 7, ὥστε νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα ἄθροισμα 26.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τοῦ Λ. Χαλμούκη, Θέρμιον Τριχωνίδος)

3) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε παρακάτω σχηματίζουν τὸ ὄνομα μεγάλου νομοθέτου τῆς ἀρχαιότητος καὶ τὰ τρίτα, μάθημα ἀπ' τὰ διδασκόμενα στὸ σχολεῖο.

1) Ζῶο ποὺ ἔχει ἀδυναμία στὰ λάχανα.
2) Πρόθεσις.
3) Θὰ τὸν βρῆτε στὸ δέντρο.
4) Καλλιεργῶ.
5) Μέτρον μήκους.
6) Μικρογραφίες ποταμῶν.
7) Ψάρι στὴ δημοτική.
8) Ἑρπετό.
9) Ἐκεῖ ἀγωνίζονται.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τοῦ Χαρ. Μπιτούλα, Ἐλασσών).

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Εἶμ' ἕνα μικρὸ νησάκι
στοῦ Αἰγαίου τὰ νερά,
ἂν μοῦ κόψῃς τὸ κεφάλι
ἀρχαία γίνομαι θεά.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τοῦ Ἀντ. Πατέλη, Σουφλί).

5) ΣΚΑΛΑ

1	Ο		Σ				
2	Λ			Σ			
3	Υ				Σ		
4	Μ					Σ	
5	Π						Σ
6	Ι						Σ
7	Α					Σ	
8	Κ				Κ		
9	Ο			Σ			
10	Σ		Σ				

1) Αἰσθητήριο ὄργανο.
2) Μεγάλο πλῆθος.
3) Μεταφορικά: ἔπαινος.
4). Βοηθεῖ στὴ μετατόπισι βαρῶν.
5). Γονηός.
6) Ἀνδρικὸ ὄνομα.
7) Εἶναι ὁ κρῖνος.
8) Κάθε ἄλλο παρὰ καλός.
9) Ὁλόκληρος.
10) Κτητικὴ ἀντωνυμία.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τοῦ Νικ. Θ. Χατζηαργύρη, Μυτιλήνη).

6) ΜΑΓΙΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Νὰ τοποθετηθοῦν στὰ κενὰ τετράγωνα οἱ ἀριθμοί: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, ὥστε νὰ ἔχουμε ὁριζοντίως καὶ καθέτως ἄθροισμα 45.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τοῦ Χρ. Σαμανίδη, Γιαννιτσά).

7) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Οἱ τελεῖες ν' ἀντικατασταθοῦν μὲ φωνήεντα καὶ οἱ παῦλες μὲ σύμφωνα. Ἂν ἡ λύση εἶναι σωστή, τότε τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν λέξεων ποὺ θὰ βροῦμε, σχηματίζουν τὸ ὄνομα πόλεως στὴν ὁποίαν συνετρίβη ὁ συμμοριτισμός.

1) — . — . — .
2) . — . — . —
3) — . — . — . —
4) . — . — . .
5) — . — — . —
6) — — — . — . —
7) . — . —

1) Πόλη τῆς Δ. Μακεδονίας. 2) Ἀρχαῖος ποιητής. 3) Ὑπεοισχύει. 4) Κράτος τῆς Εὐρώπης. 5) Θηρίο. 6) Ὁ δικός μας εἶναι ἀπ' τοὺς καλλιτέρους τοῦ κόσμου. 7) Ἡ κατακλεῖδα τῆς προσευχῆς.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τοῦ Εὐαγγ. Τσιλίφη, Κόνιτσα).

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 60

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						■					
2		■		■				■		■	
3						■					
4		■		■				■		■	
5						■					
6			■		■	■	■		■		
7						■					
8		■		■				■		■	
9						■					
10		■		■				■		■	
11						■					

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Ἀνωμαλία τοῦ ὀργανισμοῦ.— Μῖγμα. 2) Χρονικὸ διάστημα. 3) Ποταμὸς τῆς Εὐρώπης.— Τὰ ξεχνοῦν συνήθως οἱ εἰσπράκτορες τῶν τράμ. 4) Τὸ κεφάλι ξενικά. 5) Πόλις τῆς κεντρικῆς Γιουγκοσλαυΐας.— Μικρασιατικὴ πόλις. 7) Βασιληᾶς πτερωτός.— Μεταβάλλουν τὸν ἀέρα σὲ κινητήρια δύναμη. 8) Μιὰ τῶν Δωδεκανήσων. 9) Τὸ γαύγισμα.—Τῆς Κατοχῆς ἦταν φοβερός. 10) Σ' αὐτὴ τὴ γενεὰ στηρίζουμε τὶς ἐλπίδες μας γιὰ τὸ μέλλον. 11) Χριστιανικὴ ἀρετή.— Τὸ ἀντίθετο τῆς προηγουμένης.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Τρομερὸς Ρωμαῖος αὐτοκράτορας.—Ἡ ὑπεράσπιση τοῦ ἑαυτοῦ μας. 2) Παραπέμπει. 3) Ἐθνικὸς εὐεργέτης.—Ἡ μίτρα τῶν Παπῶν. 4) Αἰσθητήριο ὄργανο (ἀνάπ.). 5) Ὀρθῶς.— Δὲν λείπει ἀπ' τὸ θέατρο. 7) Τὸ ἐπισκεπτήριο.— Τὸ σύνολο τῶν Μωαμεθανῶν. 8) Ἀριθμητικὸ ἐπίθετο. 9) Δὲν ἔχουν μυρουδιά.— Θὰ τὸν βρῆτε στὴ βιβλιοθήκη. 10) Ἀρχηγὸς ἑλληνικῆς φυλῆς (ἀνάπ.). 11) Θυμίζει τὰ ποῦρα.— Μοναδικὸς στὸ εἶδος του.

(Ἀπ' τὴ συλλογὴ τοῦ Γ. Τσαμπούρη.— Κολινδρὸς Πιερίας)

◆

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 59ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΣΚΑΛΑ

1) ΠΑΝ. 2) ΑΚΩΝ. 3) ΡΟΔΟΝ. 4) ΑΙΓΙΟΝ. 5) ΣΑΜΨΩΝ 6) ΧΑΣΑΝ. 7) ΟΘΩΝ. 8) ΣΥΝ.

2) ΑΠΡΟΟΠΤΑ

1) Ἡ Δράμα. 2) Ἡ ἀκακία.

3) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1) ΗΜΕΡΗΣΙΑ. 2) ΜΗΧΑΝΙΚΑ. 3) ΠΛΗΚΤΡΟΝ. 4) ΠΑΛΗΚΑΡΙ. 5) ΠΡΟΛΗΨΙΣ 6) ΑΣΤΟΧΗΜΑ. 7) ΦΑΣΟΥΛΗΣ. 8) ΚΑΛΩΣΥΝΗ.

4) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) Δ—ιοκλητιανός 2) Ἡ—σαΐας. 3) Μ—ήν. 4) Ὀ—λίγα. 5) Σ—όμπα. 6) Θ—άνος. 7) Ε—ἰρήνη. 8) Ν—άουσα. 9) Ἡ—ρακλῆς. 10) Σ—ικελία = ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.

5) ΠΡΟΒΛΗΜΑ

4 ἄνδρες καὶ 4 γυναῖκες
4 ἄνδρες Χ 2 = 8
4 γυναῖκες Χ ½ = 2)
10

6) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Ἀρχὴ τὸ ἥμισυ τοῦ παντός.

7) ΜΕΣΟΣΤΙΧΙΔΑ

Κ Α·Ι·Ρ Ο Ν
Ε Υ Ρ Ω Π Η
Κ Ω Π Α·Ι·Σ
Ι Κ Α Ρ Ο Σ
Λ Ε Σ Β Ο Σ
Τ Ι Γ Ρ Η Σ
Κ Υ Π Ρ Ο Σ

8) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

1
7 9
6 5
3 8 4 2

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 59

Ο Ρ Ι Ζ Ο Ν Τ Ι Α: 1) ΣΤΕΦΑΝΗ — ΗΝ—ΗΠ(ΑΡ). 3) ΒΛΑΒΗ—ΩΚΕΑΝΟΣ. 5) ΣΠΙΘΑΜΗ — ΤΡΑΝΟ. 6) ΡΑΣΟ. 7) ΚΑΣΙΟΝ— ΜΑΤΑΙΑ. 8) ΔΗ. 9) ΤΡΑΧΥ — ΑΣΗΚΩΤΑ. 11) ΦΡΑΓΜΟΣ — ΕΠΙΚΑ. 13) ΙΑ — ΙΣ — ΑΝΑΠΝΟΗ.

Κ Α Θ Ε Τ Α: 1) ΣΕΒΑΣ — ΚΑΤΩΦΛΙ. 3) ΕΠΑΞΙΟΣ — ΑΛΑΣ. 5) ΑΘΗΝΑ — ΟΔΥΡΜΟΣ 6) ΜΟΝΗ. 7) ΗΡΩΔΗΣ — ΑΙΣΙΑ. 8) ΣΩΜΑ. 9) ΗΛΕΚΤΡΑ — ΗΛΕΙΑ. 11) ΑΝΝΑ — ΑΓΩΓΙΟΝ. 13) ΠΙΣΤΟΛΑ — ΑΓΑΠΗ.

Ο ΘΗΣΕΥΣ

ΓΕΡΑΝΕΙΑ ΟΡΗ

ΙΣΘΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΚΑΚΗ ΣΚΑΛΑ

ΕΛΕΥΣΙΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΡΟΙΖΗΝ

